

Index raadsvergadering raadsplein

raadsgriffie

raadsvergadering d.d. 9 november 2023

Index	Pagina
1. Opening en mededelingen	2-3
2. Vaststelling van de agenda van de huidige vergadering, verslagen van de raadspleinen van 19 oktober 2023 en het verslag van de besloten raadssessie van 21 september 2023, ingekomen brieven en stukken ter kennisname	3-6
3. RV Programmabegroting 2024-2027, RV Belastingvoorstellen 2024, RV Eerste wijziging Programmabegroting 2024-2027, septembercirculaire 2023 Gemeentefonds, RV Strategische Agenda van de Raad bij de Programmabegroting 2024-2027	6-57
4. Stemmingen	57-68
5. Sluiting	68

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE HAARLEMMERMEER OP DONDERDAG 9 NOVEMBER JULI 2023

Voorzitter: mw. M.H.F. Schuurmans-Wijdeven

De leden: dhr. M. Achterbergh-Copier (vanaf 22.20 uur), mw. B.M. Antolini, mw. H.J. van den Berg, dhr. M.L. Beusenberg, dhr. T.M. Beusenberg, dhr. S. Blanckstein, dhr. M.F. Boels, dhr. P.J. Boerman, mw. M.K. Denie, mw. N.M. Elfers, mw. A.E. Gumbert, mw. M.R. Hogervorst, mw. G.D.W. van 't Hull-Bettink, mw. J.M. Hup, dhr. C.L. Klaassen, mw. G. Knikker, mw. J. Koolmoes, dhr. R.P. van Laar (vanaf 19.30 uur), mw. A.P. Maat, mw. A.N. Mees-Marhe, mw. S. van de Meeberg, dhr. E.J. van der Peet, dhr. J.G. Rip, dhr. A. Salhi, dhr. J.J. Schaap, mw. C.R. Smand, dhr. H.P. Spijker, dhr. R. Staal, mw. B.C. van Straten-van Diepenbeek, mw. D.E. van der Veldt, dhr. E. Vermeulen, dhr. G.M.M. Wehkamp, mw. M. Woolthuis, dhr. D.P.F. Zuyderwijk

Griffier: dhr. J. van der Rhee

Portefeuillehouders: dhr. C. El Idrissi, dhr. J.N.J. Nobel, mw. M.H. Ruigrok, mw. M.H.F. Schuurmans-Wijdeven, mw. M. Steffens-van de Water

Insprekers: Geen

1. Opening en mededelingen

De VOORZITTER: Dames en heren goedenavond, welkom bij het raadsplein van 9 november 2023. Alle raadsleden van harte welkom, leden van het college, medewerkers van harte welkom en alle mensen die belangstelling hebben die hier aanwezig zijn en ook u thuis, van harte welkom bij deze speciale vergadering want vandaag wordt de Begroting 2024-2027 van de gemeente Haarlemmermeer behandeld.

We hebben bericht van afwezigheid ontvangen van de heer Meijer, die vandaag opnieuw geopereerd is aan zijn duim. Dus ik zou zeggen, mijnheer Meijer, thumbs up! Mijnheer Sulmann van GEZOND Haarlemmermeer, mevrouw Kliphuis, mijnheer Sidali, mijnheer Blom en mevrouw Sedee, mijnheer Achterbergh heeft aangegeven later te komen en alleen bij de stemmingen aanwezig te zijn en ook de heer Van Laar zal later komen. Dan heb ik iedereen genoemd die niet aanwezig is? Ik kijk even naar de fractievoorzitters. Ja, dat is het geval.

Dan ga ik eerst, voordat we aan deze vergadering beginnen, stilstaan bij het feit dat we afscheid hebben moeten nemen van Henk Kuipers.

Dames en heren. Verleden week ontvingen wij het trieste bericht dat Henk Kuipers, oud-gemeenteraadslid, op zestigjarige leeftijd is overleden. Henk trad aan als raadslid mei 2002, maar werd al in 2004 fractievoorzitter van de VVD. Hij heeft dit veertien jaar lang met volle inzet gedaan. Pas in 2018 droeg hij het fractievoorzitterschap over aan zijn opvolger, Jurgen Nobel.

Henk heeft in die jaren eigenlijk alles gedaan wat je als raadslid kan doen. Hij was fractievoorzitter, lid van het seniorenconvent, voorzitter van twee vertrouwenscommissies, lid van de Excursiecommissie, lid van het presidium, lijsttrekker bij de verkiezingen, voorzitter van de Raadsenquête Verplaatsing Honkbalstadion, maar ook sessievoorzitter, lid van het hoofdstembureau en het 2018 was hij informateur.

Aan de mythische keukentafel van Henk werd menig politiek probleem opgelost maar daar werd ook de basis gelegd van nieuwe politieke samenwerkingen. Althans, als hij het niet te druk had met stijldansen, een hobby die hij deelde met andere leden van de raad destijds, of met het kaartjes verkopen, zoals hij

zijn werk altijd noemde. Bovendien vond hij in die bankjes van de raadzaal hier in Haarlemmermeer zijn levenspartner Denise Abbas. Henk gold als een van de gezaghebbende politici in Haarlemmermeer en was volgens sommigen de zilverrug op de apenrots. Hij was rechtlijnig en duidelijk in het debat. Dit werd maar al te duidelijk toen hij, staande de stemmingen, acuut de samenstelling van zijn fractie wijzigde. Hij schroomde daarnaast ook niet om een ingetrokken motie van een andere partij over te nemen, alleen maar om deze vervolgens glimlachend weg te kunnen stemmen. Qua taakopvatting was Henk ook altijd helder, als de raad bij het vaststellen van de agenda's zich in zijn ogen weer eens bezondigde aan het 'met zijn allen presidiumpje spelen', meldde hij doodleuk dat hij met zijn fractie het voorstel van het presidium ging volgen, 'want daar hebben we ze tenminste voor gekozen', zei hij dan. Nadat hij de raad vaarwel had gezegd, verhuisde Henk naar Friesland, waar hij samen met Denise Hotel Breedsicht ging uitbaten. De laatste keer dat hij hier in ons midden was, was op 15 april 2021 toen hij insprak over het in stand houden van de stedenband met Cebu. Henk vierde zijn 60^e verjaardag een paar weken terug. De schrik was daarom groot toen ik het bericht van zijn overlijden ontving.

Henk deed het raadswork niet voor hemzelf maar voor de gemeenschap, voor het algemeen belang. Voor alle inwoners van onze gemeente. Hij was rationeel, doortastend en besluitvaardig, maar bovenal een vriendelijk mens met humor die loyaal was in zijn vriendschappen. Hij heeft niet alleen veel voor deze gemeente en inwoners betekend, maar hij heeft ook het verschil gemaakt in het persoonlijk leven van mensen in onze gemeente en we zullen hem daarom missen. Ik wens zijn partner Denise, de kinderen, familie en vrienden heel veel sterkte om dit grote verlies te verwerken. Ik wil u verzoeken om in gedachten bij hen te zijn en daarvoor een minuut stilte in acht te nemen.

(De aanwezigen nemen een minuut stilte in acht ter nagedachtenis aan de heer Kuipers.)

De VOORZITTER: Dames en heren, u heeft deze week een uitnodiging ontvangen voor de regionale raden bijeenkomst Zuid-Kennemerland die vindt plaats op 15 november 2023, vanaf 19.30 uur in het Van der Valkhotel in Haarlem. Op het programma staat onder meer het vervolg van de bespreking van 29 maart jl. over de positie van de raad bij de nieuw te ontwerpen gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland en de samenwerkingsafspraken inzake Mobiliteit Bereikbaarheid Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer, een stuk dat u half oktober heeft ontvangen.

Daarnaast is er een uitnodiging voor 16 november a.s. Vanaf 13.00 uur vindt hier in de raadzaal het scholierendebattoernooi plaats. U bent van harte welkom. Degenen die ooit geweest zijn, weten dat dat een heel speciale bijeenkomst is.

Op 16 november zult u na afloop van de stemmingen het digitaal testen met elkaar gaan oefenen door middel van een aantal proefstemmingen. Ik wil u vriendelijk verzoeken – want dat is ook het moment dat we echt gaan stemmen vanwege het uitstel omdat we een storm hadden – om in ieder geval na afloop van die sessies aanwezig te zijn tijdens dat stemmen. U krijgt de verdere instructies over hoe dat allemaal moet op de avond zelf.

Op 2 november jl. is de sessieavond opgeschort en het voorstel is om de agenda een-op-een over te brengen naar de sessieavond van 16 november a.s. en daaraan dus de stemming over het onderwerp Raadhuis toe te voegen. U heeft hierover dinsdag 7 november jl. een bericht ontvangen. Over de aangepaste agenda van 16 november a.s. gaat u straks nog stemmen, samen met de agenda's van 23 en 30 november a.s. 30 november is dan die bijzondere vergadering op locatie. We komen er straks op terug, want u gaat daar nog over stemmen.

Dat was het in het kader van mijn mededelingen, maar ik kijk even of er behoefte is aan mededelingen doen of bij collegeleden. Dat is niet het geval.

2. Vaststellen agenda's, verslagen en lijst ingekomen brieven en stukken

De VOORZITTER: Dan gaan we over naar het vaststellen van de agenda van de huidige vergadering. We hebben dus de het raadsplein van 2 november jl. opgeschort. Dat betekent dat wij voor vanavond een aantal stemmingen van de stemmingenlijst af moeten halen. Ik stel dus voor dat van de stem-

mingenlijst vandaag wordt afgehaald: het Definitieve ontwerp nieuw gemeentehuis en dat gaat u dan op 16 november a.s., als u daarmee instemt, behandelen of in ieder geval over stemmen. Dan ligt het raadsvoorstel rondom Reclamebelasting voor vanavond. Het verzoek is ook dat eruit te halen en daarover te stemmen op 23 november a.s. En er ligt een Grondprijzennota en kader gronduitgifte voor. En ook daarvoor is het verzoek dat uit te stellen naar 23 november a.s. Is er iemand die daar tegen is? Nee, dan is dat bij dezen vastgesteld met deze aanpassingen.

Dan is er een verslag van 19 oktober jl. en het verslag van de besloten raadssessie van 21 september jl. Voor dat verslag is geen enkel wijzigingsvoorstel binnengekomen, dus ik neem aan dat dat nu ook niet het geval is. Dan kunnen wij het verslag vaststellen. Ik ga u er dan nog een ding over zeggen: in het vervolg zult u, als er wel opmerkingen over zijn binnengekomen, die vinden in iBabs onder 2.2 en als dat zo is, stel ik u dan voor om het verslag met die wijzigingen vast te stellen. Dat betekent dat we gewoon weer wat efficiënter met elkaar vergaderen, maar er waren nu geen wijzigingsvoorstellen.

In 2.3 staan de lijsten ingekomen stukken. Daar hebben we al met elkaar besloten om verzoeken om afschriften bij die lijsten in iBabs te plaatsen, die kunt u onder 2.3 vinden. Als er verder geen aanvullende vragen of opmerkingen zijn, stel ik voor dat wij nu instemmen met de wijze van afdoening zoals die is voorgesteld. Is er iemand die daar tegen is? Dat is niet het geval, dan zijn ze bij dezen besloten.

Dan is er een sessieverzoek gedaan door de heer Beusenberg. Dat wil zeggen, hij heeft aangegeven dat hij de behoefte heeft om een sessieverzoek in te dienen. Mijnheer Beusenberg, gaat uw gang.

De heer T.M. BEUSENBERG: Ja, dank u wel voorzitter. Een tijdje geleden heeft SRH een motie ingediend over € 1,00 belasting van passagiers op Schiphol. Daar hebben wij ook reactie op gekregen van het college. Die heeft ons niet zo vrolijk gestemd als we hadden gehoopt, helaas. Maar ik zou graag met mijn collega's in debat gaan om te kijken of er een manier is om de neuzen in dezelfde richting te krijgen zodat wij ook iets meer profijt hebben van Schiphol in onze gemeente. Dus dat is waar ik het over wil hebben met mijn collega's, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Zijn hier vragen over? Ja, gaat uw gang, de heer Boerman.

De heer BOERMAN: Dank u voorzitter, ik zit een beetje in dubio, want wij willen het daar eigenlijk vanavond al over hebben, want vanavond spreken we over de begroting. Ik denk dat het verstandig is om, als we het hebben over de begroting, te kijken naar zowel de uitgavenkant als de inkomstenkant. Ik wil het sessieverzoek niet niet steunen, want ik denk dat het goed is om daar ook wat verder over te spreken maar ik wil het er ook graag vanavond al over hebben.

De VOORZITTER: Goed. Nog andere vragen? Want dan ga ik dat zo bij mijnheer Beusenberg ophalen. Ik kijk naar mevrouw Van de Meeberg.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Dank u wel voorzitter. Het is een vraag via u aan mijnheer Beusenberg of er dan ook behoefte is aan een informatieve bijeenkomst zodat we allemaal goed beslagen ten ijs kunnen komen om die sessie te voeren, ja of nee.

De VOORZITTER: Nog anderen? Gaat uw gang. Mevrouw Antolini.

Mevrouw ANTOLINI: Dank u voorzitter. Ik kan mij herinneren dat het college had aangegeven dat het ook wettelijk niet echt mogelijk was. Zoiets kan ik mij herinneren. Dus ik weet niet of het nut heeft om daarover te debatteren als het toch niet kan.

De VOORZITTER: Helder, nog meer opmerkingen? Dan heb ik drie vragen voor de heer Beusenberg.

1. Is het niet zo dat we dat vanavond gaan doen?
2. Als u toch een sessie wilt, wilt u dan niet een informatieve bijeenkomst om die informatie te hebben?

3. Heeft het wel zin omdat het college heeft aangegeven dat er geen wettelijke basis is? Dat zijn de dingen die ik voor u heb opgehaald. Gaat uw gang.

De heer T.M. BEUSENBERG: Dank u wel voorzitter. Laat ik met die laatste vraag beginnen. Ik denk dat het zeker zin heeft, want de manier waarop het destijds is geprobeerd, is inderdaad niet gelukt, maar ik denk dat er vast wel andere manieren zijn om uiteindelijk tot zo'n middel te komen. Dan kom ik op de vraag van mevrouw Van de Meeberg. Dat lijkt mij een hartstikke goed idee, dat het college ons wellicht de mogelijkheden kan voorschotelen. En voor mijnheer Boerman, ja, als u het er vanavond over wilt hebben, dan is dat geheel aan u, maar ik denk dat het ook goed is om er met elkaar de tijd voor te nemen en dat niet allemaal te prikken in een begroting die we vandaag gaan bespreken.

De VOORZITTER: Ik ga even vragen, betekent dit dat u nu zegt 'ik wil het sowieso nu in stemming brengen en die sessie organiseren', of zegt u 'laten we het eerst behandelen en dan straks kijken of die behoefte aan een sessie er is'? Wilt u het sowieso nu in stemming hebben?

De heer T.M. BEUSENBERG: Het liefst zou ik het nu wel in stemming hebben.

De VOORZITTER: Dan gaan we het in stemming brengen. Laat ik eerst even kijken want de vraag richting het college is om een informatieve bijeenkomst voorafgaand aan die sessie te organiseren. Ik ga eerst even de reacties op de sessie ophalen en dan kijken, als die wordt georganiseerd, is dat... Ja, gaat uw gang?

Mevrouw GUMBERT: Voorzitter, het verzoeken om een informatieve bijeenkomst kan toch gewoon bij het indienen van de motivatie voor het sessieverzoek? Dat hoeven we toch niet op dit moment te bespreken?

De VOORZITTER: Het punt is dat ik een lid van de raad heb gehoord dat daarom vraagt en dan ben ik als uw voorzitter geneigd dat meteen aan het college te vragen. Dan hoeft dat niet meer in de motivatie. Maar ik neem aan, mevrouw Van de Meeberg, dat u dat verzoek alleen doet als er een sessie komt. Of heeft u sowieso behoefte aan die informatieve bijeenkomst?

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Het was een vraag aan mijnheer Beusenbergh.

De VOORZITTER: Dan ga ik eerst vragen of er een meerderheid is voor het organiseren van een sessie over dit onderwerp. Wie is voor dit voorstel? Voor dit voorstel zijn GroenLinks, SRH, D66, PvdA, Forza!, ChristenUnie-SGP, EEN Haarlemmermeer. Dat is ruim meer dan dertien, dus dat gaan we doen en dan is de vraag of er dan ook een informatieve bijeenkomst georganiseerd kan worden voorafgaand aan die sessie. Hoe denkt het college daarover?

Wethouder NOBEL: Voorzitter, dat kan natuurlijk altijd, het ellendige is alleen dat ik niet precies weet of we heel veel te vertellen hebben omdat we eerder in de brief aan de raad al hebben laten weten dat het niet kan vanuit de wetgeving. Maar ik zeg gewoon die sessie toe en dan hoop ik dat ik iets meer kan vertellen dan wat we in de brief hebben laten weten. Misschien zijn er andere mogelijkheden en kunt u het daar dan over hebben. Maar voor nu durf ik niet te zeggen of dat een hele sessie gaat vullen, maar ik zeg de sessie gewoon toe.

De VOORZITTER: Maar het is geen sessie maar een informatieve bijeenkomst, anders krijgen we spraakverwarring. Maar ik hoor u zeggen dat u bereid bent en dat het in de motivatie heel belangrijk is om de vraagstukken aan te geven, zodat het college ook kan acteren naar de behoefte. Misschien moeten we dat dan ook ophalen, want mevrouw Van de Meeberg gaf ook aan die behoefte te hebben,

wat voor vragen u dan zou willen stellen. Mag ik het zo afronden? Dan gaat de motivatie naar het presidium en die gaat dat dan organiseren.

Dat was het sessieverzoek en daarmee heb ik volgens mij alles gedaan dat onder agendapunt 2 stond en gaan we naar agendapunt 3.

3. RV Programmabegroting 2024-2027 (8267212), RV Belastingvoorstellen 2024 (8302591), RV Eerste wijziging Programmabegroting 2024-2027, septembercirculaire 2023 gemeentefonds (8356207), RV Strategische Agenda van de raad bij de Programmabegroting 2024-2027

De VOORZITTER: Dat is de reden waarom we bij elkaar zitten, het behandelen van de programmabegroting, de belastingvoorstellen, eerste wijziging van de programmabegroting, de september circulaire en de Strategische Agenda. Allemaal zaken die vanavond behandeld worden. U heeft allen thuisgestuurd gekregen hoe de behandeling eruit zal zien. De eerste termijn vanaf 17.15 uur, is iets later, 17.20 uur, tot 18.45 uur kunt u in uw bijdragen aandacht besteden aan een algemene beschouwing, een bondige algemene beschouwing en het benoemen van onderwerpen voor debat. Maar ik vraag u dus ook om moties en amendementen in te dienen. Als u die niet noemt, ook al staan ze in iBabs, zijn ze dus geen onderdeel van de beraadslaging. Dus het kan zijn dat u ze niet noemt, maar dan worden ze dus geen onderdeel van de beraadslagingen. Dus noem ze in uw eerste termijn. Elke fractie heeft een spreektijd gekregen en de volgorde is, zoals gewoonlijk, grootste oppositiepartij eerst gevolgd door de grootste coalitiepartij en zo loopt dat verder. U bent uitdrukkelijk in de gelegenheid om te interrumperen, kort en bondig. En dat laatste zeg ik omdat het wel afgaat van uw eigen spreektijd. Zowel de vraag, als het antwoord, zo heeft u dat met elkaar vastgesteld. Dat zijn de spelregels en volgens mij beginnen we nu bij de eerste spreker. Dat is in dit geval mevrouw Gumbert. Gaat uw gang, aan u het woord. Mevrouw Gumbert spreekt namens GroenLinks.

Mevrouw GUMBERT: Dank u wel voorzitter.

In nationaal en internationaal roerige tijden bespreken we vanavond onze gemeentelijke begroting. De financiën zien er niet rooskleurig uit en sinds de val van het kabinet is de onzekerheid nog groter geworden. Het college doet een procesvoorstel om volgend voorjaar te komen tot een sluitend meerjarenbeeld. Financieel sluitend, wel te verstaan.

Voorzitter, GroenLinks maakt zich zorgen. De afgelopen jaren moesten we als gemeente onverwachte gebeurtenissen opvangen, zoals de coronacrisis en vluchtelingen uit Oekraïne. De komst van vluchtelingen uit andere landen is minder onverwacht, maar vraagt wel extra inzet. Klimaatverandering zagen we al lang aankomen, maar we moeten nu echt aan de slag. Het is goed dat de ambitie voor een CO₂-neutraal energiesysteem in deze begroting is opgenomen, want GroenLinks is er zeker van dat besparen op klimaatmaatregelen uiteindelijk alleen maar duurder is. Maar hoe gaat het college die ambitie realiseren?

De gezondheid van mens en natuur mag niet verder worden benadeeld. Inwoners die zich niet voldoende zelf kunnen redden, mogen niet tussen wal en schip vallen. De kloof tussen de mensen met zonnepanelen en elektrische auto's en de mensen in slecht geïsoleerde sociale huurwoningen mag niet verder groeien, maar zou juist kleiner moeten worden. En wat doen we voor de mensen voor wie er helemaal geen woning is?

Dat zijn de maatschappelijke opgaven waar we voor staan, maar in deze begroting vinden we geen antwoorden. Wat willen we bereiken? Welke keuzes maken we, welke besluiten worden voorgelegd? Wat moet de raad met dit stuk?

In oktober is de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen opnieuw vastgesteld. Ook daarin werd klimaatverandering benoemd als een factor om rekening mee te houden. Dat is een goed begin, maar die risico's zijn alleen maar financieel.

Bezuinigingen, of 'ombuigingen', of 'strategische heroriëntatie', lijken een antwoord op onzekerheid.

Maar GroenLinks wil een andere vraag stellen: wat zijn de risico's als we onze maatschappelijke doelen niet realiseren?

De gezondheid en het welzijn van onze inwoners zijn ontzettend belangrijk, dat vinden we allemaal. Dat geldt zeker voor de kinderen op onze scholen. Gym is essentieel voor hun lichamelijke en sociale ontwikkeling. Gymlessen worden gegeven door vakdocenten, in gymlokalen die wij als gemeente verhuren aan de scholen. Gymlokalen die ongezond oorverdovend zijn, vinden wij niet acceptabel daarom roepen we in een motie op om verantwoordelijkheid te nemen en aanpassingen tegen geluidsoverlast in gymzalen te financieren. De antwoorden op onze schriftelijke vragen hierover kregen we vanmiddag en daar hebben we dus nog geen rekening mee kunnen houden.

Van werkklimaat naar klimaatverandering. We lazen in de begroting tot onze schrik dat de kwaliteit van bomen in Haarlemmermeer sterk achteruit is gegaan. In veel gevallen is vervanging van die bomen de enige optie. Tegelijk wordt gesteld dat met name nieuwe aanplant veel last heeft gehad van droogte en hoge temperaturen in het voorjaar. Er is dus grote kans dat bomen die herplant worden in de droge, verdichte bodem het niet redden. De voorgenomen kap van 393 gezonde bomen op de Geniedijk lijkt ons daarom onverantwoord. Wij hebben begrepen dat bij het grootste deel van deze bomen geen gevaar van takbreuk is en dat er onvoldoende onderzoek is gedaan naar de gevolgen van het kappen voor beschermde diersoorten in de omgeving. Per motie roepen we op om de kap op zijn minst uit te stellen tot er wel onderzoek is uitgevoerd.

Klimaatverandering is niet alleen voor de bomen en dieren een probleem maar ook voor burgers. Om de energietransitie beter haalbaar en betaalbaar te maken, dienen we opnieuw een motie in voor duurzaamheidsleningen van de SVN. De financiële risico's daarvan zijn namelijk heel klein en de maatschappelijke winst juist groot. Klimaat is onderdeel van de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties. Haarlemmermeer onderschrijft deze doelen, maar is niet aangesloten bij het Gemeenten4GlobalGoals netwerk. Wij roepen met een motie op om ons wel aan te sluiten om die doelen dichterbij te brengen.

Global Goals zijn ook dichtbij huis belangrijk, zoals een groene en gezonde leefomgeving. Voorzitter, waar blijft toch het Fietsplan dat al zo lang geleden is toegezegd? Waar blijft de visie op parkeren en bijbehorend beleid? Waar blijft de ambitie, de daadkracht?

Het woningtekort is misschien wel de belangrijkste maatschappelijke opgave, maar door marktomstandigheden is het risico op een bouwdepot levensgroot. Wij dienen een motie in om te voorkomen dat juist betaalbare woningen niet gebouwd kunnen worden.

Ondanks onze focus op de maatschappelijke opgaven waar we voor staan, houdt GroenLinks ook de financiën in het oog. Laten we beginnen met realistisch begroten, want de realisatiegraad van de plannen is laag. Voor plannen die we niet uit kunnen voeren hoeven we dan niet te bezuinigen. Door extra inkomsten te genereren kunnen we ook bezuinigingen voorkomen. Een toeristenbelasting voor Schipholpassagiers is blijkbaar niet mogelijk, maar Schiphol profiteert wel van investeringen door de gemeente. Wij stellen daarom per motie voor een baatbelasting te onderzoeken en in de tweede termijn gaan we daarover graag in gesprek met onze collega's.

Voorzitter, dit is een bijzonder avond. Het is 9 november. 85 jaar geleden was 9 november de avond die later bekend zou worden als de Kristallnacht. Vandaag zijn veel mensen bang. Bang voor wat er gebeurd is en op dit moment gebeurt in Israël-Palestina, bang om te gedenken wat er op 9 november 1938 gebeurde. De wereld is niet hetzelfde als toen. Wat er toen gebeurde, is geen verklaring of rechtvaardiging voor wat er nu gebeurt. Maar de angst voor wat mensen elkaar aan kunnen doen, alleen omdat ze tot een ander volk behoren of een ander geloof hebben, die is net als toen.

Als we elkaar niet meer als mensen zien, als we geloven dat de aanval het enige wapen tegen angst is, dat vergelding het enige antwoord is op verdriet, dan ontstaat er een kettingreactie van angst en haat. Maar verdriet heeft geen nationaliteit of religie.

Net als burgemeester Halsema van Amsterdam zou ik u allemaal willen vragen: laten we dicht bij elkaar blijven, want het verdriet van een ander is net zo pijnlijk als dat van mij of van ons. GroenLinks is blij dat we in deze raadzaal op een vreedzame manier met elkaar in gesprek kunnen gaan. We kijken uit naar

een constructief debat.
Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel voor uw bijdrage, mevrouw Gumbert. Dan heb ik genoteerd dat u moties nr. 9, 10, 11, 12, 13 en 14 heeft ingebracht en die zijn onderdeel van de beraadslaging. Dank u wel. Dan ga ik voor de woordvoering namens de VVD naar mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Allereerst voelt het een beetje gek als we gisteren nog afscheid hebben genomen van een markant en invloedrijk politicus en VVD-fractievoorzitter, om dan vandaag weer business as usual te doen. Ik troost me met de gedachte dat Henk het niet anders zou willen. Ik hoop dat als hij meeluistert, hij in ieder geval een mooie liberale kijk op deze begroting herkent.

Tijdens de begroting kijken we naar de toekomst en we zien, het is net al gezegd, voor de jaren '26 en '27 een groot tekort en we zullen scherpe keuzes moeten maken. We hebben al eerder als raad aangegeven naar aanleiding van de eerdere ombuigingen die we hebben moeten maken 'wij willen als raad daar nauw bij betrokken zijn'. En in deze begroting zien we ook een voorstel om dat proces goed te begeleiden. Wat de VVD betreft, is het vanavond dan ook het moment om niet zozeer over het proces te praten, maar met name over de inhoud, om alvast mee te geven richting die voorjaarsnota, waar wij met name de nadruk op willen leggen en waar wij naar gaan kijken.

Als we dan gaan kijken, zien we dat we op zoek moeten gaan naar een nieuwe balans, wat ons betreft. Wat ons betreft, kunnen we daarmee ook werken aan meer vertrouwen in de overheid, het thema waar we dit politieke jaar mee begonnen zijn. Een van de oorzaken van het wegvallen van vertrouwen in de overheid, die werd genoemd tijdens de lezing van de opening van het politieke jaar, is distributieve onrechtvaardigheid, het gevoel bij inwoners dat de overheid vooral met zichzelf bezig is, of vooral met bepaalde groepen. Werken aan vertrouwen vraagt dus ook om het zoeken naar de juiste balans daarin, naar rechtvaardige keuzes voor iedereen, voor elke inwoner van onze gemeente.

Wat ons betreft, moeten we daarom op zoek naar twee nieuwe balansen, een betere balans tussen de mensen die het geld verdienen en de mensen die we daarmee ondersteunen en een betere balans tussen de harde uitgaven die we doen in deze gemeente en de zachte uitgaven. En ik zal ze toelichten.

Als we zien dat we een tekort hebben in '26 en '27, moeten we wat de VVD betreft, zoeken naar minder uitgaven. Het college geeft aan in de begroting 'we moeten zowel zoeken naar minder uitgaven, als naar het verhogen van de inkomsten'. Maar voor de VVD is het vooralsnog geen zoekrichting.

We hebben daar vier redenen voor. We horen op dit moment te vaak dat mensen bewust minder uren gaan werken of zeker niet meer omdat ze anders allerlei toeslagen mislopen. Wat ons betreft, zijn we dan doorgeslagen en moeten we op zoek naar een nieuwe balans. Verder zien we ook vanavond dat we de inflatie moeten corrigeren door diverse lasten van onze inwoners te verhogen. Dat is logisch, maar dat is niet prettig. We zien ook dat we van een gemeente waar de lasten lager dan het landelijke gemiddelde lagen, stijgen naar een gemeente waar de lasten gemiddeld zijn en dat ze zelfs voor huizen met meer personen boven het landelijke gemiddelde stijgen. Dus dat is wat ons betreft een reden om die lasten niet verder te verhogen. We gaan er een beetje vanuit dat dat gedeeld wordt in deze raad omdat dat ook een van de drie uitgangspunten is die wij hebben vastgesteld bij de punten die bij de vorige ombuigingen onze uitgangspunten waren. Dat is 'geen lastenverzwaring voor inwoners en ondernemers'.

En dan nogmaals, we willen bovendien benadrukken dat we een sterke economische regio en gemeente zijn en daarin speelt Schiphol een belangrijke rol. We horen veel verontrustende verhalen van ondernemers die geconfronteerd worden met landelijke regelgeving en beperkingen, waardoor ze niet meer goed in staat zijn te doen waar ze goed in zijn, en dat is ondernemen. De economie hebben we nodig om onze banen hier te behouden, maar ook voor de verduurzaming en de vergroening die hier zo gewenst is. Want dat moet wel ergens van betaald worden. Wij maken ons zorgen om die verandering in werkgelegenheid en in banen en we vragen het college dan ook ons daar de komende tijd in ieder geval goed en meer over te informeren dan tot nu toe. We vinden het daarom ook niet verstandig om

de lokale lasten voor inwoners en ondernemers te verhogen. Dus wat dat betreft heel duidelijk: voor de VVD is dat geen oplossing. We moeten op zoek naar minder uitgaven.

En dan een betere balans tussen harde en zachte uitgaven. Daar bedoel ik harde uitgaven mee die gaan naar veiligheid, naar fysieke leefomgeving, een mooi en goed onderhouden gemeente, naar mobiliteit, naar bouwen van woningen, naar economie. Uitgaven waar zo veel mogelijk mensen van profiteren. Met zachte uitgaven bedoelen we de programma's Zorg en Werk en Maatschappelijke Ontwikkeling. Als we dan kijken naar het totaalbedrag dat gaat naar de harde uitgaven, is dat ongeveer € 161 miljoen en naar de zachte is dat ongeveer € 260 miljoen. Wat ons betreft, moeten we daar dus een betere balans in vinden. Dat moeten we kunnen doen om juist die effecten van die zachte uitgaven, die maatschappelijke uitgaven, beter in beeld te brengen. Daar hebben we al diverse jaren voor gepleit. De VVD moet eerlijk zeggen dat we in deze begroting nog steeds te weinig terugzien wat die effecten zijn, maar gelukkig gaan we samen een proces in waarin het college in deze begroting wel aangeeft dat het die maatschappelijke effecten duidelijk gaat maken. Dat is al winst, want het college heeft goed geluisterd. We zien nu dat aan de strategische heroriëntatie ook al maatschappelijke gevolgen zijn gegeven, maar ik wil hier aangeven dat we dat graag richting de voorjaarsrapportage anders willen zien. Er wordt nu een kwalificatie gegeven, 'hoog-gemiddeld-laag'. Wat ons betreft, is die totaal niet onderbouwd. Dus we hebben geen idee, wij kunnen dat als raadslid niet controleren, niet waarderen. Wat ons betreft, hoort de waardering ook hier in de politieke arena thuis en niet bij ambtenaren. Dus wij willen als er bijvoorbeeld in de ombuigingen gezegd wordt 'er moet een dorps huis dicht', de informatie zien 'dan gaat er een aantal activiteiten niet meer door'. De vraag hoe ernstig wij zo'n maatschappelijk effect vinden, hoort wat ons betreft hier besproken te worden. Dus dat willen we meegeven in het proces richting de ombuigingen die we met elkaar zullen moeten maken.

Verder wil de VVD dan ook nog aandacht vragen voor het huisvesten van statushouders en opvang van asielzoekers want daar zien we richting de toekomst ook dat we aan onze grenzen komen. Daar bedoel ik mee dat we tot nu toe ontzettend ons best hebben gedaan. Niet alleen onze gemeente, maar ook met vele ondernemers hier. We lopen tegen de grenzen aan van wat mogelijk is, hier, in de gemeente. Wat ons betreft, daar zal ik ook in de tweede termijn nog naar vragen, dagen we het college uit om op een gegeven moment aan te geven 'waar ligt die grens? Wat kunnen we nog wel en wat kunnen we nog niet? Of wat kunnen we niet meer?'

Zoals die aangenomen motie Geen Haagse knaken, geen Haagse taken ook aangeeft, zijn wij ook op zoek naar mogelijkheden om hier ruimte te zoeken in de begroting. Dus wat dat betreft, wil ik het in de tweede termijn graag hebben over minder uitgeven in plaats van meer inkomsten ophalen. Het college geeft de grenzen aan van wat wij kunnen met betrekking tot het opvangen van statushouders en asielzoekers.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan ga ik voor de bijdrage van Forza! naar mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Voorzitter, met de Voorjaarsrapportage 2023 werden de kaders voor het opstellen van de Programmabegroting 2024-2027 door de raad vastgesteld. De fractie van Forza! gaat die kaders niet nogmaals ter discussie stellen. Dat station is gepasseerd. Onze zorg betreft de toekomst. Dat heb ik bij de vorige twee fracties ook al gehoord.

Wij zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor jeugdzorg, werk en inkomen en zorg aan langdurig zieken en ouderen. Volgens onze Rijksoverheid hebben gemeenten het voortouw en een eigen verantwoordelijkheid bij de decentralisatie van overheidstaken en geeft de Rijksoverheid de gemeenten beleidsvrijheid om hun nieuwe taken uit te voeren. De Rijksoverheid weigert echter al jaren voldoende structurele middelen beschikbaar te stellen voor de taken die ook wij als gemeente in opdracht van het rijk moeten uitvoeren. Dat zet een rem op onze beleidsvrijheid. Wij kunnen niet, zoals de Tweede Kamer, mooie plannen bedenken zonder daarbij te bezuinigen. Voor tekorten op de rijksbegroting wordt geld geleend. Een gemeente wordt, als de begroting niet sluitend is, onder toezicht gesteld.

We hebben de motie aangenomen, ik hoorde hem net ook al, Geen Haagse knaken, geen Haagse

taken omdat het niet duidelijk was wat de nieuwe financieringsmethodiek voor ons zou betekenen. Inmiddels lijkt dat wel duidelijk te zijn. Er komen minder knaken.

Er is de afgelopen jaren fors bezuinigd om een verplicht sluitende begroting te kunnen presenteren. De jaren 2024 en 2025 zijn dan ook sluitend begroot. Door de voorgenomen wijzigingen in de financieringsmethodiek van het rijk kenmerken de begrotingen vanaf 2026 zich door enorme tekorten. Het zogenaamde ravijn. De Tweede Kamer heeft ondertussen de nieuwe financieringssysteem voor 2026 en verder controversieel verklaard. Maar we moeten er toch van uitgaan dat de huidige prognoses de juiste zijn.

De fractie van Forza! is blij dat de raad dit keer via een werkgroep aan de voorkant betrokken is bij het proces om ook tot een sluitende begroting te komen in de jaren na 2025. Prudent financieel beleid is een van de pijlers van onze partij. Bezuinigen vinden wij niet per definitie een vies woord. Toch vraagt de fractie van Forza! zich af of wij door zelf de broekriem aan te halen om gedecentraliseerde taken uit voeren, waarvoor wij onvoldoende budget meekrijgen, de juiste keuze is.

Wij vinden het onwenselijk om bij gebrek aan Haagse knaken wederom te bezuinigen op Haarlemmermeerse taken. Laat die begroting maar eens een keer niet sluitend zijn. Laat het rijk maar aangeven, via de provincie uiteraard, hoe wij de taken die zij bij ons over de schutting heeft gekwakt, moeten uitvoeren met steeds minder geld. Laten we het ze niet al te makkelijk maken, voorzitter.

In het licht van deze financiële onzekerheid is het verloop van het proces waarin de raad, het college en de organisatie zich gecommitteerd hebben tot het verbeteren van de informatiewaarde van onze financiële rapportages een punt van zorg. Bij kaders stellen hoort controleren en bij uitgesproken ambitie hoort meetbaarheid. Maar ook: bij ombuigen hoort sturing. Het proces daartoe is inmiddels vastgelegd en vastgesteld door de raad. Teleurstellend vinden wij dat van een voortvarende uitvoering nog niet echt sprake is. De eerste bijeenkomst om in het programma Zorg en Werk op zoek te gaan naar grip op de uitgaven werd afgeblazen. Graag hoor ik van het college of wij nog steeds een gezamenlijke ambitie hebben of dat er via uitstel op afstel wordt gestuurd.

Verder wil de fractie van Forza! de hele organisatie wijzen op het bestaan van Het Instituut voor Publieke Sector Efficiëntie Studies. Deze organisatie is in 2007 opgericht aan de TU Delft. Het lijkt ons interessant om in ieder geval het rapport Benchmark jeugdzorg Haarlemmermeer mee te nemen in het proces verbeteren informatiewaarde Zorg en Werk. Volgens het Instituut zou daar een 80% efficiëntie mee bereikt kunnen worden. We sluiten niet uit dat het IPSE, zoals zij zich noemen, over meer informatie beschikt waar wij ons voordeel mee kunnen doen. Wellicht kunnen we leren om efficiënter te werken en meer te doen met het geld dat we krijgen. Dan hoeven we helemaal niet te bezuinigen.

De fractie van Forza! brengt geen moties in dit keer. Toch willen we in de tweede termijn wel graag een onderwerp aansnijden en dat is het neerzetten van dure gebouwen en de effecten die dat heeft op onze verbonden organisaties die daar gebruik van maken en dan het effect van ombuigingen daarop. Dat wordt het onderwerp voor de tweede termijn.

Tot zover voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel voor uw bijdrage en dan ga ik naar HAP. Mijnheer Rip gaat het woord voeren.

De heer RIP: Dank. Voorzitter, bestaansonzekerheid in de wereld.

De wereld staat in brand. De situatie in Gaza breekt alle harten en ook onze lokale fractie hoopt, wenst, schreeuwt eigenlijk om vrede. Terwijl polarisatie helaas de boventoon voert, spreken wij als politici vanavond over onze begroting, terwijl ons hoofd en hart op dit moment bij de getroffen mensen in Gaza en Israël zijn, wiens bestaan nu letterlijk onzeker is. GroenLinks had het er ook al over. We horen graag van onze voorzitter hoe zij hiernaar kijkt en of zij daar nog een bespiegeling op wil geven straks in de tijd van het college.

Terug naar het hier en nu. Onze fractie begint deze programmabegroting met een woord van dank aan het college en onze ambtelijke organisatie voor de goed leesbare stukken en de informatie ook tijdens

het vragenuur. Elk jaar hetzelfde, maar elk jaar wordt het steeds weer verbeterd. Dank allen daarvoor! Bestaansonzekerheid in Haarlemmermeer bestaat uit onvoldoende en onvoorspelbaar inkomen, stress bij het kiezen tussen boodschappen, onverwachte uitgaven of het betalen van de huur. Geen betaalbare woning kunnen vinden passend bij het inkomen, ontoegankelijkheid van onderwijs en zorg. Bestaansonzekerheid is het moderne woord voor armoede. In 2024 zullen bijna een miljoen mensen in Nederland in armoede leven. Daar zitten meer dan 220.000 kinderen bij. De helft van de mensen in bestaansonzekerheid komt per maand meer dan € 167,00 tekort. voor essentiële zaken zoals wonen, kleding en eten. Wij horen graag of deze acties al leiden tot meer gebruik van de bestaande Bereken Uw Recht (BUR-)regelingen door inwoners die leven in bestaansonzekerheid. Hoe staat het daarmee? Voorzitter, bestaansonzekerheid wordt door beslissingen uit Den Haag versterkt. De klok van het lerend vermogen van de Rijksoverheid staat stil en de traagheid blijft tenenkrommend. Maar zwaar financieel onweer voorspellen voor de jaarschijven 2026 en 2027 lukt gelukkig wel. Mijn fractie roept het college op het advies van de VNG op te volgen:

1. Zorg voor een sluitende begroting voor 2024-2025;
2. Baseer deze begroting op de huidige taken, de noodzakelijke investeringen, de inflatie, de stijgende rente, afspraken uit het coalitieakkoord en een schatting van meevallers en tegenvallers;
3. Maak de tekorten zichtbaar voor 2026 en 2027.

Als wij het VNG-advies volgen en de december- en meicirculaires nog moeten komen, en die toevallig ook een voordeel van 25% laten zien, komen we uit op een tekort van ongeveer € 5 miljoen. Veel geld, maar op een totale begroting van € 500 miljoen is dat 1%, en daarmee verwaarloosbaar. Nog een proces van ombuigingen en de maatschappelijke onrust die dat met zich meebrengt, is wat HAP betreft niet nodig. Wat HAP betreft, zorgen we dat de bestaansonzekerheid voor de laagste inkomend niet nog erger wordt. Wat HAP betreft, gaan wij het maatschappelijk middenveld niet voor de tweede keer aantasten. Geen bezuinigingen dus.

Wij stellen het college en onze collega's voor om de jaarschijven 2026 en 2027 in te boeken met een negatieve bandbreedte van € 5 miljoen en horen graag een reactie op onze bespiegeling.

De Rijksoverheid presteert het keer op keer om gemeenten voor € 10,00 aan extra taken te geven en maar € 6,00 mee te geven voor de uitvoering. U kent onze motie Geen Haagse knaken, geen Haagse taken. Ik ben blij dat die breed geland is in deze raad want bij het indienen van de motie waren er nog wel een paar tegenstanders. Maar nu horen we graag van het college: hoe staat het ermee? Wat is er concreet gedaan richting Den Haag om hier invulling aan te geven?

Als wij in de kranten lezen over woningbouwambities, lijkt het wel een sprookjesveiling. Woondeal van 900.000 nieuwbouwwoningen in 2030, wordt moeiteloos overschreden door de minister, gevolgd door 1 miljoen woningen na 2030. Het kan allemaal niet op! Maar wat HAP betreft, is het een teleurstelling dat Den Haag hier maar voor een derde financiën bij beschikbaar stelt. In Haarlemmermeer zijn we trots op het altijd realistisch begroten, laten we dan ook met deze vergezichten uit Den Haag realistisch gaan kijken naar onze investeringsagenda. Durf te zeggen: we gaan dan ook maar een derde van de woningopgave realiseren. Niet omdat wij geen ambitie hebben, maar omdat wij met de beschikbaar gestelde middelen maar een derde van onze ambitie waar kunnen maken. Ik ben benieuwd hoe het college en de collega's hierover denken.

Als de woningbouw op slot zit, moet je een plan B hebben. Voor HAP is plan B: we gaan de focus verleggen van langlopende nieuwbouwplannen naar vlotte transformatie van panden naar woningen. Projecten oppakken waar we kleinschalig kunnen inbreien in onze dorpskernen, waar we een 'straatje erbij' kunnen creëren, het modewoord van de minister, aan de randen van dorpskernen om een groot deel van de woningnood op te lossen en te spreiden over de hele Haarlemmermeer. Want woningnood is er niet alleen in Hoofddorp. We zouden graag van het college willen weten hoeveel leegstand van objecten/panden in Haarlemmermeer er is. Dit mag uiteraard schriftelijk. Ik realiseer me wel dat dat een lang antwoord kan zijn. Maar aansluitend is de vraag: hoe staat het met de prioritering van de woningbouwopgaven in de Haarlemmermeer? We zouden dat volgens mij in het derde kwartaal krijgen. Ik heb dat nog niet voorbij zien komen en hoor graag wat de stand van zaken is.

Voorzitter, bestaansonzekerheid voor kwetsbare groepen vraagt extra aandacht. De recente speeddate met vrijwilligers van de Belangengroep Gehandicapten Haarlemmermeer toont aan dat vakinhoudelijke expertise noodzakelijk is binnen de gemeentelijke organisatie. Wij hebben raadsbreed daar ook een mooi verslag van rondgestuurd en we waren het er met elkaar over eens. We vragen aan het college hoe het denkt over de oplossingen. Wij willen daarvoor de motie Samen beter raadsbreed indienen met alle partijen die daarbij aanwezig zijn geweest. Er is tussendoor wat misgegaan in de techniek, maar in principe horen die partijlogo's erop te staan en ik kan meegeven dat de VVD daar ook mede-indiener van is.

Ik ga afronden met een aantal schoten voor de boeg. Ruimtelijke Ordening is in onze gemeente een belangrijke portefeuille. Er is altijd een spanningsveld tussen ambitie, economie, regels en inzagetermijnen. HAP dient daarvoor de motie Wie een aanvraag heeft gedaan wil niet voor de rechter komen te staan.

HAP kondigt ook een motie aan om ontwikkelingen te versnellen in Rijsenhout en daarvoor een projectwethouder aan te wijzen. Ik heb u net geschetst hoe wij denken over plan B. Dat heeft hiermee te maken.

Wij willen ook graag weten hoe het staat met de gedupeerden van het toeslagenschandaal die in onze gemeente wonen. Deze mensen gaan al zo lang gebukt onder falend Haags beleid en Haagse bureaucratie, nemen wij dan als gemeente wel verantwoordelijkheid voor onze eigen inwoners? Hoe gaan wij deze 417 mensen helpen om hun leven weer op te pakken en de bestaansonzekerheid plaats te laten maken voor bestaanszekerheid?

Tot zover, voorzitter. Ik dien motie 15, 16, en 17 in.

De VOORZITTER: Dan zit ik een hele administratie bij te houden. Ik ben blij dat u dat meedeelt. Die zijn bij dezen ingediend en onderdeel van de beraadslagingen, dank u wel voor uw bijdrage mijnheer Rip. Dan zou ik namens PvdA graag mevrouw Denie willen uitnodigen.

Mevrouw DENIE: Dank u wel voorzitter, en raad voor het geduld.

Vorig jaar sprak de PvdA over tijden van crises. Zoals de coronacrisis en een periode van bestaansonzekerheid binnen en buiten Haarlemmermeer. Wij hoopten nu terug te kunnen blikken op een mooi jaar, maar dat is niet het geval. Op verschillende plekken in de wereld is er sprake van humanitaire crises. Waar mensen en kinderen, die per definitie onschuldig zijn, getroffen worden door geweld en onvrede, hun families verliezen en te midden van wrede misdaden zichzelf staande moeten houden. Laat ik hier benadrukken voorzitter, dat geweld en onrust op dit moment voor veel mensen, ongeacht religie of afkomst, de keiharde realiteit is. Wij mogen ons dan ook gelukkig prijzen dat eenieder hier vanavond terugkeert naar een warm bed en een veilig thuis.

Kortgeleden heeft de raad besloten om internationaal geen ondersteuning te bieden aan anderen. Wij hebben er geen geheim van gemaakt dat wij hier anders in staan. Wij leggen ons voor nu daarbij neer en proberen dat te begrijpen. Wij kunnen vervolgens niet begrijpen dat ook de Haarlemmermeerse taken niet worden uitgevoerd.

Het is de afgelopen tijd pijnlijk duidelijk geworden dat het college geen actie onderneemt als het gaat om beleid. Behalve kredietaanvragen voor renovatie of de aankoop van grond ontvangt de raad niets. Waarom worden er raadsvergaderingen geschrapt omdat het college niet met stukken komt? U heeft € 10 miljoen uitgetrokken voor het werven van nieuw personeel en uit de praktijk blijkt dat het in deze markt erg moeilijk is om nieuwe mensen te werven. Geacht college, durft u realistisch te zijn, dat het niet lukt om deze middelen in te zetten waarvoor u ze bedoeld had, en een andere weg in te slaan? Of kiest u ervoor om dit geld liever op de plank te laten liggen? Daarop graag een reactie.

Op dit moment ligt er een echte liberale kijk op de begroting voor ons. Dat is een politieke keuze die wordt gemaakt. Wat de PvdA betreft, reikt het op dit moment verder dan een politieke keuze. Het afknijpen van inwoners die het moeilijk hebben is zelfs een ethische keuze.

We hebben de afgelopen tijd gezien dat dit college zich keihard inzet voor de uitbreiding van Schiphol,

of bijvoorbeeld werkbezoekjes aan Zweden, Curaçao, Engeland, Barcelona, Hamburg. Maar wat neemt het college nu mee voor Haarlemmermeer? De PvdA heeft na het schrappen van de reservering op de Tweede Kaagbaan samen met de rest van de raad initiatief getoond om aan de slag te gaan in Rijsenhout. Daar kunnen nu 400 woningen worden gebouwd, maar elke vorm van actie uit het college ontbreekt. Wanneer komt het college met plannen en een duidelijke tijdlijn om te gaan bouwen?

Nu we het toch hebben over de nalatigheid van het college om de raad te informeren over de voortgang en uitwerking van moties, zijn we aangekomen bij de eerdergenoemde motie van HAP Geen Haagse knaken, geen Haagse taken. Een oproep aan het college om in gesprek te gaan met andere 150.000-plusgemeenten en het rijk met het verzoek om de raad hierover periodiek te informeren. Dit is ook nog niet gebeurd, dus vandaag weer het verzoek aan het college om te vertellen wat het heeft gedaan en vanaf wanneer wij wel periodiek worden geïnformeerd. Wat betekent deze motie nu eigenlijk voor u en hoe zal de uitwerking zijn? Kunt u ons een overzicht geven van uw wettelijke taken en welke taken u niet op hoeft te pakken? Geacht college, wanneer gaat u de handschoen oppakken en in actie komen? Volgens het CPB, de HAP heeft het net ook al genoemd, zullen er in 2024 900.000 mensen leven in armoede, zonder aanvullend beleid, waarvan er 228.000 kinderen in armoede opgroeien. Hier is Haarlemmermeer niet van uitgezonderd. Er leven hier al ruim 4000 gezinnen in armoede en dat zijn er 4000 te veel. De taak ligt hier nu voor ons, om dat aanvullende beleid vorm te geven. Uit het dashboard minima is gebleken dat de regelingen worden onderbenut. Dus om het college een duw de goede richting op te geven en onze minima te ondersteunen, dienen wij een motie in om de energiezuinige koelkastregeling te verbreden. Daarnaast graag een reactie van het college over wat het zelf gaat doen om het aantal gezinnen in armoede niet verder op te laten lopen.

En voorzitter, nu wij het toch hebben over regelingen. Hoe zit het nu met de bezuinigingen? We weten inmiddels dat dit liberale college geen actie zal ondernemen om belangrijke maatschappelijke organisaties uit de brand te helpen. Daarom dienen wij deze keer geen motie in, maar willen we wel benadrukken dat bezuinigen nog niet nodig is. Het college heeft toegezegd om de raad op de hoogte te houden over de gesprekken met de maatschappelijke organisaties om duidelijkheid te verschaffen over de effecten van de bezuinigingen. De raad is wederom niet geïnformeerd, dus graag een reactie van het college hoe het ervoor staat. Juist omdat we in 2025 nog in de plus staan, is het duidelijk dat de bezuinigingen dan nog niet nodig zijn. Waarom kiest het college er dan voor om de maatschappelijke organisaties, en daarmee dus hulp en ondersteuning voor jong en oud, toch eerder af te knippen?

Voor ons staat een bijzonder rechts college, ondanks de zogenaamde sociaal progressieve partijen die deelnemen, wordt er toegekeken hoe liberaal en keihard rechts beleid wordt doorgevoerd zonder dat er dan ook maar iemand opkomt voor de Haarlemmermeerse inwoners en organisaties die dat echt nodig hebben.

Dit zijn slechts een aantal voorbeelden en omdat uit de afgelopen twee jaar is gebleken dat het college weigert de handschoen op te pakken, zal de PvdA dit de aankomende tijd wél gaan doen.

De VOORZITTER: Mijnheer Rip, gaat uw gang.

De heer RIP: Ik heb er lang over getwijfeld, maar kunt u nog eens een keer uitleggen, een kneiterrechts college? Want dan voel ik mij aangesproken. Maar ik wil u echt, echt meegeven dat hier een fractievoorzitter staat die niet rechts is. Ik wil u even vragen: u bent toch niet vergeten dat u in het vorige college de afspraken heeft gemaakt voor de bezuinigingen die we nu nog uitrollen? Dat bent u toch niet vergeten?

De VOORZITTER: Mevrouw Denie.

Mevrouw DENIE: Daar wil ik best even op reageren. Ik ben niet vergeten wat er de vorige periode is gebeurd. Daar ben ik overigens geen onderdeel van geweest. Daarnaast ben ik blij dat de fractievoorzitter van HAP aangeeft dat het geen rechtse fractievoorzitter is. Ik hoop dat hij ook die

inspanningen toont binnen de coalitie om beter beleid te gaan voeren. Dank u wel. Kan ik hervatten?

De heer RIP: Voorzitter, maar ik wil toch mevrouw Denie erop wijzen dat ze onderdeel is...

De VOORZITTER: U mag zo meteen in debat. Ik moet streng zijn. De tijd is echt om. U bent al ruim over uw tijd. U kunt er zo meteen nog uitgebreid op ingaan. Gaat u verder.

Mevrouw DENIE: Dank u wel. Terug naar mijn laatste zin. We gaan weer even opnieuw beginnen. Dit zijn slechts een aantal voorbeelden en omdat het de afgelopen twee jaar is gebleken dat het college weigert de handschoenen op te pakken zal de PvdA dit aankomende tijd wel gaan doen, want wij zitten niet stil. U kunt daarom dit jaar nog een initiatiefvoorstel van ons verwachten om het vertrouwen van de inwoners in de overheid te herstellen. Maar daarover later meer.

Daarnaast heeft Haarlemmermeer dit jaar de gelegenheid gehad om aan te sluiten bij de Nationale Klimaatweek, maar ook dit heeft het college verzaakt. Daarom dienen wij vandaag een motie in om vanaf aankomend jaar wel aan te sluiten. Geacht college, het is al lang tijd geweest om te beginnen. Wij hopen dan ook dat u per direct uit deze liberale wachthouding stapt. Haarlemmermeer mag geen nachtwakersstaat worden. Bedrijven, maatschappelijke organisaties, kinderen, jongvolwassenen en ouderen hebben u hard nodig om ervoor te zorgen dat de problemen niet verder uit de hand lopen. Terwijl in andere delen van de wereld de bommen uit de lucht vallen, generaties worden weggevaagd en mensen zich voorbereiden op een onheilspellende, donkere winter mogen wij ons nogmaals gelukkig prijzen dat wij hier vredig met elkaar in gesprek kunnen gaan over problemen die we wel kunnen oplossen. Laten we het samen gaan doen, voorzitter. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel dat u het woord wilde voeren, het was vrij onverwacht vanwege de afwezigheid van de fractievoorzitter. Dank u wel. Dan gaan we nu naar de woordvoering namens D66, mevrouw Knikker. Gaat uw gang.

Mevrouw KNIKKER: Dank u wel voorzitter.

We leven in onzekere tijden, ik heb het meerdere van mijn collega's al horen zeggen. De veranderingen en uitdagingen dienen zich in rap tempo aan. Dat vraagt dus om vertrouwen en daadkracht van de overheid. Maar zoals u van ons gewend bent, kijken we toch wel voorzichtig optimistisch naar de toekomst. We hebben er vertrouwen in dat onze gemeente veerkrachtig en daadkrachtig is en dat ze haar vermogen kan aanwenden om deze grote uitdagingen waar we voor staan met succes aan te gaan. Deze programmabegroting ziet er solide uit want op dit moment zijn we nog steeds een financieel gezonde gemeente met een stevig weerstandvermogen.

Maar zorgen hebben we ook, en daar heb ik al meerdere van u over gehoord, over de structurele financiën van onze gemeente. We leven van circulaire naar circulaire en dan zien we wel weer wat het rijk de volgende keer bedenkt. Een lichtpuntje is de strategie van de VNG die op dit moment wordt uitgewerkt richting een nieuw kabinet. Want, stelt de VNG, om de gemeenten een goede uitgangspositie te geven moet het afschaffen van de opschalingskorting en herstellen van het accres centraal staan en moeten er meer algemene middelen en minder specifieke uitkeringen naar de gemeenten. Dat vergroot de slagkracht van de gemeenten en in de landelijke verkiezingsprogramma's zien we dit gelukkig ook terug. De vraag is dus: staan de tekorten waar we het nu over hebben over 2026 en 2027 straks nog steeds in de boeken? En zo ja, wat blijft er dan over van het tekort dat we nu nog hebben? Waar en hoeveel zullen we straks moeten ombuigen om tot een sluitend meerjarenbeeld te komen?

Tegelijkertijd is het ook realistisch dat we starten met het proces om te komen tot een sluitend meerjarenbeeld. Zodat we bij de behandeling van de Voorjaarsrapportage in 2024 met elkaar de juiste keuzes kunnen maken over hoe we de inkomsten en uitgaven in balans brengen. Niet leuk, maar wel noodzakelijk. De winstwaarschuwing die wij mee willen geven vandaag gaat om de grote groep inwoners met een middeninkomen in Haarlemmermeer. De groep waarvan we zien en horen dat de

koopkracht, mede door inflatie en de stijging van de energieprijzen al flink onder druk staat. Dat is een groep die geen aanspraak maakt op toeslagen. En toch, net als andere groepen, in deze programmabegroting te maken

krijgt met een lastenverzwaring, zoals afvalstoffenheffing en rioolbelasting. Om met de woorden van de directeur van het CPB te spreken 'kijk als gemeente bij alle maatregelen heel goed naar de economische effecten.' Wie betaalt uiteindelijk de rekening? Dat is voor D66 een cruciale vraag.

Uitgangspunt voor ons is dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. En we moeten zorgen dat er een balans is tussen de inkomstenverhoging aan de ene kant en het verminderen van uitgaven aan de andere kant. Wij denken dan ook aan het binnenhalen van fondsen uit Brussel zodat we onze ambities in Haarlemmermeer en de regio kunnen realiseren.

Voorzitter, er zijn ook keuzes te maken voor de toekomst, waarbij natuur en groen voor ons belangrijk zijn. We hebben hier in Nederland natuur en milieu te lange tijd als vrijblijvend beschouwd. Nu staan alle seinen op rood en de rek is eruit. Kinderen die nu worden geboren, zullen tijdens hun leven zeven keer vaker worden blootgesteld aan hittegolven dan mensen die zijn geboren in 1960. Klimaatverandering raakt ons dus allemaal. Een kleine verandering kan gelukkig al veel betekenen. Dat zien we ook terug in onze programmabegroting. De gemeente zet vol in op het groen en het toekomstbestendig maken. We investeren in het vergroenen, verduurzamen en toekomstbestendig maken van huizen, straten en wijken. Daar hebben we allemaal profijt van. En zo leveren we belangrijke resultaten voor onze inwoners.

En over de toekomst gesproken, we vinden het belangrijk dat onze jeugd veilig en gezond kan opgroeien in onze gemeente. In de meeste gevallen lukt dit gelukkig. Maar kwetsbare jongeren worden ook in Haarlemmermeer gemakkelijk slachtoffer van criminelen. Daarom is D66 blij met de uitbreiding van de campagne YouChoose. En laten we hierbij vooral inzetten op preventie en het goede en eerlijke gesprek.

Verder zijn we blij dat de gemeente de komende jaren speciale aandacht geeft aan de zogenoemde thuiszitters, jongeren zonder passend onderwijs, en dat er versterking plaatsvindt in de samenwerking tussen gemeente, onderwijs en het Sociaal Domein. Wat ons betreft, staat de stem van de jongeren zelf hier voorop.

Dan hebben we in ons coalitieakkoord opgenomen dat iedereen mee kan doen in de energietransitie. Een belangrijk uitgangspunt. Om onze inwoners goed mee te nemen zetten we als gemeente dus ook in op een goede informatievoorziening, laagdrempelige ondersteuning en toegang tot financieringsmogelijkheden. We lezen ook dat we in 2024 blijven samenwerken met lokale partners, zoals de Energiebank, om energiearmoede te bestrijden. Belangrijk is dat we ons niet alleen richten op mensen met een

laag inkomen, maar juist ook op de groep die kwetsbaar is. We lezen dat we deze samenwerking ook voortzetten, maar onze vraag is: wat gaan we doen na 2024, als het geld van de specifieke uitkering van het rijk ophoudt? Graag een reactie van het college.

Voorzitter, duurzame energie is een belangrijke investering die veel oplevert, maar dan moeten we het wel goed doen. En 'het goed doen', betekent wat D66 betreft lokaal eigenaarschap regelen in beleid. Op het moment dat de directe omgeving van zonneparken en windmolens meeprofiteert in de opbrengsten vergroot dit de betrokkenheid en het draagvlak. Daar moeten we als gemeente op in blijven zetten. Mogelijkheden creëren zodat onze inwoners mede-eigenaar kunnen worden van een windmolen of een aandeel krijgen in een zonnepark dat bij hen om de hoek ligt. We moeten daarvoor als gemeente niet alleen het goede voorbeeld geven, maar ook boter bij de vis doen. De brief van het college over de SVN duurzaamheidsleningen gaf duidelijk weer dat het oprichten van een fonds voor duurzaamheidsleningen binnen handbereik ligt, als we straks als gemeente cofinancieren. We hebben in het coalitieprogramma opgenomen dat het belangrijk is dat de ambities die we met elkaar hebben ook gerealiseerd kunnen worden. Wat D66 betreft, is het daar nu het moment voor. Laten we dus doorpakken. Daarom dienen we vanavond de motie Duurzaamheidsleningen van GroenLinks hierover mede in om dit te kunnen realiseren.

Tot slot voorzitter. Over een paar weken gaan onze inwoners opnieuw naar de stembus om een keuze te maken in wat voor Nederland zij willen wonen, werken en leven de komende jaren. Er komt een nieuw kabinet waarvan we hopen dat er weloverwogen keuzes worden gemaakt voor ons land en onze inwoners. Laten wij als gemeente het goede voorbeeld geven, zodat onze inwoners weer een beetje vertrouwen krijgen. Laten we samen optrekken om onze idealen binnen onze lokale democratie verder uit te bouwen. Het gaat niet om gelijk krijgen, of om een politieke wedstrijd te winnen, maar het is van belang dat we als raad samenwerken zodat we de belangen van onze inwoners zo goed mogelijk kunnen dienen. Het zijn gekke tijden, voorzitter, mijn collega's hebben het ook al gezegd. De situatie in Israël en Gazastrook gaat ons ook aan het hart. Laat het duidelijk zijn: er kan geen plek zijn in Nederland of in Haarlemmermeer voor jodenhaat, net zo min als er plek kan zijn voor moslimhaat. Wij hopen ook dat er snel een humanitaire oplossing wordt gevonden voor de situatie.

Als laatste voorzitter, voor ik het vergeet, er moet een amendement worden ingediend op de Strategische Agenda van de Raad, dat doe ik bij dezen. En in de tweede termijn wil mijn collega graag met de collega's in gesprek over vuurwerkoverlast/beperkingen en daarvoor dienen we ook een motie in. tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik vond het heel spannend, ik dacht 'u vergeet hem', maar helemaal in de laatste zin kwam hij, motie 8 is ingediend en amendement 1 is ingediend. Dank u wel. Dan ga ik naar SRH, mijnheer Beuseenberg.

De heer T.M. BEUSENBERG: Dank u wel voorzitter.

Voorzitter, we leven in een onzekere wereld waar oorlogen normaal lijken te zijn en er een grote verdeling heerst in onze maatschappij over bijvoorbeeld het conflict tussen Israël en Palestina.

Maar voorzitter, onze inwoners hebben twee zekerheden in het leven, dat zijn de dood en het betalen van belasting. Dat laatste, voorzitter, mogen inwoners wel gaan doen als het aan dit college ligt.

Een groot deel van onze inwoners heeft moeite met rondkomen in deze onzekere tijden. Ons wordt voorgesteld om de belasting te verhogen. Ziet de portefeuillehouder dan echt geen andere manier om de begroting sluitend te maken zonder dat onze inwoners daarvoor op moeten draaien?

Sterker nog, wij als gemeente zullen, zoals het er nu naar uitziet, ook nog eens miljoenen moeten bezuinigen. Eigenlijk krijgen inwoners minder, maar betalen ze meer. Het is een soort 'drie halen, vier betalen' idee. Maar wel heeft de raad een werkgroep in het leven geroepen om de ombuigingen voor te bereiden.

Voorzitter, we leven ook in een wereld waarin mensen zich onveilig voelen. Tegenwoordig hoeft je de tv of de radio aan te zetten of er komt het ene na het andere geweldsdelict naar voren. En dan praat ik niet specifiek over onze gemeente maar hier gebeurt het ook. Natuurlijk weet ik dat de campagne YouChoose is opgezet, maar ik zou graag van de portefeuillehouder willen horen of zij bijvoorbeeld bereid is om te kijken naar, ik zeg maar wat, preventief fouilleren.

Verder denk ik dat wij allemaal ons kunnen vinden in het beleidsdoel onder het kopje Veiligheid, een veilige woon- en leefomgeving voor onze inwoners en alle andere die naar Haarlemmermeer komen. Want veiligheid is de smeerolie van de maatschappij.

Voorzitter, voor het komende jaar is er gelukkig nog geen brand in de keuken, maar we hebben wel een pan met kokende olie opstaan.

Dan kom ik bij de belastingvoorstellen. Zoals ik al zei, onze inwoners verdrinken in kosten door het duurder worden van het gas, het duurder worden van de benzine, het duurder worden van het openbaar vervoer, het duurder worden van de boodschappen en bijvoorbeeld ook de contributie bij sportclubs. Alles wordt duurder voor onze inwoners. Als ik aan iemand moet uitleggen dat er belastingen zijn in onze gemeente die met 13,7% stijgen, is de eerste reactie die ik krijg dat hun salaris niet met 13,7% stijgt. Het verhogen van de belastingen van onze inwoners op deze manier is wat SRH betreft, onbespreekbaar. Dit moeten wij echt niet willen.

Verder denkt SRH dat het het algemeen belang van onze inwoners dient, om onze inkomsten vanuit

Schiphol op te krikken. Maar daar gaan we het later over hebben.
Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Als het goed is, heeft u geen moties en amendementen ingediend. Dat heb ik goed gehoord toch? Dan ga ik naar het CDA. Namens het CDA spreekt mijnheer Van der Peet, Gaat uw gang.

De heer VAN DER PEET: Voorzitter, het is verkiezingstijd en in elk interview en debat gaat het over thema's als bestaanszekerheid, woningnood en de manier waarop we met elkaar omgaan in Nederland. De verleiding is dan ook groot om een enorm pleidooi te houden voor het CDA-verkiezingsprogramma Recht Doen!, maar dat laat ik over aan Henri Bontenbal.

Toch zijn de gemeentefinanciën nog nooit zo afhankelijk geweest van de Haagse plannen. Korting op korting, dat is waar het allemaal om draait. Voor de mensen thuis, we hebben het niet over aankomende kortingsacties rond Black Friday of het nieuwe foldertje van de supermarkt. Helaas is een korting van het rijk iets heel anders dan wat de meeste mensen hieronder verstaan. Korting wil zeggen dat we minder geld krijgen om onze taken uit te voeren. Dit geldt niet alleen voor Haarlemmermeer maar voor alle gemeenten in Nederland. Vanaf 2026 worden een aantal oude, door vorige kabinetten zelfs uitgestelde, kortingsmaatregelen doorgevoerd via het gemeentefonds. Korting op korting dus. Dat gaat heel erg pijn doen als er in Den Haag niet wordt bijgestuurd.

Ons meerjarenbeeld gaat van een ruimte plus in 2024 en 2025 naar een zware min in 2026 en 2027. Het betreft een bedrag van respectievelijk – € 15,7 miljoen en – € 24,4 miljoen. De nieuwste inzichten in de septembercirculaire laten zien hoe vloeibaar deze bedragen zijn. Het tekort is afgenomen naar een bedrag van – € 14,2 en – € 18,0 miljoen. Dat is nogal een verschil.

Het is duidelijk dat landelijke overheid moet bezuinigen, maar toch hebben wij goede hoop dat een aantal voorgenomen kortingsmaatregelen niet door zullen gaan. De VNG is zich al langer hiertegen aan het verzetten en de raad heeft ook al aangegeven dat we ons er wat ons betreft niet zomaar bij neerleggen. In de laatste miljoenennota is de compensatie voor de nieuwe manier van indexeren, ook wel volume-acces genoemd, verhoogd van € 150 miljoen naar € 706 miljoen in 2027. Bovendien blijkt uit de verkiezingsprogramma's voor de komende verkiezingen dat partijen de rooksignalen uit de gemeenten hebben gezien en andere kortingsmaatregelen ook op de tocht staan. Het CDA wil de opschalingskorting bijvoorbeeld schrappen en juist investeren in het lokaal bestuur. Puntje voor Henri dus. We staan hier zeker niet alleen in.

Deze onzekerheden maken het daarom lastig om het meerjarenbeeld op waarde te schatten. Het CDA vindt het dan ook verstandig om nog dit jaar in de raad een debat te voeren over de mate waarin we in Haarlemmermeer gaan ombuigen en of we dat wel gaan doen. Daarom gaan wij hier vanavond nog niet op vooruitlopen. Het voeren van dit debat is ondertussen ook afgesproken in de werkgroep ombuigingen van de raad. Daarmee komt de raad in positie en dat is wat het CDA heeft beoogd met het amendement vorig jaar. Het procesvoorstel van het college dateert van voor het instellen van deze werkgroep en is daarmee achterhaald. Dat maakt het volgens ons onmogelijk om nu in te stemmen met beslispunt 6. Daarom hebben wij daar een amendement voor ingediend.

De leesbaarheid van de begroting is enorm verbeterd doordat er weer stappen zijn gezet in het kader van de Duisenbergmethode. Toch is er nog een lange weg te gaan. We zien op verschillende plekken indicatoren opgenomen en cijfers van 'waar staat je gemeente?' De grafieken en tabellen zijn echt enorm verhelderend. Het CDA zou graag zien dat er bij de volgende programmabegroting weer van die stappen zijn gezet. Bijvoorbeeld als het gaat om concretisering van de verduurzaming- en energietransitie, waar staan we en welke stappen nemen we?

Als we verder inhoudelijk naar de programmabegroting kijken, zien we een aantal zaken dat handen en voeten geeft aan het Haagse debat over bestaanszekerheid. Inkomen: het aantal bijstandsgerechtigden is nog altijd erg laag in Haarlemmermeer, maar we zien dat tegen deze trend in steeds meer kinderen in een uitkeringsgezin opgroeien. Daar maken wij ons zorgen over, alle kinderen verdienen dezelfde

kansen en de basis daarvoor vormt het gezin.

Werk: we zijn en blijven een banenmotor. De netto arbeidsparticipatie ligt 3% hoger dan het landelijk gemiddelde en het aantal banen blijft stabiel. Het aantal banen in Haarlemmermeer is zelfs het dubbele van het landelijk gemiddelde, maar dat komt door de aantrekkingskracht van Schiphol.

Wonen: de wachttijd voor een zelfstandige sociale huurwoning in Haarlemmermeer neemt af maar is met negentien jaar nog altijd enorm lang. Veel hoger dan bijvoorbeeld Amsterdam en Utrecht, laat staan gemeenten waarin we ons in de begroting mee vergelijken, zoals bijvoorbeeld Apeldoorn, zeven jaar. Kortom, meer betaalbare woningen bouwen in vooral de sociale huursector en zorgen dat de bijstandsgerechtigden een eerlijke kans krijgen op de banenmarkt waardoor er minder kinderen in armoede hoeven op te groeien.

Dan zien we dat de belastingdruk in Haarlemmermeer in 2024 iets boven het landelijk gemiddeld uitkomt. De VVD had het er volgens mij ook al over. Dat legt druk op het besteedbaar inkomen van onze inwoners. De voorgestelde verhogingen zijn echter onvermijdelijk en in lijn met eerdere besluiten die we genomen hebben.

Tot slot willen wij nog ingaan op de SAR. We zien namelijk slechts één onderwerp voor 2024, dat kan niet waar zijn. Wij willen in de tweede termijn graag onderwerpen ophalen zodat we die SAR wat kunnen vullen. Wij denken bijvoorbeeld aan de krimp van Schiphol, evaluatie van de VOR en effecten van de aanpak op verkeersveiligheid. We kunnen wel klagen dat het college met weinig stukken komt, maar we kunnen er ook zelf iets aan doen door de SAR-agenda te vullen, dus daar wil ik graag in tweede termijn met elkaar verder over praten. Dat is wel vast een aankondiging voor een aantal amendementen misschien. Dan is dat bruggetje gemaakt.

De VOORZITTER: Dank u wel voor het woord en amendement 3 is onderdeel van de beraadslaging. Mevrouw Hup gaat spreken namens de ChristenUnie-SGP en staat al klaar. Gaat uw gang.

Mevrouw HUP: Voorzitter, de ChristenUnie-SGP staat midden in de samenleving en vindt dat het gemeentebestuur daar ook hoort te staan. Wij moeten ons telkens afvragen op welke wijze de burgers het

meest tot hun recht kunnen komen. Directe wederzijdse betrokkenheid tussen bestuur en burgers is meer dan noodzakelijk, helemaal in deze tijd, als je ziet dat het vertrouwen in de politiek weg is. De ambtelijke organisatie dient zo te zijn georganiseerd dat er sprake is van een flexibele, burgergerichte organisatie. Bovendien beperkt zij zich tot het ontwikkelen en leveren van producten en diensten. Deze producten en diensten dienen efficiënt bij te dragen aan de doelen, die het college van B&W met de gemeenteraad heeft afgestemd. En dat zijn er een hele hoop, zo hebben wij kunnen lezen in de programmabegroting voor '24-'27.

Wij leven uiteraard nu ook heel erg mee in deze tijd met alles wat er gebeurt in Israël en de Gazastrook. Het is vandaag dan ook de Internationale dag van de Verenigde Naties dat wij de vrijheid mogen vieren, tegen antisemitisme en fascisme. Dat is dus door hen in het leven geroepen. Ik vond het een hele mooie overdenking net als wat ik zo van iedereen al heb gehoord.

Maar dan nu natuurlijk inhoudelijk, de programmabegroting zelf.

In Nederland staan regels steeds vaker in verbinding met elkaar: plaatselijke problemen hebben een landelijke, Europese of zelfs mondiale dimensie. De regelgeving is ingewikkeld en de onderscheiden verantwoordelijkheden van het rijk, provincie en gemeentebestuur zijn niet altijd helder. Wij streven naar duidelijke regelgeving, goed onderscheiden verantwoordelijkheden en voldoende bestuurlijk en financieel instrumentarium. Zaken als openheid, eerlijkheid, rechtvaardigheid, verantwoordelijkheid nemen en

verantwoording afleggen, maken de gemeentepolitiek sterk en herkenbaar. Transparantie van bestuur wordt voor iedereen vergroot door per thema duidelijk te maken welke doelen we voor ogen hebben.

Wij vinden dat dienstverlening voorop moet staan. De vier serviceprincipes die we hebben kunnen teruglezen, makkelijk, betrouwbaar, menselijk en verbonden, zijn hiervoor goede uitgangspunten. Dit

moet de komende jaren ook gaan blijken. Wij gaan dat scherp volgen.

De gemeente is er ten dienste van alle inwoners. Dat betekent echter niet dat al hetgeen dat inwoners gerealiseerd willen zien, ook verantwoord is om uit te voeren. Er moet een brede maatschappelijke en principiële afweging plaatsvinden in de gemeenteraad. Maatschappelijke belangen gaan uiteindelijk boven individuele belangen.

Dan nu het ravijnjaar. Niets doen is geen oplossing. Wat onze fractie betreft, is het armoedebelaid, of zoals dat nu wordt genoemd bestaanszekerheid, prioriteit. Als er moet worden bezuinigd, besteden wij ons geld liever aan bijvoorbeeld jeugdzorg, daklozenopvang of minimabeleid. Als het dan moet, halen wij het geld liever weg bij grote projecten. De praktijk van de laatste jaren is dat voor grote infra-projecten het rijk met extra geld komt. Bij zorg is dat bepaald niet het geval geweest.

Bij het minimabeleid willen we ook wijzen op het belang van duidelijke communicatie. Daar hebben we het ook al over gehad. Het schrijven op B1-niveau is een must. Mensen preventief wijzen op hun rechten moet niet als bedrijfsrisico worden gezien maar als erezaak.

En woningen bouwen? Als het zo'n groot landelijk probleem is, dan komt er echt wel geld onze kant op. Laten we daar dan ook op vertrouwen. Als er geen geld komt, dan kunnen wij niet door. Zo simpel is het. Maar wij willen liever goed wonen, dan iedereen hutjemutje in een veel te duur appartement laten wonen. De statushouders, vluchtelingen of arbeidsmigranten kunnen we niet huisvesten als er geen geld meekomt van het rijk. En die mogen dan al helemaal geen voorrang krijgen op onze eigen inwoners, wat ons betreft.

Overigens is onze fractie er op dit moment nog niet aan toe om nu al onomkeerbare besluiten te nemen voor het ravijnjaar. Zo'n beetje alle landelijke partijen vinden dat de gemeenten meer geld moeten krijgen dus wij zeggen 'laten wij eerst maar even afwachten wat de plannen van de nieuwe regering worden'. Als we dan kijken naar de tekorten, valt ons op dat er wel heel rigoureuus met risico's wordt gerekend. Zeker als je ziet dat er door de septembercirculaire al € 9 miljoen extra beschikbaar is. Daarbij was onze fractie verbaasd te zien dat het jaar 2027 het resultaat van onze gemeente nog eens met € 9 miljoen verder in de min schiet ten opzichte van 2026. De septembercirculaire repareert hiervan een flink deel, maar de stelposten voor vage containerbegrippen als areaalsystematiek zijn wel met een heel dikke viltstift opgeschreven. Wat ons betreft, kan dat een stuk minder worden. Graag horen we van de wethouder wat de consequenties zijn als we die posten flink afromen.

Als laatste, voorzitter, strategische heroriëntatie is nog steeds blijven staan. Onze bezwaren zijn nog onveranderd. We vinden dat er niet verder moet worden bezuinigd op het maatschappelijk middenveld. Dit willen wij dan ook alvast onderstrepen richting nieuwe bezuinigingsrondes.

Concluderend voorzitter, zijn we blij met de begroting voor de komende jaren. We zien de donkere wolken voor 2026, maar verwachten toch nog een klimaatverandering na de landelijke verkiezingen. Bestaanszekerheid wordt weer prioriteit, daar kijken we naar uit!

Voordat ik mijn amendement toelicht, heb ik een interruptie voorzitter.

De VOORZITTER: Ja, dat wilde ik zeggen, u heeft een interruptie. Mevrouw Gumbert.

Mevrouw GUMBERT: Dank u wel voorzitter. Ik zat er al een tijdje over te denken want het drong niet helemaal goed tot mij door. Maar klopt het dat ik mevrouw Hup heb horen zeggen dat er voor statushouders geen woningen beschikbaar worden gesteld, terwijl statushouders ook onze inwoners zijn? Klopt het dat ik dat gehoord heb en is mevrouw Hup zich ervan bewust dat statushouders ook onze inwoners zijn?

De VOORZITTER: Mevrouw Hup, gaat uw gang.

Mevrouw HUP: Ja zeker, ik wil geen onderscheid maken. Ik wilde alleen even benadrukken dat we moeten prioriteren en temporiseren en daarmee zeg ik ook mee dat we ook moeten kijken naar de inwoners. Natuurlijk, statushouders zijn ook inwoners en moeten wij ook huisvesten.

Mevrouw GUMBERT: Het is voor mij niet helemaal duidelijk wat u precies bedoelt, maar voor nu ga ik gewoon weer zitten.

De VOORZITTER: Ja, gaat u verder?

Mevrouw HUP: Tot slot wil ik nog even het moment nemen om in ieder geval toe te lichten waarom wij een amendement hebben ingediend met betrekking tot de Strategische Agenda. Wat betreft die agenda. We hebben ons deels daarin kunnen vinden, maar niet in het stukje om de locatie voor woonwagensstandplaatsen eraf te halen. Nu is het wel een beetje mosterd voor de maaltijd, want ik heb mij laten informeren dat we het er de 23^e over gaan hebben. Dus ja, dan is het misschien een beetje gek om hem inderdaad erop te laten staan. Het was meer een technische aantekening van onze kant, die heb ik gisteren gemaakt en nu is mij dat ook ter ore gekomen. Dus ik wil daar nog even over spreken met elkaar, over hoe iedereen daarover nadenkt. Dus ik dien hem wel in.

De VOORZITTER: U dient hem in en u kunt hem altijd nog intrekken voor de behandeling, na de tweede termijn. Mijnheer Beusenberg heeft nog een vraag.

De heer M.L. BEUSENBERG: Dank u voorzitter, ja, even terugkomend op de opmerking over de statushouders. Ik heb u ook duidelijk horen zeggen dat statushouders op hun beurt moeten wachten. Klopt dat? Want dan is het helemaal duidelijk. In het antwoord zojuist aan GroenLinks kwam dat er niet uit, maar ik heb het gehoord, dus heb ik dat verkeerd gehoord. Of klopt dat?

Mevrouw HUP: Oké, nou ja, dat heeft u gehoord. Wij willen meer een punt maken dat als we daar geen geld voor hebben en we moeten woningen bouwen en er wachten heel veel mensen op een woning, we moeten kijken hoe we dat kunnen inregelen. En ik zeg helemaal niet nu dat wij – u wilt mij in een politieke hoek drukken – geen statushouders willen huisvesten.

De heer M.L. BEUSENBERG: Ja dank u, voorzitter. Het is heel duidelijk, want zo staat SRH er namelijk ook in. Wij willen gewoon dat iedereen op zijn beurt wacht.

De VOORZITTER: Mevrouw Hup, u was even klaar met uw betoog dacht ik?

Mevrouw HUP: Ja, hoor.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan ga ik voor de woordvoering namens FVD naar mevrouw Antolini. En amendement nr. 2 is ingebracht door u.

Mevrouw ANTOLINI: Dank u wel voorzitter, vandaag bespreken we de begroting.

Ik begin dan ook gelijk over de energietransitie, want daar staat dit stuk natuurlijk vol mee. Helaas gaat dit ook nog eens gepaard met ernstige angstzaaiërij, waardoor tieners nu al overwegen geen kinderen meer te willen in de toekomst omdat ze 'de aarde moeten redden'. Dit heeft niet alleen een enorme impact op iemands mentale gesteldheid, maar het beleid rond klimaat-, energie-, voedsel- en mobiliteitstransitie is simpelweg een onbetaalbaar beleid.

Verder weten we dat groene energie enorme tekortkomingen heeft en het huidige energienet kan de belasting nu al niet aan. Het is absoluut ook geen oplossing om hele gebieden vol te bouwen met zonnepanelen en windmolens.

Voorzitter, daarom dient FVD de motie in Onderzoek de energie van de toekomst SMR, oftewel de Small Modular Reactor. Met een nadruk op de potentie van SMR's om onze energiebehoefte efficiënter en milieuvriendelijker aan te pakken.

En nu over gedragsbeïnvloeding, een aspect dat steeds vaker opduikt, in rapporten, onderzoeken en zelfs in dit document. Voorzitter, we lezen in de begroting: In 2024 wordt onderzocht of de gemeente kan worden gecertificeerd op niveau 4 van de CO₂-prestatieladder. Dit omvat tevens het uitoefenen van invloed buiten de directe invloedssfeer van de gemeente. Naast het duidelijk zichtbare beleid met betrekking tot de energietransitie, neem bijvoorbeeld beleidsdoel D, het CO₂-neutraal maken van de gemeente Haarlemmermeer in 2050, is er ook een minder opvallende implementatie van dit beleid. Als we bijvoorbeeld kijken naar samenwerkingsverbanden zien we dat er op deze manier aanzienlijke inspanningen worden verricht om gedragsveranderingen bij burgers te bewerkstelligen. Dit betreft verschillende aspecten, denk aan afvalscheiding, autogebruik, vestiging van ondernemingen, energieconsumptie, circulaire transitie, en zelfs voedingspatronen.

En alsof dat nog niet verontrustend genoeg is, maakt dit allemaal deel uit van iets veel groters, namelijk de Smart Cities, de 15-minutensteden. Zie bijvoorbeeld het huidige plan voor het Spoorzichtgebied, een onderdeel van de implementatie van het concept van de 15-minutenstad, zoals voorgesteld door Smart City Amsterdam. Daar zit je dan over tien jaar, in je krappe woning, met uitzicht op een andere flat, werkend in een stad zonder privéwagenbezit, kijkend op je gemonitorde smartphone naar je persoonlijk CO₂-budget of je nog een reis mag maken, terwijl je knaagt op laboratoriumgeproduceerd vlees. Maar gelukkig is alles dichtbij en hoeft je dus ook nooit meer de stad uit! Een echte openluchtgevangenis.

Voorzitter, FVD zal altijd blijven vechten tegen deze dystopische plannen. Maar helaas lijkt het erop dat we langzaam maar zeker in deze richting worden geduwd. Het merendeel van de raad en het college lijkt hun ogen hiervoor te sluiten. Alsof ze bereid zijn om onze vrijheden opzij te zetten, zolang Haarlemmermeer maar de braafste van de klas kan zijn, zolang ze maar kan pronken met haar zogenaamde duurzame imago. Wij dienen dan ook de motie in Smart City ramp. In deze motie verzoeken we het college onder andere om alle ontwikkelingen en experimenten met betrekking tot surveillance altijd voor te leggen aan de gemeenteraad voor goedkeuring en debat.

Tot slot voorzitter, de laatste twee moties. Ik zal het kort houden. We hebben nog Proportionele gemeentelijke heffingen en Asieldrang is wrang. Met de heffingenmotie roepen we het college op om een grondig onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheden om gemeentelijke belastingen te differentiëren

op basis van de grootte van huishoudens.

Wat betreft het asielstuk, pleit FVD ervoor dat we stoppen met het faciliteren van de migratieagenda, ongeacht of de Spreidingswet wordt aangenomen. Ik zal in de tweede termijn dieper ingaan op deze motie. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Moties 4, 5, 6 en 7 zijn door u ingebracht en onderdeel van de beraadslagingen en dan ga ik naar EEN Haarlemmermeer. Dat is de laatste bijdrage want de andere twee partijen zijn afwezig. Mijnheer Spijker, gaat uw gang.

De heer SPIJKER: Voorzitter, dank u wel.

Het is mooi dat de begroting positieve resultaten laten zien over 2024 en 2025, maar EEN Haarlemmermeer ziet wel twee ravijnjaren in 2026 en 2027. Daarom moeten wij nu al actie ondernemen, echter niet ten koste van onze inwoners en ondernemers, maar wel door slimme zetten.

De energietransitie. Het college heeft het beleidsdoel voor de energietransitie Haarlemmermeer is in 2050 CO₂-neutraal. Dat klinkt mooi, maar voorzitter, stop met de facilitering van de zonneakkers op landbouwgrond. Ook wil EEN Haarlemmermeer de uitstaande zonneakkerprojecten annuleren of voorkomen, daarom dienen wij de motie Verlies geen landbouwgrond aan dure en nutteloze zonneakkers in. Wij ondersteunen wel de zonnepanelen op daken, parkeerplaatsen en in zonneschermen langs snelwegen.

Vergeet u niet vooral te bouwen voor onze eigen bewoners in plaats van geïnteresseerden uit buurgemeenten. Als ooit de hoge snelheidslijn er komt, kunnen ze eenvoudig in Hoofddorp een relatief goedkope woning kopen en snel reizen naar de Zuidas. Dan wordt Hoofddorp-Centrum een luxe

forenzenoord in plaats van een stad voor onze inwoners.

De tijd van grote exorbitante, megalomane investeringen is voorbij. We hebben ons al vergaloppeerd aan de Calatravabruggen, het ETO-honkbalstadion en nu het raadhuis. Dus voorzitter, elke investering moet langs de lat van 'noodzakelijk, sober, efficiënt en vooral beperkte budgetten' worden gelegd. De tijd van 'de hemel is de grens' is over. The sky is the limit, op zijn Nederlands.

Dan heb ik nog een paar financiële opmerkingen. Gemeentelijke belastingen: 13,7% stijging ozb en afvalstoffenheffing is echt enorm. Dit zorgt voor een gigantische stijging voor de huishoudens en wordt niet met enthousiasme door de inwoners ontvangen. Een heel groot deel van hen zit al in de problemen. Het investeringsplan is ambitieus met € 428 miljoen voor de komende periode. We moeten investeren, maar voorzitter, bezint eer u begint. We kunnen ook hier heel goed een kaasschaafmethode toepassen. De investeringen voor de nieuwbouw van het raadhuis – ik loop voor op volgende week, maar toch – zullen waarschijnlijk € 100 miljoen overtreffen, inclusief interieur worden, maar er bestaat geen logica voor deze exorbitante kosten. Het beste zou zijn om het huidige ontwerp in de vernietiger te doen en een nieuw klein raadhuis te ontwikkelen voor maximaal € 50 miljoen. Dan hebben we in ieder geval geld over voor onze andere projecten.

Versoberen van doelgroepactiviteiten. Voorzitter, u wilt dit jaar € 160.000,00 besparen maar vanaf 2025 € 1,8 miljoen! Dit leidt straks tot vergroting van klachten, eenzaamheid en indirect tot groeiende zorguitgaven. Dus dit moet absoluut minder worden.

Versober ook uw onderzoek- en investeringsplannen voor de Noord/Zuidlijn. We moeten besparen dus juist ook op deze onzekere investering.

Dan hebben wij nog de volgende voorstellen om de komende tekorten aan te pakken. EEN Haarlemmermeer ziet een mogelijkheid in het programma Mobiliteit. Zorg voor efficiënter gebruik van de parkeerplaatsen in Hoofddorp-Centrum, tussen de € 600.000,00 en € 1 miljoen. De bijdrage aan ETO kan met € 250.000,00 worden geschrapt. En voorzitter, verminder zoveel mogelijk alle externe kosten daar waar mogelijk!

Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dat betekent dat we aan het einde zijn gekomen van de eerste termijn. U heeft motie 3 ingediend en daarmee zijn de moties allen ingebracht en komen wij op het moment dat ik u uitnodig om te gaan eten. Dat doen wij samen tot 19.30 uur en dan komen wij hier bijeen om naar de reactie van het college te luisteren op uw vragen, moties en amendementen. Daartoe schors ik nu de vergadering.

Schorsing

De VOORZITTER: Dames en heren, ik heropen de vergadering.

Op uw verzoek willen we als college heel graag even stilstaan bij de verschrikkelijke beelden die dagelijks voor ons zichtbaar zijn, komend uit het Midden-Oosten. Hier in Haarlemmermeer komen sinds 1852 mensen wonen uit heel Nederland, en nog wat later uit de hele wereld, om hier een goed bestaan voor zichzelf op te bouwen en voor hun kinderen. En dat gebeurt met ongelooflijk veel begrip voor elkaars cultuur en achtergrond. Je ziet dat hier in deze gemeente nationaliteiten vreedzaam samenleven, we zoeken elkaar op bij feesten, bij bijzondere gebeurtenissen, we staan stil bij herdenkingen en dan is echt iedereen aanwezig en leeft met elkaar mee.

Maar dan komen deze vreselijke beelden, waarbij er steeds discussie is; wie is nu agressor of slachtoffer? En je ziet dat daar heel veel discussies over ontstaan en juist dan is het moment om met elkaar te praten en elkaars standpunten te vernemen, met respect. En op zo'n manier toch samen verder te gaan. En ik ben ongelooflijk trots dat we zien, omdat we gesprekken hebben gehad met allerlei partijen en dat gebeurt ook door politie, door medewerkers van de gemeente, door instellingen die voor ons werken, door kerkgenootschappen, dat in al die gesprekken duidelijk naar voren komt dat mensen heel veel moeite hebben met wat ze zien, zeker omdat ze daar familie hebben of zich verbonden weten

met dat gebied, maar toch gaan ze voor de gezamenlijkheid en de verbinding. En dat ze allen zeggen 'het mag nooit zo zijn dat een oorlog daar gevoerd, hier in onze samenleving zijn weerslag heeft'. Ik denk dat dat de kracht is van onze gemeente en ik denk dat we daar trots op mogen zijn. Dat geldt voor onze samenleving, dat geldt ook hier in deze raadzaal en dat vind ik ontzettend fijn. Want dat maakt dat we laten zien hoe belangrijk het is om altijd die verbinding te zoeken.

En ik dank de heer Rip dat ik de mogelijkheid had om namens het college dit uit te spreken. Want het is denk ik van belang om daar ook echt bij stil te staan, hoe moeilijk het ook steeds is, juist in deze tijden die gezamenlijkheid en die verbinding te vinden. Ik vond het trouwens ook heel erg mooi dat een aantal van u daar heel mooie woorden over heeft gezegd. Ook dank daarvoor.

Dat gezegd hebbend, ga ik over tot de orde van de dag. U heeft een heleboel vragen gesteld en moties ingediend. En als eerste wil ik de wethouder van Financiën vragen om te reageren op uw vragen en op de moties en amendementen. De heer Nobel spreekt namens het college.

Wethouder NOBEL: Voorzitter, dank u wel. Ik pak de lijstjes er even bij met de vragen. De eerste spreker van de avond kwam van GroenLinks dus ik zal zo vrij zijn om haar ook meteen te bedienen met de vragen die ik in ieder geval heb gehoord. En een van de vragen was: wanneer komt u met het parkeerbeleid? We streven ernaar dat in Q1 te doen. In ieder geval ligt het Q1 in het college en ik hoop ook Q1 nog de raad te halen, anders zal het Q2 worden. Maar ik ga ervan uit dat we nog in het eerste kwartaal daarmee naar u toe kunnen komen.

U vroeg verder ook in uw moties nog iets over een bouwdepot en de baatbelasting. Juist ook omdat we die bouwdepot, en dan moet ik toch wel een beetje trots zeggen, met name bij andere gemeenten zien en wij het eigenlijk nog relatief goed doen – ik klop het wel af want ook wij hebben sprake van een kleine bouwdepot, maar ten opzichte van andere gemeenten valt dat mee – hebben we ook juist de SPI-subsidie bij het rijk aangevraagd, om dit niet zelf te hoeven doen. Dus ja, dat zou een antwoord zijn op uw motie. U voelt al aan welke kant het dan op gaat, maar daar komen we denk ik later nog wel op. En de baatbelasting lijkt heel ingewikkeld om in te voeren en geld op te halen en voor een eventueel onderzoek daartoe hebben we ook middelen nodig, want we hebben niet de mensen die dat nu ook kunnen doen. De VVD heeft, met een heel aantal andere partijen overigens, geconstateerd dat we in 2026 en 2027 forse tekorten hebben. Ik geloof dat vrijwel iedereen van u dat heeft aangehaald. En de VVD heeft ook aangegeven dat we de raad daarbij moeten betrekken en gelukkig hebben we die conclusie samen enkele weken geleden al getrokken. Want er is een raads werkgroep ingesteld voor de ombuiging om dat proces in goede banen te leiden. En daar ben ik heel erg blij mee, ook als wethouder van Financiën. Want ja, ik denk dat we elkaar hard nodig hebben de komende tijd. En als ik hoor hoe de zaken uiteenlopen, de ene partij zegt 'geen belastingverhoging' en de ander zegt 'geen bezuinigingen', denk ik dat ik veel vrienden ga maken in de voorjaarsrapportage als het zo doorgaat. Want u heeft in ieder geval tot op heden altijd tegen het college gezegd, niet alleen in het coalitieakkoord, maar ook als raadsbreed 'zorg ervoor dat u een sluitend meerjarenbeeld aflevert'. En totdat de raad daar in openbaarheid en in meerderheid, zeg ik er ook maar bij, een ander besluit in neemt, zal dit college zijn best doen om gewoon een sluitend meerjarenbeeld af te leveren. En dat is hoe we er nu voorstaan. Ik begrijp ook dat er een raads werkgroep is die gedurende dat proces ongetwijfeld nog in de openbaarheid met elkaar in gesprek gaat hierover. Maar dat is in ieder geval de lijn nu vanuit het college. Er is ook een aantal partijen geweest, onder andere de HAP, die vroegen 'wat vindt u ervan om met een negatieve bandbreedte te werken?' Daarmee heb ik in ieder geval voor nu dan antwoord gegeven dat ik dat onverstandig vind, omdat we een sluitend meerjarenbeeld willen presenteren. En hoe u daar zelf in openbaarheid dan verder over praat, daar ben ik uiteraard ook graag bij, maar dit is voor nu in ieder geval vanuit het college het antwoord.

De VVD vroeg 'kunt u op een andere manier het maatschappelijk effect meenemen in plaats van alleen door te spreken over een groot effect, of een middelgroot effect, of een laag effect? Kunt u niet gewoon wat concreter benoemen wat er nou feitelijk gebeurt?' Ik snap dat verzoek, maar ik zou u eigenlijk ook willen uitdagen om misschien dat in het proces van die raads werkgroep wat verder met elkaar te

bespreken. Ik denk dat we daaraan kunnen voldoen, maar het is altijd fijn als raadsbreed gedragen wordt hoe we dat dan voor ons zien en of het ook uitvoerbaar is, dus ik kan me voorstellen dat u dat misschien onder een procesmatig iets schaart en dan wordt het ook minder politiek. Wilt u het wel iets politieks maken? Dan heeft u daar ongetwijfeld de komende tijd gelegenheid voor om dat hier in de openbaarheid met elkaar te bespreken.

Forza! heeft heel weinig gevraagd tot op heden, denk ik, en ook geen moties.

Dus dan kom ik uit bij HAP. HAP en ook anderen vroegen 'kunt u het VNG advies volgen?' Ik wacht maar even. Ik denk dat u toch iets gaat vragen.

De VOORZITTER: De heer Vermeulen

De heer VERMEULEN: Dank u voorzitter. Ik herinner me dat ik inderdaad één vraag heb gesteld en het ging eigenlijk over de snelheid van het proces om te komen tot een verbeterde informatiewaarde. En mijn vraag aan het college was, of we nog steeds allemaal met de neus dezelfde kant opstaan, of dat het afstel dat we de laatste keer gezien hebben iets is dat leidt tot uitstel. Of dat nog steeds de hele organisatie van mening is dat we daar op volle kracht mee door moeten gaan.

Wethouder NOBEL: Het antwoord op die vraag is gewoon ja. We moeten er samen nog achter staan. Ik wilde die vraag eigenlijk aan een van mijn collega's laten, omdat het vanuit die werkgroep toen is afgezegd. En daar ben ik niet bij geweest. Ik heb begrepen, dan heb ik het al een beetje verklapt, dat er gewoon heel veel raadsleden niet aanwezig konden zijn, en dat dat de reden was. Dat lijkt me op zich een goede reden, als je gezamenlijk met volle kracht ergens achteraan wilt gaan. Maar wat mij betreft, staat dat nog onverkort overeind.

Even kijken, HAP vroeg 'is het college bereid om – en dat hebben ze al eerder aangegeven – ook het VNG-advies op te volgen en ook te kijken naar andere 150.000-plusgemeenten hoe zij het doen?' En juist omdat ik dat advies namens het college zo goed in mijn oren heb geknoot, heb ik ook expliciet in deze begroting opgeschreven dat we het VNG-advies volgen. Want u vroeg ook 'bent u bereid om een niet-sluitend beeld af te leveren?' Ja, dat ligt hier helaas. De laatste twee jaren zijn verre van sluitend en '24 en '25 zijn sluitend, mede doordat we een greep uit de algemene dekkingsreserve moeten doen. Dus dit is niet een hele leuke dag als wethouder van Financiën. Dat wil je niet te vaak achter elkaar meemaken, maar juist omdat andere gemeenten ook op deze wijze ermee omgaan, omdat we in een moeilijke periode zitten, omdat we in onzekerheid verkeren over wat er precies vanuit Den Haag komt, hebben we hiervoor gekozen. Tegelijkertijd hebben we wel gezegd 'dit is het moment om wel ons huiswerk te gaan doen richting de voorjaarsrapportage'. En nogmaals in de tussenliggende periode kunt u daar in de openbaarheid over van koers veranderen, maar de wethouder van Financiën is in ieder geval koersvast dat het meerjarenbeeld sluitend blijft totdat u iets anders meegEEft.

U vroeg... Dat was eigenlijk meer een opmerking. Niet bezuinigen, en de VVD gaf aan 'geen belastingen verhogen'. Toen voelde ik aan dat ik ergens met mijn vingers tussen de deur zou komen zitten als we toch een meerjarig sluitend beeld moeten krijgen. Met het beeld dat er nu ligt, zonder dat u daar iets anders van vindt, denk ik dat je er niet aan ontkomt om beide te doen. Daar is het bedrag gewoon te groot voor. Maar goed, daar gaat u samen met mij ongetwijfeld nog veel over zeggen.

De motie Geen Haagse knaken, dan ook geen taken. Veel van u hebben die aangehaald, HAP was de eerste, maar de PvdA refereerde daar ook aan. Ook daarvan hebben we in de raadswerkgroep al gezegd 'dat willen we nadrukkelijk onderdeel maken van die ombuigingen. Hoe gaan we daarmee om?' Er is al een aantal zaken voorbijgekomen, D66 refereerde bijvoorbeeld al aan de energietransitie en zei 'misschien komt er straks geen geld meer, hoe gaan we daarmee om?' VVD refereerde aan de statushouders; hoe gaan we daarmee om? Kortom, ik kan wel een aantal van die taken opnoemen. Forza! gaf aan dat er bij de zorgtaken vanuit Den Haag ook geld moet. Dat kunnen we best op een rijtje zetten, welke taken en knaken er allemaal uit Den Haag komen, dan kunt u daar samen over beslissen. Maar dat hebben we echt in onze oren geknoot en dat is ook echt iets dat we mee willen nemen in het

proces richting de ombuigingen.

De VOORZITTER: Mijnheer Rip. Ja, ik krijg net te horen van de griffier dat er heel weinig tijd voor interrupties is en voor u helemaal niet. En dat vind ik niet handig. Dus ik ga even aan de raad vragen om toch deze interrupties te kunnen toestaan, zodat er duidelijkheid is. Want anders wordt het wel heel lastig voor u. Want de meesten van u hebben geen tijd meer om te interrumpen op het college. Dus ik vraag aan de raad of u het goed vindt dat ik dat tot op zekere hoogte wel toesta omdat dit toch het moment is om met elkaar... Kunt u daarmee instemmen? Dan geef ik de heer Rip het woord.

De heer RIP: Ja voorzitter, dat gaat natuurlijk om de motie over geen knaken, geen taken. Die motie ligt er al een tijdje en ik had zo gehoopt... Want ik zie namelijk de resultaten vanuit Den Haag wel tot ons komen, want alle verkiezingsprogramma's zijn afgelopen week doorgerekend en daar staat in dat ze de zorgen van de gemeenten omarmen en dat ze het willen vergoeden. Dus ik had zo gehoopt dat u die opdracht die staat in deze motie met verve heeft verdedigd in Den Haag en dat dit het resultaat zou zijn.

De VOORZITTER: Ik ga naar de heer Nobel, want anders wordt het heel lang.

Wethouder NOBEL: Nee, voorzitter, uw boodschap is luid en duidelijk overgekomen. De VNG heeft dat ook overgenomen, heeft ook bij Den Haag aangegeven 'bij de zaken die u van ons verlangt, horen ook knaken'. Dus dat hebben we niet alleen namens Haarlemmermeer, maar heel veel 150.000-plusgemeenten en überhaupt vanuit de VNG ook bij Den Haag neergelegd. Ik zie inderdaad veel politieke partijen die daar nu ook iets moois over hebben opgeschreven. Maar ik weet niet hoe dat afloopt natuurlijk. Dus daar moeten we samen nog even op wachten, maar dat signaal dat u al eerder heeft afgegeven, hebben we ook gezamenlijk in Den Haag afgegeven.

De VOORZITTER: Oké, mijnheer Boerman.

De heer BOERMAN: Ja voorzitter, dank. Dit verheldert al een beetje. Maar om nog even door te gaan op Geen Haagse knaken, geen taken. Wij doopten hem net al een beetje om tot Geen Haagse knaken, geen nieuw nieuwe taken. De HAP had het over 'we zouden ook kunnen zeggen, die woningbouw is de knop die wij in handen hebben om ook richting Den Haag iets te doen'. Kan het college daar een bespiegeling op geven? Want ik heb nog geen antwoord gehoord op die vraag van de HAP 'als we dan wat minder krijgen, dan kunnen we ook minder bouwen'.

De VOORZITTER: Helder, dat komt nog allemaal, dus als we nog even doorgaan, dan komt het vanzelf. De heer Nobel.

Wethouder NOBEL: U heeft voorspellende gaven, voorzitter, want inderdaad, dat wilde ik nog doen. Maar niet voordat ik ben ingegaan op de vraag van HAP over het realistisch kijken naar die investeringsagenda, want daar heeft u een terecht punt. We constateren dat eigenlijk al een aantal jaren, en GroenLinks haalde dat ook aan, we zetten die investeringen niet weg. Dat is ook de reden dat we in deze programmabegroting de realisatiegraad naar beneden hebben gebracht. Dat is ook meteen een antwoord op de vraag van de PvdA. En we denken dat 65% wel realistisch is. We moeten met elkaar ook kijken of dat daadwerkelijk realistisch is. Mocht het hoger zijn, dan stellen we het weer naar boven bij. Mocht het toch zo zijn dat het weer structureel lager blijkt te zijn, dan moeten we misschien nog verder naar beneden bijstellen, dan wel bepaalde investeringen niet meer doen. Maar we hebben hier al dit signaal opgepakt in deze programmabegroting.

Dan de vraag over het bouwen, de HAP stelt heel terecht 'we krijgen 1/3^e van het geld, zullen we dan ook niet 1/3^e bouwen?' Ik snap wat u daarmee zegt, maar het zit iets complexer in elkaar om twee redenen. Aan de ene kant, ja, we zouden graag nog meer geld krijgen vanuit Den Haag. Laat ik dat

maar vooropstellen. Maar de tweede reden is ook dat we met projectontwikkelaars ook overeenkomsten hebben gesloten. En we kunnen niet zomaar zeggen 'we hebben iets afgesproken met elkaar, maar we hebben niet helemaal gekregen uit Den Haag wat we hadden verwacht, dus we bouwen nog maar 1/3^e'. Dat ten eerste, die complexiteit zit erin. Het tweede is dat we ook niet al het geld uit Den Haag hoeven te krijgen, want projectontwikkelaars verdienen ook veel geld aan de bouw van woningen. Dus een deel van die kosten kunnen we ook bij projectontwikkelaars verhalen. En dan blijven er ook nog inkomsten die we eventueel van derden kunnen krijgen, denk bijvoorbeeld aan de VRA of andere overheden, zoals de provincie. Kortom, niet alles hoeft vanuit Den Haag te komen. Dus dat er 1/3^e vanuit Den Haag komt, betekent niet dat je ook maar 7000 woningen kunt bouwen. Veel belangrijker is dat ze ook de andere randvoorwaarden, naast geld, in Den Haag oplossen. Denk bijvoorbeeld aan de netcongestie. Het is ingewikkeld als je aan gemeenten vraagt om woningen te bouwen, terwijl ze die woningen niet op het stroomnet kunnen aansluiten. Het is belangrijk dat ze met stikstof aan de slag gaan, nu speelt dat iets minder in onze gemeente, maar dat soort randvoorwaarden die we heel duidelijk ook in die woondeal opgeschreven hebben, moeten naast het geld ook gerealiseerd worden. Anders wordt het vervullen van die woningbouwambitie lastig.

U vroeg ook naar de transformatie van bestaande woningen en ook kleine ontwikkelingen. U gaf aan 'ik zou daar liever de prioriteiten op zetten'. Dat snapte ik niet helemaal, omdat we ook vrij recent in de raad met elkaar die prioriteringsdiscussie hebben gehad en toen kwamen we ook tot de conclusie 'al zouden we een leegstaand gebouw hebben, het is maar de vraag of je dat sneller tot een woning ombouwt dan je de plannen uitvoert die je al met ontwikkelaars hebt van bijvoorbeeld akkerland naar woningbouwlocatie'. Daar hebben we in ieder geval tegen elkaar gezegd 'daar gaan we niet op inzetten, want we vermoeden dat dat heel veel energie kost en een gebrek aan plannen is er gelukkig in Haarlemmermeer niet. Alleen we hebben niet de handjes om het allemaal uit te voeren'. En toen hebben we gezegd 'daar gaan we niet op inzetten'. Sterker nog, we hebben bij kleine ontwikkelingen gezegd 'daar doen we tijdelijk een stop'. Niet omdat we het leuk vinden, maar omdat we ergens moeten kiezen. En daar heeft uw raad, op een kleine kanttekening na, namelijk 'zorg er wel voor dat er in kleinere kernen waar misschien grote projecten niet van de grond komen, ook nog gebouwd wordt'. En dat heb ik toegezegd, dat ik wel oog houd voor de kleine kernen als daar ontwikkelingen zijn.

De VOORZITTER: Korte vraag van de heer Rip.

De heer RIP: Nou misschien begrijpen we elkaar verkeerd. Kijk, wij als fractie, zitten nog te wachten op een prioriteringsagenda van dit college; wat gaan we nou het eerst doen? En die 31 kernen vragen ook om woningen en kleinschalig is vaak wel sneller uit de startblokken. Dat is eigenlijk onze gedachtegang. Vandaar dat we ook ingezet hebben op plan B en vandaar ook dat we inzetten op die projectwethouder Rijsenhout want wij vinden Rijsenhout om andere redenen belangrijk.

De VOORZITTER: Helder. Dank u wel, de heer Nobel.

Wethouder NOBEL: Ja, ik begrijp wat de heer Rip vraagt. Alleen is dat niet iets wat het college heeft toegezegd, we gaan aangeven 'hier zit de prioriteit'. We hebben alleen gezegd 'dit gaan we oppakken', dat is de prioriteringsdiscussie. Maar we hebben niet gezegd, 'Vijfhuizen doen we eerst en dan komt Lisserbroek'. Nee, we hebben gewoon gezegd 'dit zijn de zaken waarmee we doorgaan, dat heeft prioriteit en dit valt voor ons tijdelijk af'. Dat waren bijvoorbeeld kleine projecten. Daarbij werd er eigenlijk raadsbreed gezegd 'ja, maar we willen wel dat u oog heeft voor de kleine kernen, dus kunt u toezeggen dat als daar kleine projecten zijn, u daar dan toch kijkt of u dat niet door kunt laten gaan?' Dat heb ik toegezegd omdat ik niet wil dat er alleen in Lisserbroek of in Hoofddorp of Nieuw-Vennep en Badhoevedorp, waar we gewoon zien dat de grote aantallen gerealiseerd worden, wordt gebouwd en dat de rest stilvalt.

De VOORZITTER: Goed, gaat u verder met de beantwoording van de volgende.

Wethouder NOBEL: De projectwethouder Rijsenhout was volgens mij de laatste vraag. Dat begrijp ik, maar tegelijkertijd zou ik het willen omdraaien vanuit het college: wees blij dat we niet één wethouder hebben die naar Rijsenhout kijkt maar dat alle wethouders zo betrokken zijn bij wat er in Rijsenhout gebeurt. En de PvdA vroeg 'wanneer komt u nou eindelijk eens met plannen wanneer er gebouwd kan worden in Rijsenhout?' En dat hebben we u ook al eerder verteld, daar zijn we in gesprek met het rijk en ook met de provincie, maar het is de wetgeving van die twee overheden die voorlopig belet dat daar gebouwd kan worden. Dus ja, ik verwacht dat er een oplossing komt maar ik kan u echt niet vertellen wanneer daar de eerste palen de grond in gaan.

Mevrouw DENIE: Dank u wel voorzitter, ik hoor de wethouder een heleboel zeggen over 'het is fijn dat we zo veel wethouders hebben die betrokken zijn bij Rijsenhout, maar regels en wetgeving'. Daar bent u goed van op de hoogte. Wanneer kunt u dan met een tijdlijn komen en wel echt iets gaan doen? Want ik hoor nu alleen maar een beetje gepraat.

De VOORZITTER: De wethouder.

Wethouder NOBEL: Ja voorzitter, dat heb ik zojuist aangegeven. Ik kan dus niet met die tijdlijn komen en zeggen 'dan wordt er een paal de grond ingeslagen'. Juist omdat de landelijke overheid vanuit LIB-wetgeving op dit moment voorkomt dat er gebouwd kan worden en vanwege de provincie, die overigens wel heeft aangegeven bereid te zijn het beleid aan te passen. Dat zijn gewoon belemmeringen waar ik op dit moment niets aan kan doen. Dus dan kunt u nog een keer naar de interruptiemicrofoon en nog een keer, maar dat gaat helaas niet helpen. Geloof me als ik zeg dat het aan ons niet zal liggen. En dat we in die gesprekken met de NOVEX-gebieden er alles aan zullen doen om die 400 woningen, laten we er ook maar wel gewoon een concreet aantal op blijven plakken, te realiseren. Dat zal onze inzet blijven. En zodra ik weet wanneer er een paal de grond in kan, dan bent u de eerste die ik daar graag over bericht.

De VOORZITTER: Ga verder. De raad bedoelt u dan hè?

Wethouder NOBEL: Zeker, uiteraard voorzitter. De PvdA, die vroeg ook naar de realisatiegraad. Daar hebben we het volgens mij al over gehad, maar de PvdA had het ook over een aantal reisjes en we hebben toch in het college naar elkaar gekeken 'wie mag er naar Curaçao?' Ik hoop dat ik het ben, maar we konden daar niet helemaal achter komen, dus wellicht gaat u dat nog aan ons vertellen. En de Haagse taken- en knakendiscussie en de vraag 'wanneer informeert u ons daarover?', daar komen we nog over te spreken bij de ombuiging.

De VOORZITTER: Mevrouw Denie.

Mevrouw DENIE: Dank u wel. Dat betreft de voorzitter in kwestie die een werkbezoek bracht aan Curaçao, zagen we uitgemeten op social media.

En daarnaast, met betrekking tot het laatste over wat de wethouder net zei, over dat naar u terugkomen. In de motie stond over Haagse knaken, Haagse taken periodiek te informeren. Deze is aangenomen. Wanneer bent u van plan te gaan starten met dat periodieke informeren?

Wethouder NOBEL: Ja, voorzitter op die laatste vraag: gisteren, want in deze programmabegroting stond heel duidelijk dat we de VNG-richtlijn volgen, dus ik ga ervan uit dat u natuurlijk van A tot Z die programmabegroting gelezen heeft want daar stond het in.

En ja, wij hebben een voorzitter die zo hard werkt, dat wil ik hier toch wel zeggen, dat ze, als ze op

vakantie is in Curaçao, misschien tegen de wil van haar man in, toch nog een werkbezoek bij de KMAR aflegt. Dus dat is toch wel goed om hier even aan te halen, dat ging om een vakantie en was geen werkbezoek. Ik weet niet of dat thuis ook zo werd ervaren maar in ieder geval kan ik me voorstellen dat de voorzitter ontzettend hard werkt, ook op vakantie.

De PvdA gaf aan 'bezuinigingen zijn eigenlijk niet nodig'. De heer Rip had al gerefereerd aan de bezuinigingen van de vorige periode. Die hebben we gewoon ingezet met elkaar, die zijn echt heel erg nodig, want anders hebben we geen sluitend meerjarenbeeld. Sterker nog, we zien helaas dat het beeld nog slechter is dan we toen konden vermoeden en daar moeten we verder met elkaar over in gesprek. Maar wat betreft de oude bezuinigingen, en daar zullen mijn collega's straks ook nog antwoord op geven hoe het gaat met die gesprekken, zijn we als heel college van de week nog op bezoek geweest bij in ieder geval de grote vier subsidie-instellingen om daar verder met elkaar over in gesprek te gaan. Maar daar krijgt u zo nog een antwoord op van een van mijn collega's.

D66 heeft wijze opmerkingen gemaakt, maar niet heel veel vragen gesteld.

SRH vroeg wel iets, die vroeg naar de lastenverhoging. Ja, ik kon me heel erg vinden in de balans tussen de inkomsten en uitgaven. Dat vond ik een rake opmerking. Het helpt me ook een beetje, namelijk als de VVD zegt 'geen belastingverhoging' en de HAP zegt 'geen bezuinigingen', dan kijk ik toch een beetje met een glimlach naar D66 die me nog enige hoop en houvast biedt. Maar zonder gekheid, de SRH had echt een vraag. Dat ging over de lastenverhoging en of er geen andere optie was. Kijk, niemand verhoogt voor zijn of haar lol de belastingen. Zeker deze wethouder van Financiën niet, maar eerder hebben we geen belastingverhoging doorgevoerd en toen was er ook al sprake van inflatie. Toen hebben we gezegd 'we kijken of we het toch kunnen volhouden om dat niet te doen'. Maar we zien gewoon, niet alleen bij de gemeentebegroting, maar ook als je de supermarkt inloopt, dat het overal duurder is geworden. Ondanks het feit dat we nu toch die correctie hebben moeten toepassen, hebben we nog steeds geen sluitend meerjarenbeeld. Dus helaas, ik denk echt dat er geen andere oplossing is. Sterker nog, als je kijkt naar het beeld dat er nu nog steeds is, denk ik ook niet dat het verstandig is om te zeggen dat die belastingen misschien niet nog verder stijgen. Dat moet je niet nu al, denk ik, willen uitsluiten. Datzelfde geldt overigens voor bezuinigingen. Daar is het beeld gewoon niet naar.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Voorzitter, kan de wethouder bevestigen dat ik het correct heb dat wij eigenlijk met het vaststellen van de voorjaarsrapportage al ingestemd hebben met de belastingverhoging? Want die zat daarin en daar is ook volgens mij een extra indexering, een nacalculatie van kracht geworden en we hebben de indexering van vorig jaar. Mag ik concluderen dat dat bedrag dat we nu hebben de som is van die drie dingen?

Wethouder NOBEL: Voorzitter, volgens mij niet, maar dan kijk ik ook met een schuin oog even naar de bankjes. Ja, die zit 'ja' te knikken. Ja, ik dacht namelijk dat er ook in de begroting nog een stukje zat waarvan we verwachten dat het er nog aankomt. En als dat niet zo is – namelijk bijvoorbeeld bij de rioolheffing, want dat is een gesloten systeem – we dat dan laten corrigeren als het net iets anders blijkt te zijn.

SRH had het over de lastenverhoging en daarnaast over de baatbelasting, maar daar gaat u ongetwijfeld straks verder over praten.

Het CDA vroeg naar de raads werkgroep en had het ook over beslispunt 6, om dat dan nu niet te doen. Nou, daar heb ik al uitvoerig iets over gezegd. Ik denk dat het verstandig is dat u daar eerst in openbaarheid iets over zegt. Ik denk dat het onverstandig is om nu niet het huiswerk te doen, om te kunnen laten zien, in ieder geval, 'we hebben nagedacht, als er bezuinigingen aankomen, dan zouden we het zo aanpakken'.

De VOORZITTER: Mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Ja, dank u wel voorzitter. Heeft de wethouder het amendement ook gezien? Of niet? Want wat wij voorstellen, is alleen maar een zin erbij. We zeggen niet dat beslispunt 6 moet worden geschrapt, maar we geven alleen een extra noot, ten aanzien van het werk dat de Raadswerkgroep gaat uitvoeren en eventuele aanpassingen die daaruit komen.

Wethouder NOBEL: Oké, nee, dat heb ik niet gezien, want ik ben uitgegaan van uw bijdrage zoals ik die zojuist heb gehoord. En toen gaf u aan 'wij kunnen niet instemmen met beslispunt 6', dus daar ben ik van uitgegaan. Ik ben blij in ieder geval dat u dan wel kunt instemmen met beslispunt 6 met eventueel nog een zin en die zal ik nog even tot mij nemen. Juist omdat u zich in de openbaarheid nog niet tegen elkaar heeft uitgesproken lijkt me dat onverstandig.

De ChristenUnie-SGP vroeg zich af 'die areaaluitbreiding, moet dat nou wel?' Ik was juist zo blij dat we hier voor de eerste keer iets konden zeggen over die areaaluitbreiding en dan moet ie er bijna meteen weer uit. Ik denk dat het onverstandig is om dat te doen en dat heeft met het volgende te maken.

Als je het huidige beleid gewoon wilt uitvoeren, dan moet je eigenlijk ook, als je het op het huidige niveau wilt doen, die areaaluitbreidingen meenemen, anders krijg je wat andere grote groeigemeenten zoals Almere hebben meegemaakt, dat je in één keer de inhaalslag moet doen. Dat is denk ik onverstandig.

Als je dan al iets wilt doen, moet je volgens mij met elkaar het gesprek aan over 'is dit nog de kwaliteit die we willen, voor bijvoorbeeld de buitenruimte?' Maar dat is een heel ander gesprek.

FVD vroeg 'kunnen we niet kijken naar de belastingen en kunnen we dan niet op basis van grootte huishoudens die belastingen differentiëren?' Het korte antwoord is: in ieder geval voor de ozb kan dat niet. Dus om die reden zou ik ook die motie willen ontraden, maar daar komen we straks nog, denk ik. EEN Haarlemmermeer had het ook over de indexatie en daar heb ik volgens mij antwoord op gegeven.

De VOORZITTER: Goed, we hebben niet zo lang meer als college, dus ik ga kijken wat uw interruptie is en dan ga ik even door, want anders dan komen we tijd tekort.

Mevrouw ANTOLINI: Ja, ik houd het kort, het gaat echt om een onderzoek, dus niet het meteen ook aanpassen en dingen doen. Dus gewoon een onderzoek om te kijken wat mogelijk is. Ik weet dat er andere gemeenten zijn die ook belasting heffen op basis van eenpersoonshuishoudens.

Wethouder NOBEL: Dat doen wij ook. Bij bijvoorbeeld de afvalstoffenheffing, maar bij de ozb, geef ik u mee, kan het niet. En we hebben dus al zo'n systematiek, dus om die reden lijkt me het niet verstandig om dat verder te onderzoeken.

De VOORZITTER: Bent u klaar? Dan ga ik naar de beantwoording van de vragen en de reactie op de moties, naar mevrouw Steffens. Wethouder Steffens spreekt namens het college. Dit zijn wat kortere bijdragen, want we hebben nog een kwartier voor alle bijdragen.

Wethouder STEFFENS: Nee, de microfoon stond niet aan, griffier. Ja, dank u voorzitter, voor het woord. Er zijn een paar dingen waar ik op inga, niet zo veel als mijn voorganger die natuurlijk als wethouder van Financiën vooral vanavond een aantal dingen met u heeft willen doornemen.

Ik wil allereerst even tegen mevrouw Van Straten van de VVD zeggen dat mijn collega van asiel en integratie straks eventjes een integraal antwoord aan u geeft over de vraag die u stelde 'waar ligt de grens als het gaat over het opvangen van mensen?'

Wat ik nog meer zou willen zeggen is, even kijken... Waar heb ik het? De PvdA vroeg – en ik was even op zoek naar de concrete vraag, maar ik denk dat ik wel begrijp wat u wilt zeggen – naar hoe wij oplossingen voor mensen met een beperking verankeren, van beleid tot uitvoering. Er is natuurlijk... Dat stond bij uw naam, maar ik dacht bij mezelf 'we hebben ook een motie van HAP, dus ik denk, dan kom ik er toch nog op terug'. Dus misschien is er een verkeerde naam bij gezet. Want ik had u dan

willen zeggen, naast dat we dat al enkele jaren doen, bevestigen we u ook jaarlijks in raadsbrieven hoe we dat doen. We hebben het al verankerd in woonbeleid, in gemeentelijk vastgoed en ook in de LIOR, een extra onderzoek naar jongeren met een beperking, juist om het jeugdbeleid daarin te actualiseren. En we schouwen natuurlijk met de BGH. Om dan maar uit te komen bij de Belangengroep Gehandicapten Haarlemmermeer, daar heeft mijnheer Rip van HAP namens een aantal fracties van u een motie over ingediend en daar zou ik als volgt op willen reageren: de Belangengroep Gehandicapten Haarlemmermeer is een heel belangrijke partner voor ons, een heel belangrijke gesprekspartner. Net als een aantal van u was ik ook aanwezig bij die soort speeddates die zij hebben gedaan in deze raadzaal. En ik herken dan ook een aantal van de signalen waar in uw motie over wordt gesproken. Jaarlijks heb ik overleg met de BGH en als het nodig is, vaker. Nou, dat is nu nodig, als ik uw motie lees. Dan ga ik met plezier een extra overleg met hen inplannen want dat is volgens mij een van de vragen die u stelt. En dan gaan we met elkaar kijken hoe we invulling kunnen geven aan de vraag die in uw motie staat. U vraagt ten eerste of er ook ambtelijke organisatie aanwezig kan zijn? Uiteraard, dat lijkt me een goed voorstel, bij een volgende meet and greet, zoals aangekondigd door de BGH. En tegelijkertijd om te kijken of ik op die signalen waar u naar verwijst, die uit de praktijk kwamen van verschillende ervaringsdeskundigen die hier waren, ook een inhoudelijke reactie kan geven zodat u weet hoe wij daarmee omgaan en u dan kunt besluiten wat u vindt dat we daar meer mee zouden moeten doen. Dus daarmee omarmen wij uw motie zoals die voorligt.

Even kijken. Dan heb ik volgens mij nog de motie van de PvdA en GroenLinks over die gaat over biodiversiteitsonderzoek voor te kappen bomen. Die ontraad ik u en ik zal ook uitleggen waarom. Wij zien nu geen meerwaarde voor het nogmaals uitvoeren van een biodiversiteitsonderzoek omdat op basis van de ontheffing die wij hebben al op diverse momenten moet worden gecheckt hoe dat zit en of er schade kan ontstaan. En ik heb even kort navraag gedaan nadat ik uw motie zag. Daaruit bleek al dat we rond de twintig ecologische onderzoeken hebben uitgevoerd naar de Geniedijk en deze specifieke situatie en dat de uitvoering van het werk ook wordt begeleid door een ecooloog. Dus ik denk niet dat ik hier iets nieuws in zou kunnen vinden als ik mijn best zou doen. Dus ik wil u ontraden om die motie aan te nemen. Voorzitter, volgens mij heb ik niets meer over. Dank u wel.

De VOORZITTER: Fijn, dank u wel. Dan ga ik naar wethouder Ruigrok voor een enkele opmerking. Gaat uw gang.

Wethouder RUIGROK: Dank u wel. Ik heb twee vragen gehoord. De eerste was van GroenLinks, wanneer komt het Fietsplan? In het eerste kwartaal van 2024.

De tweede is eigenlijk alvast een voorzet over de SAR van het CDA en de heer Van der Peet vroeg 'laten we dat verkeersveiligheidsplan meenemen'. Daar komen we in het derde kwartaal van 2024 mee en dan ook met een voorstel voor monitoring.

En dan had ik één motie en die was van FVD. Die gaat over Smart City. Die wil ik ontraden want we houden ons aan die wet- en regelgeving en de voorbeelden die u noemt in uw motie, dat is die Swung-app waarmee je met je fiets sneller door groen kan en de thermische camera's, zijn nu juist niet iets waar sprake is van surveillance. Maar we vinden wel dat je altijd in gesprek moet blijven over ethische kwesties en digitalisering. Dus heeft wethouder El Idrissi al aangekondigd dat er een informatieve bijeenkomst komt over dit onderwerp.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan heb ik nagelaten aan te geven dat de heer Van Laar inmiddels aanwezig is, sinds de schorsing, dus dat is voor de notulen. En dan ga ik de heer El Idrissi vragen om een korte reactie op de vragen en de motie.

Wethouder EL IDRISSE: Zeker voorzitter. Dank ook voor het woord en dank ook voor de inbreng van alle fracties en alle vragen tot nu toe.

Ik begin bij de VVD. Die had een vraag over statushouders en asielzoekers en u gaf aan 'het is voor

ons onmogelijk, we hebben simpelweg de ruimte niet om al die asielzoekers op te vangen'. Laat ik starten te zeggen dat het ons geen extra ruimte kost. Het COA zit op dit moment in twee bestaande panden, dus het kost ons geen extra ruimte. En over de gelden, we krijgen vergoeding vanuit het rijk, dat weet u en ruimschoots worden de kosten op die manier gedekt. Ik zie u lopen, u mag uw vraag stellen.

De VOORZITTER: Nee, u gaat door met uw betoog want we zitten aan het eind van de tijd. Dus we stoppen even met de interrupties. Tenzij er iets onduidelijk is. Maar gaat u verder want ik zie niemand bij de interruptiemicrofoon staan.

Wethouder EL IDRISSE: Oké, dan de vraag over de huisvesting van statushouders. Daar is mijn collega-portefeuillehouder verantwoordelijk voor. Ja, het is niets anders dan een wettelijke taak die we uitvoeren en corporatiewoningen die worden ingezet daarvoor. En als we die taak niet oppakken, dan kan de provincie ons onder toezicht stellen. En dat is ook de reden waarom we op die manier op...

De VOORZITTER: Nu is er wel een interruptie van mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Ja, dank u wel voorzitter. Ik ben me bewust van de regelgeving, maar de situatie is nu zodanig dat, volgens mij heeft de wethouder dat ook al aangegeven, we moeite hebben om aan de taakstelling te voldoen. En de vraag van de VVD is dan ook: gaat u dat aangeven bij die toezichthouder? Bent u bereid om te zeggen 'we hebben al heel veel gedaan, we kunnen niet meer?'

De VOORZITTER: Wethouder.

Wethouder EL IDRISSE: Sterker nog, we hebben dat onlangs ook aangegeven aan de provincie. Die verdubbeling van de taakstelling is enorm. Landelijk wordt dat ook zo ervaren door alle gemeenten, dus ook wij als gemeente ervaren dat zo. Dat hebben we ook aangegeven aan de provincie. Vooralsnog blijft die taakstelling wel staan en willen we daar wel aan voldoen. Zodat we niet onder toezicht komen van de provincie. En dat lukt ons ook tot nu toe.

Dan de vraag van HAP, hoe staat het nou met de aanvragen via... Nee, ik moet even terug. 'Hoe gaan we om met de gedupeerden van de toeslagenaffaire?' Terechte vraag, over die 417 mensen die daarmee te maken hebben. Ik kan u vertellen dat we een brede ondersteuning geven aan de mensen die hiermee te maken hebben, met twee jaar nazorg. En sinds dit jaar bieden we ook nazorg aan kinderen van gedupeerden. En op 26 april jl. hebben we ook een voortgangsrapportage over deze groep gestuurd, over die kinderopvangtoeslag. Hier hebben we ook onze werkwijze duidelijk en nadrukkelijk aangegeven.

De VOORZITTER: De laatste keer, mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Een hele korte vraag. Ik heb er even op zitten broeden want dat gaat toch over het vorige onderwerp. Welke prikkel heeft een hogere overheid om iets te doen aan onze taakstelling voor het huisvesten van statushouders als wij er elke keer maar braaf aan blijven voldoen? Als we alleen maar zeggen 'goe we vinden het niet prettig, maar we doen het toch', waarom zouden er dan ooit minder komen in onze gemeente? Dat zouden wij graag willen weten.

Wethouder EL IDRISSE: Het is heel simpel, mijnheer Vermeulen. Je kunt zeggen, als raad 'wij willen niet voldoen aan die aanstelling' en dan moeten wij dat uitvoeren. Maar dan is de consequentie wel voor ons als gemeente dat we onder toezicht worden gesteld. De vraag is of u dat wilt en of de raad dat wil. Dan kom ik bij de vraag over de armoede. Over bestaanszekerheid ook, de PvdA die stelde daar vragen over 'hoe gaan we nou armoede tegen?' Terechte vragen ook. We hebben in onze gemeente een

ruimhartig minimabeleid dat we voeren, dat heb ik u al eerder verteld, met allerlei regelingen die we hebben. En we hebben ook dit jaar, natuurlijk, de verruiming van het draagkrachtpercentage toegepast van 120% naar 130%. Ook om die werkende armen, waar D66 ook op aandrong, beter te ondersteunen. En daarbij wil ik u ook meegeven, het rijk heeft natuurlijk ook, ondanks het feit dat het kabinet demissionair is, gezegd 'we gaan structureel € 2 miljard uitgeven voor het garanderen van bestaanszekerheid' en daar hoort het verhogen van de huurtoeslag, het verhogen van de zorgtoeslag, het kindgebondenbudget en het verhogen van de kinderopvangtoeslag bij. En dan kom ik ook terug bij het CDA dat ook aangaf 'wat doen we nou met die kinderen?' Want die moeten zeker niet de dupe ervan zijn. Die kreet is volgens mij wel aangekomen bij het rijk en dat is ook op die manier zo uitgevoerd.

De VOORZITTER: Laatste vraag, de heer Rip. Want anders heeft u straks geen tijd om te debatteren met elkaar. Gaat uw gang, mijnheer Rip.

De heer RIP: O, oké. Ik wil nog heel even terugkomen op de toeslagenaffaire. Ik ben blij om te horen dat er nazorg verleend wordt, dat is heel belangrijk. Maar dat is wel vrij breed, want wij horen dat die mensen dus niet uit hun schulden kunnen komen omdat er hardnekkige BKR-registratie blijft bestaan. Dus we kunnen wel twee jaar nazorg verlenen, maar als die BKR-registratie er niet af gaat, zitten die mensen zo verschrikkelijk klem, dan kunnen ze geen kant op. Dus ik wil graag aan u vragen of u daar ook nog wat inspanningen voor wil verrichten om dat ergens op de agenda te zetten.

De VOORZITTER: Dank u wel, de wethouder.

Wethouder EL IDRISSE: Zeker, ik denk dat het een goede vraag is aan het college. Dat pakken we ook op en dat is ook inbegrepen in alle gebieden die we hanteren. Het zijn er geloof ik vijf, ik kan ze niet zo uit mijn hoofd even oplepelen, maar het zijn in ieder geval vijf gebieden. Een van die gebieden is het financiële verhaal, daar zit ook het schuldverhaal in. Dus dat dat wordt zeker ook meegenomen.

Dan de vraag van de PvdA over het geld uittrekken voor het versterken van het ambtelijk capaciteit. U gaf aan € 10 miljoen, dat is niet het bedrag dat wij dit jaar gaan inzetten voor het versterken van de ambtelijke capaciteit. De volgorde was € 5 miljoen, € 7,5 en € 10 en € 10 miljoen. U geeft aan 'durf realistisch te zijn dat het niet lukt om deze middelen in te zetten'. Ik kan u vertellen, in tegenstelling tot hoe de markt zich nu beweegt, dat de gemeente Haarlemmermeer echt succesvol is in die verwerking van die extra capaciteit.

De VOORZITTER: Mevrouw Denie.

Mevrouw DENIE: Dank u wel. Als dat zo is, kan het college mij dan aangeven waarom er sinds het zomerreces constant vergaderingen worden geschrapt omdat we geen stukken krijgen van de nieuwe ambtenaren?

Wethouder EL IDRISSE: Zeker. O, ik stond op een andere naam, geloof ik, nu sta ik volgens mij wel goed. Ik sprak volgens mij als... Oké, prima ook goed.

Kijk, u geeft aan 'we hebben gezegd, versterken van de ambtelijke capaciteit, we hebben geld uitgetrokken voor de minimale versterking van onze capaciteit'. Dat betekent nog steeds dat we wel aanlopen tegen zaken, ambities, die we met zijn allen hebben vastgesteld waar we niet genoeg mensen voor vrij kunnen maken. Daarmee komen we ook terug, dus die € 5 miljoen en € 7,5 en € 10 en € 10 miljoen de aankomende jaren is echt voor het minimaal versterken van onze ambtelijke capaciteit, om onze ambities waar te maken.

De VOORZITTER: Ik ga u geen ruimte meer geven, want we zitten echt over de tijd heen. Ik heb iedereen nog één vraag gegund. We gaan nu afronden, mijnheer El Idrissi.

Wethouder EL IDRISSE: Nogmaals, de vervulling van vacatures verloopt succesvol, dus het bedrag dat wij hebben vrijgemaakt voor de versterking van de ambtelijke capaciteit raakt ook op.

Dan de motie van de FVD. Die verzoekt het college om... U geeft eigenlijk twee dingen aan in uw motie. Een oproep om bezwaar te maken tegen de Spreidingswet. Daarop kan ik zeggen dat wij geen bezwaar maken tegen die Spreidingswet en dat heeft te maken met het feit dat de Spreidingswet natuurlijk gaat over de COA-opvangplekken voor vluchtelingen. En dat willen we namelijk juist eerlijk verspreiden over ons land. Dat is waar wij als college ook voor staan. Momenteel vangen er maar negentig gemeenten in Nederland vluchtelingen op en met die Spreidingswet kun je het eerlijker en rechtvaardiger verdelen over het land en dat is volgens mij waar we naartoe moeten. Anders worden echt een soort van zero-sum game-verhaal, zo noem ik het dan maar even, dat het voordeel van de ene gemeente, die juist heel veel opvangplekken realiseert, het nadeel is van een andere gemeente. Dat zou je eigenlijk niet moeten willen.

Dan uw tweede punt van uw motie. De ontvangen middelen voor het plaatsen van vluchtelingen en asielzoekers. Hoe gaan we die dan besteden? Daar kan ik heel duidelijk over zijn. De ontvangen, vrij besteedbare middelen voor het plaatsen van vluchtelingen en asielzoekers komen ten gunste van onze ADR, van onze algemene dekkingsreserve en u kunt bij elk P&C-product zeggen 'die middelen willen we voor andere zaken besteden'. Dus u bent altijd aan zet.

En dan over de middelen die we krijgen vanuit de verhuur van het voormalige Crowne Plaza Hotel. Daar heeft u al eerder over besloten in een eerder raadsvoorstel. En ik moet het heel duidelijk zeggen, en ik weet niet of u het begrijpt, maar ik ga het dan vervolgens wel uitleggen, maar ik ga het toch zeggen: het gaat om de exploitatie. Daarvan hebben we gezegd 'het gaat om de exploitatie van vijf jaar en de boekwaarde van dat pand willen we gaan afwaarderen naar de gewenste inbrengwaarde'. Daar gebruiken we de gelden voor die wij ontvangen vanuit de huurinkomsten. Ik zie u knikken en u zegt... Het is best technisch.

De VOORZITTER: We gaan verder, mijnheer El Idrissi, want ik heb echt nog een wethouder en een burgemeester die moeten reageren. We zijn over de tijd heen.

Wethouder EL IDRISSE: Ik was al klaar.

De VOORZITTER: Dank u wel, ga ik naar wethouder Van der Meij.

Wethouder VAN DER MEIJ: Dank u wel voorzitter, ik had vrij weinig vragen. Weinig? Zelfs maar één en dat is de vraag van D66 over de energiebank. Klopt het dat er na 2025 geen geld meer is voor die energiebank? Dat klopt, er is een SPUK-energiearmoede die loopt tot en met 2025. Dat geld mogen we dan ook tot die tijd besteden, maar daarna kunnen we dat niet meer financieren. Er wordt al gekeken op dit moment naar of er eventuele verlengingsmogelijkheden zijn door middel van bijvoorbeeld subsidieverstrekking, maar uiteindelijk is dat een politieke keus. Dus daar is zeker nog geen zekerheid over. Ik neem een behoorlijk aantal moties door, waaronder ook nog een van mijn collega die wat vergeten was. Ik begin bij de tijd voor rust in de gymzalen. Ik hoop geen vragen, want nogmaals, het is niet helemaal mijn stiel, maar die motie wordt ontraden. Die wordt ontraden onder verwijzing naar de schriftelijke antwoorden die recent op vragen zijn gegeven.

Dan kom ik ook bij PvdA-GroenLinks die vragen 'doe mee aan de Klimaatweek'. NMCX doet voor ons de communicatie op het gebied van klimaat in de brede zin. Die doet ook heel actief mee, ook in activiteiten met die Klimaatweek. Die delen wij ondertussen weer. Wat zij posten, delen wij weer op onze kanalen. De gemeente communiceert over energietransitie. Die verdeling werkt en op dit moment zijn er ook geen financiële middelen om die verdeling te wijzigen. Dus ik moet die motie ontraden.

Dan de verruiming van de koelkasten. Ik kan u gewoon eigenlijk met trots zeggen dat dat een overbodige motie is, want ik snap de motie en ik vind het ook ontzettend belangrijk en we gaan ook zeker nog door

met de pilot die we in eerste instantie gestart hebben. Het kan wel even duren omdat we inmiddels naar een Europese aanbesteding moeten, dus die neemt wel wat tijd in beslag. En we hebben ook wel veel geleerd van die eerste pilot. Een leerpunt is bijvoorbeeld dat sommige mensen helemaal niet zo'n grote koelkast kwijt kunnen, maar gewoon een tafelmodel willen, om maar wat te noemen. En misschien gaan we ook wel op loting over, in plaats van zoals nu, per inschrijving. We moeten daarbij overigens opletten dat we ook geld overhouden want het komt allemaal uit dezelfde middelen voor de energiebank, energiecoaching, isolatieacties, noem maar op.

Dan ga ik naar EEN Haarlemmermeer dat zegt 'verlies geen landbouwgrond aan zon'. U refereert daar denk ik aan de brief die recent is gestuurd door de klimaatminister dat vanaf 1 januari a.s. in beginsel landbouwgrond niet meer in aanmerking komt. Maar u vraagt eigenlijk 'kunnen we nu niet in streep zetten door wat we nu al gedaan hebben en zo snel mogelijk die landbouwgrond terugkrijgen?' Maar dat kan niet. De initiatieven die wij nu in het zonnecarré hebben ingeloot, zijn al heel ver. Die vallen daarmee ook buiten de strekking van de brief van de ministers. Zij hebben ook gewoon al rechten ontleend dus daar kunnen we nu op dit moment niets meer aan doen. Daar zou ik persoonlijk ook als wethouder van Klimaat en Energie zeker niet voorstaan. Hoe het met de rest van het zonnecarré moet, is nog wel een vraag. Daar is ook nog geen helder antwoord op. Daar is de provincie ook mee bezig, ook in overleg met het rijk en uiteindelijk komen we daar nog bij u op terug. Maar de initiatieven die nu zijn ingeloot, kunnen door.

FVD vraagt 'onderzoek de small modular reactors en onderzoek ook het draagvlak in Haarlemmermeer.' De minister van Klimaat en Energie heeft het initiatief genomen voor een nationaal plan energiesystemen en daar valt de kernenergie, waaronder dus die SMR's, ook onder. Dat betekent ook dat dat nu niet bij de gemeente ligt, maar dat het bij het rijk ligt om dat onderzoek te verrichten. En dat draagvlakpeiling op dit moment gewoon nog te vroeg is. Maar ik verwacht dus wel, als dat plan er eenmaal is, dat dat via de provincie ook naar ons toe komt. Maar op dit moment raad ik deze motie dus nog af.

Dan ga ik naar de HAP. Wie een aanvraag heeft gedaan, wil niet voor de rechter staan. Dat snap ik. Vooropgesteld, het instellen van hoger beroep is op dit moment voorbehouden aan het college en dat volgt gewoon uit de Gemeentewet. Dus dat is niet iets dat wij hier met elkaar op een bepaalde manier hebben afgesproken. Dat volgt uit de Gemeentewet, maar ik snap eigenlijk wat u vraagt met de motie en wat daarachter ligt. En de zorg die u heeft. Ik kan u zeggen, het is een collegebesluit. Dat betekent dus dat we daar echt een gewogen besluit met elkaar over nemen. Ik verzeker u, we procederen niet om het procederen. We procederen niet om te winnen, we procederen daar waar we denken 'maar nu is er sprake van dwaling of een onjuiste verbeelding van feiten'. Dus we doen dat echt heel zorgvuldig. Op het moment dat dat procesbesluit is genomen, in het college, dat we overgaan tot het instellen van hoger beroep, ziet u dat. Dus daar heeft u nog tijd om ons ook even aan ons jasje te trekken en te vragen 'hoe zit dat?'

De VOORZITTER: Nee, ik ga echt even door, want u heeft geen kans meer. Ik ga echt even door, excuus. Nee, want ik begrijp dat u een discussie wilt en daar ga ik nu geen ruimte aan geven. Ik ga daar geen ruimte aan geven. De wethouder gaat verder want we moeten echt... We zijn nog niet klaar met die moties. Er liggen hier nog moties maar u wilt een debat.

De heer RIP: Dat begrijp ik, maar ik wil toch even een ordevoorstel doen want uiteindelijk gaat de raad hierover. Ik heb geen tijd om te stoppen, ik wil gewoon een zorgvuldige dialoog en een debat kunnen voeren en vragen kunnen stellen. Ik wil dan niet door de tijd klok geremd worden. Dus ik vraag u – u vroeg in het begin van de vergadering wat coulance van de raad – dat nog een keer te doen. Het is een belangrijke motie en ik wil graag nog even in debat met...

De VOORZITTER: Ik voer uit wat de raad zegt, als u met elkaar instemt dat we nog even wat langer doorgaan, maar dat betekent dat u in het debat zo meteen geen zes maar vijf minuten per persoon

krijgt, want ik zit wel aan een door u vastgestelde agenda die ik moet uitvoeren. Als u daarmee kunt instemmen, dan gaan we zo door. Maar het punt is dat ik als voorzitter mij moet houden aan wat u met elkaar vaststelt in het presidium en wat goedgekeurd als vergadering. Mijnheer Boerman.

De heer BOERMAN: Ik snap het punt en ik waardeer het ook en ik kijk ook uit naar een goed debat met de raadsleden, maar ik denk dat het om een goed debat te kunnen voeren met de raadsleden wel nodig is dat we ook de goede informatie hebben. Dus daarom vind ik het wel belangrijk dat ook de wethouder de kans krijgt om de vraag te beantwoorden.

De VOORZITTER: Als het een vraag is, is het prima, als het een debat is, dan wil ik u voorstellen om dat later te doen, want dat kunt u ook zo meteen met elkaar onderling doen. Dus als u nog een verduidelijkende vraag heeft, dan is daar nu ruimte.

De heer RIP: Ik wil iets verduidelijken. Als uit deze motie blijkt dat onzorgvuldigheid naar boven komt, wil ik u echt nog een keer vragen om het heel goed te lezen want dat staat niet in die motie. Dus ik vraag u hem toch te omarmen want ik zeg niet dat er dingen gebeuren, maar ik wil gewoon dat waar hier het perspectief voor ondernemers wordt weggezet, de raad daarover gaat.

De VOORZITTER: Helder, de wethouder.

Wethouder VAN DER MEIJ: Ja, en ik heb u gezegd dat het college daarover gaat op grond van artikel 160 en als de raad daarover wil gaan, zult u daar als raad met een voorstel over moeten komen. Maar het is een...

De heer RIP: Voorzitter, dan ga ik het nog een keer proberen. De raad wordt telkens... Oké, wij hebben deze motie gemaakt omdat de raad elke keer wel wordt verrast door brieven die we krijgen en aangesproken wordt door advocaten die zeggen 'we gaan op een dwangsom opleggen of we gaan een juridisch traject in'. Als we dan terugkomen en de uitspraak is in het voordeel van de ondernemer of de inwoner, en u overweegt hoger beroep, zouden wij het er graag over willen hebben omdat we veel breder daarover willen discussiëren of het wel verstandig is.

De VOORZITTER: De wethouder.

Wethouder VAN DER MEIJ: Dank u wel voorzitter. Maar dat is met alle respect toch echt een heel andere vraag dan nu in de motie voorligt. Om te beginnen, we hebben zes weken termijn om een hoger beroep al dan niet in te stellen. Dat betekent dat dat echt best een beperkte termijn is. Op het moment dat wij als college na een zorgvuldige belangenafweging tot de conclusie komen dat wij in hoger beroep gaan, heeft u dat een dag nadat wij dit besluit genomen hebben, ook in uw in uw besluitenlijst staan en kunt u daarover het gesprek aanvragen. Als u zegt 'we gaan aan de voorkant alles wat met beroep of hoger beroep te maken heeft, hier bespreken', gaat u in alle eerlijkheid wel heel erg op de stoel van de uitvoering zitten, wat mij betreft. En de termijn is daar ook wel erg kort voor.

De VOORZITTER: Goed Er is een dispuut en dat begrijp ik. Helder is wat het standpunt van het college is en wat uw standpunt is en u kunt er straks over stemmen en over discussiëren. U heeft nog een hele termijn om daarover te praten. De wethouder.

Wethouder VAN DER MEIJ: Dank u wel. Ik ben mij de laatste, voorzitter en dat is de motie Duurzaamheidslening woningeigenaren. U begrijpt dat ik het als wethouder van Klimaat en Energie een mooie motie vind, maar er is in de motie geen dekking opgenomen voor de kosten. Dat gaat om structurele kosten van € 146.000,00 per jaar. Nogmaals, daar is geen dekking voor opgenomen en het

betekent ook dat als de motie wordt uitgevoerd, het negatieve begrotingssaldo van 2026 hoger wordt en dat betekent dat wij deze motie moeten ontraden.

De VOORZITTER: Ik zie een interruptie.

De heer STAAL: Ja, een vraag aan de wethouder, het klopt toch dat het afhankelijk is van op welk tempo die leningen worden uitgegeven via de SVN? Het houdt dus ook in, in dit geval dat u schetst, dat deze rentekosten – dat zijn gewoon rentekosten die op dat moment ook afhankelijk zijn van het rentepercentage op de markt is en wat de SVN vraagt – alleen structureel zijn als die € 4,4 miljoen ook in 2026 allemaal uitgeleend is.

De VOORZITTER: De wethouder.

Wethouder VAN DER MEIJ: Mijn secondant zegt dat u gelijk heeft.

De VOORZITTER: Goed, had u nog andere zaken of heeft u alles kunnen behandelen nu?

Burgemeester SCHUURMANS: Dan heb ik nog een paar dingen die ik met u wil delen. De vraag over preventief fouilleren van SRH. Dat zou ik best graag willen. We hebben dat op Schiphol standaard omdat het een veiligheidsrisicogebied is en op andere plekken kan het echt niet omdat ik dat in de driehoek moet voorleggen en toestemming OM daarvoor noodzakelijk is. De plekken waar sprake is dat er iets gebeurt met messen of wapens, zijn te verspreid over het gebied. We hebben geen uitgaansgebied waar het geconcentreerd is, want dan zou je preventief fouilleren kunnen en mogen gebruiken. Wij mogen het in Haarlemmermeer niet inzetten.

Dat is 1, dan ligt er een motie of een amendement voor van D66 dat gaat over een toevoeging van de Strategische Agenda als het gaat over het overzicht van de moties en toezeggingen en wat daar de stand van zaken van is. Inhoudelijk zijn we het helemaal met u eens. We willen heel graag even de tijd om de vorm te zoeken. U heeft een vormvoorstel om het aan de SAR toe te voegen. Dat is best heel veel werk en we willen het efficiënt doen, dus mag ik u toezeggen dat wij begrip hebben daarvoor en dat we zo snel mogelijk terugkomen met een oplossing? Ik denk dat dat dan in Q1 ingevoerd kan worden, maar we begrijpen heel goed dat u daar behoefte aan heeft. Dan moet u zelf even kijken of u het amendement wilt behouden.

Dan is er gevraagd om een – ik kijk nog heel even naar de motie Vuurwerkoverlast. Ook daarvoor geldt dat wij heel graag zouden willen dat wij de mensen, de middelen en de mogelijkheden hadden. Maar afgelopen jaar zijn er twee handhavers minder. We moeten al keuzes maken om überhaupt onze handhaving in te zetten. We zien in gebieden die vorig jaar een vuurwerkverbod hadden, dat het voor hen onmogelijk was om dat te handhaven, laat staan in een gebied, door het jaar heen, waar het heel breed verspreid is. Dat vergt erg veel inzet van mensen. Die hebben we niet. En het geld... Want het wordt ambtelijk beraamd op zo'n € 50.000,00 als we campagne gaan voeren – en de vraag is of dat niet landelijk moet, of het effectief is om het alleen in onze polder te doen – en nog eens € 50.000,00 als het gaat over de kosten van het detecteren. Beide hebben we niet, maar het gaat er ook vooral over dat, ook al zouden we dat doen, we geen handhaving capaciteit en ook geen opvolgingscapaciteit hebben. Dus het vuurwerkprobleem is een nationaal probleem. Ik hoop dat het op nationaal niveau opgevolgd wordt. Maar ik zie lokaal geen mogelijkheden om uw, nogmaals zeer sympathieke, motie uit te voeren. Het laatste wat u heeft gevraagd is om aan te sluiten bij de VNG. Er ligt een motie Aansluiten bij VNG Gemeenten4GlobalGoals netwerk. Kijk, wat we doen in Haarlemmermeer is werken als zodanig. Dat wordt ook meegenomen, bijvoorbeeld bij de totstandkoming van de omgevingsvisie. In de praktijk vinden wij dat wij nooit aan willen sluiten bij dit soort initiatieven, want dat kost geld aan inzet, aan ambtenaren. Je moet vaak extra middelen uittrekken. Bestuurders komen bij elkaar. Daarvoor hebben we noch geld, noch mensen, noch middelen dus wij ontraden deze motie omdat de inhoud zo veel mogelijk wordt

meegenomen, maar het feitelijk aansluiten niets zegt over het goede doel dat je met elkaar wilt bereiken. Dat is de reactie. Dan is alles behandeld volgens mij. En dan even mevrouw Denie nog een vraag of opmerking.

Mevrouw DENIE: Ja, dank u wel voorzitter. Ik wil eigenlijk even terugkomen op wat ik eerder heb gezegd, gericht aan u, over een werkbezoek op Curaçao. Mijn excuses daarvoor. Ik had me beter moeten informeren. Ik hoop dat u een fijne vakantie hebt gehad. Maar de vraag blijft nog altijd staan wat de andere werkboekjes opleveren voor ons hier in Haarlemmermeer.

De VOORZITTER: Daar kan ik op reageren. Dank u wel in ieder geval en ik heb minder moeite met uw opmerking dan ik thuis had met het feit dat ik in die paar dagen dat ik vakantie had naar de marechaussee wilde, dus dan is dit prima. Het feit is wel dat wij in het college het doel achter het bezoek /werkbezoek met elkaar bespreken, wat eruit moet komen. Het is een gezamenlijk besluit, dus het wordt echt op zijn merites beoordeeld. Dus gaat u ervan uit dat als mensen op werkbezoek gaan, dat een toegevoegde waarde heeft waar ze later ook mee terugkomen in het college en zeggen wat de opbrengst is geweest van het bezoek en hoe we dat kunnen gebruiken. En daar zijn we heel kritisch in want in Haarlemmermeer zijn we niet zo van de snoeprisjes. Daar doen we niet aan. Dat even als reactie.

Dan wil ik afronden. We zijn uitgelopen. Ik stel voor dat u even kijkt of u nog met elkaar wilt overleggen, dat u even een versnapering pakt en dat we om 20.50 uur verdergaan met de tweede termijn. O ja, excuus. Er is een motie over de gymzaal en daar is nog geen reactie over geweest. Ja? Oké. Er is reactie op geweest. Dan schors ik de vergadering tot 20.50 uur.

Schorsing

De VOORZITTER: Dames en heren, ik heropen de vergadering. Net bij de behandeling en de beantwoording van – heel fijn dat er toeschouwers zijn, maar ik zou toch willen vragen of ze even stil willen zijn – de reacties van het college op de moties en de beantwoording van de vragen was er even een discussie 'kunnen we niet wat meer met elkaar praten?' Wij stellen voor om dat bij het presidium neer te leggen omdat er inderdaad in de huidige vaststelling van de agenda weinig ruimte is om die discussie aan te gaan. En er is behoefte, maar dat doet wel iets voor dit tweede deel. Daar moeten we het met elkaar over hebben, dus we hebben net in de schorsing besproken dat het in het presidium en in de WWR besproken wordt, want daar is ooit besloten om het op deze manier het te doen omdat er juist behoefte was aan dit deel. Daar gaan we nu ook naar kijken: het raadsdebat. U gaat met elkaar in debat. Er is geen clusterlijst, u kunt zelf aangeven waar u het over wilt hebben. Het gaat via loting. Ik mag weer in die mooie glazen bak graaien. U krijgt zes minuten spreektijd en ik ben heel streng, want anders gaat dat ook qua tijd uit de hand lopen en u wordt vriendelijk verzocht om moties en amendementen juist nu te behandelen want daarna is er geen gelegenheid, anders dan met een vorm van stemverklaring. Dat is zijn de spelregels. Ik ga als eerste vragen of HAP naar voren wil komen en wil starten met het eerste deel van het raadsdebat. Dan nog voordat we de tijd aan zetten, u kunt zes minuten vol praten, dan is er geen debat. U kunt ook vragen om een debat. Dan is dat een minuut en dan heeft iedereen tijd, dus het is aan u hoeveel tijd we hebben om dit debat te voeren. Gaat uw gang.

De heer RIP: Ja voorzitter, dank. Voorzitter, ik wil een paar dingen samenvatten uit de eerste termijn en de reactie van het college. Dan begin ik met de vingers tussen de deur van de wethouder van Financiën. Ik zou het heel vervelend vinden als hij daar last van krijgt. Dus ik wil mijn collega's uitdagen en een aantal partijen toch nog wat meer bevragen over wat ze hebben verteld in hun eerste termijn. Laat ik dan maar beginnen met de grootste partij, de VVD. Ik moet eerlijk zeggen, ik heb de eerste termijn twee keer gelezen, maar ik snap nog niet wat u wilt. Ik heb het gevoel... Dus ik probeer u uit te dagen. Want wat heeft u nou gezegd in de eerste termijn? En wat kunnen de inwoners van Haarlemmermeer nu

verwachten van de VVD als die het heeft over 'harde kant', 'zachte kant' en 'balans en onbalans'? En waar gaat u het geld nu vandaan halen? Wat wilt u nou precies? Vertel het tegen de inwoners van de Haarlemmermeer waar u uw ombuigingen vandaan wilt halen. Ik hoorde u zeggen 'de zachte kant'. Wij hebben het dan over de zorg, welzijn en – wat hadden we nog meer? – werk. Wij denken dat het vet dat op die portefeuille zit, al lang verdwenen is, dat het echt schraal is en dat we blij moeten zijn dat we dat nog overeind kunnen houden. Het viel mij ook op dat u het had over dorpshuizen en u van het college wilt weten wat het effect is van het dichtdoen van een dorpshuis. Ik kan u vertellen, daar heeft u het college niet voor nodig. Dat is je volksvertegenwoordigende rol. Het college hoeft mij niet te vertellen wat het effect is als een dorpshuis dichtgaat. Want daar zitten wij regelmatig en wij zien dat dat het huis van verbinding is in de samenleving. Dat mag je natuurlijk nooit ter discussie stellen want als je dat dichtdoet, en u wilt het vertrouwen in de in de politiek herstellen, dan maak je juist het wantrouwen in de politiek nog veel groter. Dus legt u ons nu eens uit waar wij rekening mee moeten houden als de VVD op een gegeven moment de ombuigingen start?

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. Ik vraag me af of er nog tijd over is. Maar ik kan u vertellen dat mijnheer Rip mij beter begrepen heeft dan hij doet voorkomen, want wij denken inderdaad aan minder uitgeven. En u heeft ook heel goed gehoord dat een van de zoekrichtingen is te kijken hoe we met de dorpshuizen omgaan omdat wij onlangs hebben gehoord wat de bezettingsgraad is van sommige dorpshuizen. Dan vragen wij ons af hoe effectief het is dat we dat geld op die manier inzetten. Dat is ook wat ik heb aangegeven. Het is belangrijk om als we op een gegeven moment uitgaven doen om bepaalde doelen te bereiken en met elkaar constateren dat dat best veel geld is voor geen doel bereiken of een heel klein doel bereiken, daar serieus met elkaar het gesprek over te voeren.

De VOORZITTER: Gaat u verder?

De heer RIP: Maar u gaat nu in op de dorpshuizen. Oké, u wilt dan het effect van de bezettingsgraad meenemen. In mijn beleving is het huis van de verbinding niet gebonden aan het effect en de bezettingsgraad. Je moet blij zijn dat er zoiets is. Dus voor mij is dat niet echt bevredigend. Maar vertelt u ook even aan ons waar u denkt aan bezuinigingen in de zorg, in welzijn en in de zogenaamde zachte kant? Want we zijn zo benieuwd wat uw denkrichting is.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. De denkrichting zit, zoals ik net al zei, in hoe effectief de middelen zijn die we inzetten. Daar willen we met name naar kijken. Met betrekking tot zorg weet mijnheer Rip ook heel goed dat we ook gewoon een wettelijke plicht hebben. Die moeten we gewoon uitvoeren. Dus daar zit geen ruimte. Maar we hebben wel andere verbonden instellingen bijvoorbeeld, ik denk aan Meermaker of iets dergelijks, waar we verlies op moeten nemen. Dat zijn organisaties waarvan wij ook denken 'misschien kan het beter'. Ik moet ook heel eerlijk zeggen, we hebben ombuigingen doorgevoerd en dat heeft ook heel mooie samenwerkingen tussen organisaties in onze gemeente tot gevolg gehad. Dus er zijn echt mogelijkheden te vinden op dat gebied, wat ons betreft.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan ga ik naar mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Voorzitter, dank u wel. Ik hoop dat mevrouw Van Straten nog even blijft staan, want ik hoor heel goed wat ze zegt en ze vindt Forza! aan haar zijde als het gaat over dorpshuizen die nauwelijks gebruikt worden, los van de ombuigingen kunt u ons daar vinden. Maar is mevrouw Van Straten het met de fractie van Forza! eens dat als wij door de landelijke overheid enorm gekort worden

op de bedragen die wij krijgen om die verplichte taken waar u het net over had uit te voeren, het dan ook niet heel raar is dat er van ons een reactie komt richting die landelijke overheid, dat wij het eigenlijk heel ongewenst vinden dat wij hier op onze eigen, door ons zelf gekozen zaken moeten bezuinigen om die landelijke taken uit te voeren? Bent u dat met mij eens, mevrouw Van Straten?

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. Het geldt dat we krijgen om taken uit te voeren, moeten we daar gewoon voor inzetten, laat ik daarover duidelijk zijn. We weten ook met elkaar dat we in deze gemeente ook bovenwettelijke taken doen. Kijk naar onderwijshuisvesting, daar hebben we over besloten in de raad om dat geld ook te gebruiken om ook voor kinderopvang te bouwen. Daar waren wij toen ook tegen. Dat zijn de zaken waar wij van vinden dat het nu tijd is om daar scherpe keuzes in te maken en daar duidelijk over te zijn.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Ja, ik hoor heel goed, voorzitter, wat mevrouw Van Straten zegt. Wij maken dan scherpe keuzes in de keuzes die we zelf gemaakt hebben, die we dan toch maar niet doen, om taken uit te voeren die de overheid ons oplegt waarvoor de overheid ons steeds minder budget geeft. Dus moeten wij dan niet bezuinigen op de taken die de overheid ons geeft?

De VOORZITTER: Het punt is dat mijnheer Rip heel veel tijd heeft genomen met het debat met de VVD, dus alleen mijnheer Beusenberg kan nog een zin zeggen en dan is het debat al weer afgerond.

De heer M.L. BEUSENBERG: Voorzitter, ik probeer mijn zinnetje richting mijnheer Rip zo kort mogelijk te stellen. De laatste maanden heb ik hem heel erg gevolgd, ook met zijn opmerkingen op social media, en ik hoor dat hier ook, met eigenlijk heel veel kritiek op het college, met name op de VVD. Dan zou ik vragen aan mijnheer Rip: waarom stapt u er niet uit? Waarom blijft u dan daar zitten? Waarom stopt u niet?

De VOORZITTER: Mijnheer Rip.

De heer RIP: Ik denk dat de klok een beetje stil is blijven staan bij mijnheer Beusenberg. Want dit heet gewoon een klein beetje dualisme, dat vindt u toch niet erg? Nee, ...

De VOORZITTER: U heeft zo meteen nog tijd.

De heer M.L. BEUSENBERG: Ja, maar ik vind dualisme op zich wel goed, maar in mijn optiek heb ik de laatste maanden alleen maar het afzeiken van de VVD gezien. Ik vind dat als je zo veel commentaar hebt op de VVD – wat ik ook heb, hoor – moet je er niet mee in een college gaan zitten, lijkt mij.

De VOORZITTER: Goed.

De heer RIP: Voorzitter, ik wil dat graag even afronden.

De VOORZITTER: Nog één reactie en dan ga ik echt afronden.

De heer RIP: Ik wil dit even afronden. Het zijn vaak de partijen die vrijheid van meningsuiting zo hoog mogelijk in het vaandel hebben, behalve als de teentjes geraakt worden, dan wordt het wat vervelend. Ik vind dat je gezonde kritiek moet kunnen hebben op partijen waar je ook in heel goede samenwerking

jarenlang mee in een college kunt zitten. Dus ik heb daar helemaal geen moeite mee.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dank u wel voor het woord en dan ga ik naar EEN Haarlemmermeer. U ziet dat iedereen behoefte heeft aan discussie, dus ik hoop dat de inleiding iets korter is.

De heer SPIJKER: Voorzitter, ik houd het heel kort. Het gaat over: verlies geen landbouwgrond aan dure en nutteloze akkers. We hebben zeven zonneakkers, die zijn in feite gepland. Twee daarvan zijn officieel goedgekeurd, vijf zijn nog in behandeling. Van alle vijf, voor zover ik het heb kunnen bekijken, staat nog steeds bij de uitleg 'nog ontbrekende stukken'. Dus in onze visie betekent dat 'het is nog in behandeling.' Zolang er nog ontbrekende stukken zijn, is er nog geen beslissing op te nemen. Dus kunnen we daar nog steeds een stap in nemen om het terug te draaien.

De VOORZITTER: Nou, u heeft succes. De heer Boerman gaat naar de interruptiemicrofoon en wil reageren.

De heer BOERMAN: Ja, een beetje schoorvoetend, maar laat ik het toch maar doen. Ik heb mijnheer Spijker de vorige keer gesteund. Een halfjaar geleden, volgens mij, heb ik hem gesteund toen hij het had over waterstof. In mijn fractie lag dat wat gevoelig, van waterstof vinden we allemaal iets, maar ik heb toen gezegd 'laten we die man een kans geven'. Dat waterstof kunnen we doen, maar dat kunnen we maar op één manier een kans geven, met duurzame energie. Waterstof is een energiedrager, geen bron. Maar daarna hoorde ik u altijd weer zeggen 'al die duurzame energie, dat willen we hier niet hebben in Haarlemmermeer'. Dat begrijp ik niet zo goed. We willen het namelijk hier wel hebben en we willen het ook op daken. Natuurlijk willen we het ook op daken. We willen ook wind op land, dat willen we ook hebben, maar u bent toch met mij eens dat we die energietransitie moeten maken? En waarom dan niet in Haarlemmermeer?

De VOORZITTER: Mijnheer Spijker.

De heer SPIJKER: Dank u wel voorzitter. Natuurlijk moeten we de energietransitie doen en daarom heb ik ook gezegd 'langs snelwegen of rails, op daken, op allerlei plekken, maar niet op landbouwgrond'. Op landbouwgrond produceren we ons voedsel en dan hebben we de voedselketen dichtbij. Dat scheelt ook voor onze ecologische foodprint.

De VOORZITTER: Ik kom zo bij u terug. Ik ga naar mevrouw Hogervorst.

Mevrouw HOGERVORST: Dank u wel voorzitter, wij willen als fractie alleen maar meegeven dat we ons kunnen vinden in de stelling van EEN Haarlemmermeer. Wij hebben het idee dat het niet een kwestie is van niet kunnen, maar niet willen. Wij zijn het daarom helemaal eens met stelling van EEN Haarlemmermeer.

De VOORZITTER: Mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Ja, dank u wel voorzitter. Volgens mij kent iedereen ons standpunt wel ten aanzien van akkers en liever hadden wij ze helemaal niet gehad, daar zijn we heel eerlijk in, maar we hebben daar afspraken over gemaakt. Er is nu gelukkig een visie, toch van een CDA-minister, mede, die hier paal en perk aan stelt. Helaas kunnen we met de ingelote percelen dus niets meer doen, dat vinden we wel jammer, maar het is in ieder geval wel een punt van aandacht dat na de 300 hectare, die volgende trede van de energietransitie, we richting die 600, 1000 daar nog een keer een stevig gesprek over hebben want met deze visie is dat toch in een ander daglicht komen te staan.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Antolini.

Mevrouw ANTOLINI: Ja dank u, voorzitter. Volledige steun voor deze motie. Wij zijn ook mede-indiener en ik zou willen zeggen tegen GroenLinks dat windmolens en zonnepanelen niet de enige energiebronnen zijn die er zijn. Er zijn ook andere opties. Ik vind het toch wel bijzonder dat zo'n partij die het zo belangrijk vindt om de natuur te beschermen het wel oké vindt dat al het platteland, al die grond gewoon vol komt te staan met die afschuwelijke dingen. Ik vind het gewoon heel bijzonder.

De VOORZITTER: U krijgt zo nog de tijd om te reageren, maar ik heb mijnheer Boels nog en dan ga ik terug naar de heer Spijker.

De heer BOELS: Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb eigenlijk een vraag aan mijnheer Spijker, met name over de ondernemers die er al jaren mee bezig zijn. We hebben beleid vastgesteld als gemeente. We willen een betrouwbare overheid zijn en die manier, het terugtrekken van dit alles, lijkt ons niet de juiste route naar voren. Los van het feit dat wij afspraken hebben gemaakt in de RES om onze doelstelling te halen. Maar wat gaat u dan aan die ondernemers vertellen die er al jaren mee bezig zijn, aan het investeren zijn, en dan nu ineens 'hop', zo weg? Dus wij zullen de motie zeker niet steunen.

De VOORZITTER: Dank u wel, de heer Boerman. U werd uitgedaagd.

De heer BOERMAN: Ik voelde me uitgedaagd, voorzitter, met name op het punt 'jammer dat er zo veel natuur verloren gaat'. In de eerste plaats gaat er natuurlijk geen natuur verloren, want het is landbouwgrond. Die voedselketen, daar kunnen we het over hebben, maar dat is niet echt aan de orde. Ik was heel trots over onze ambitieus optreden toen het ging over de RES. Ik vind het heel jammer dat we daar nu beetje bij beetje, elke keer weer op terugkomen, want we hebben gewoon een taak. We hebben niet zo maar alleen een taak, ik vind dat we echt een opdracht hebben. Ik vind dat we echt een morele opdracht hebben om te voorzien in zo veel mogelijk van onze eigen energie, en onze duurzame energie. Dat vind ik. Volgens mij is dat de belangrijkste opgave.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan ga ik naar de heer Spijker.

De heer SPIJKER: Dank u wel voorzitter. Ik moet even citeren uit een Duits onderzoek – ik zal de instellingen niet noemen, maar het zijn wel grote – waaruit blijkt dat zonnepanelen door regen giftige en zware metalen kunnen uitspoelen in de grond. Voorbeelden daarvan zijn koper, cadmium, lood en tin. Dat is dus niet enorm gezond voor de grond. Dus zelfs als die zonneakkers die er staan over twintig jaar weer weggaan, hebben we wel vergiftigde grond.

Deel 2, dan ga ik even naar de VVD: ja, voor de ondernemers moeten we betrouwbaar zijn. Maar we hebben nog zes weken en dan is het 1 januari en er wordt nu in alle media ook gezegd dat er per 1 januari a.s. gewoon geen nieuwe zonneakkers komen.

De VOORZITTER: Ik ga het afronden want de tijd is al weer voorbij. Dank u wel. Dan gaan we naar FVD, mevrouw Antolini.

Mevrouw ANTOLINI: Dank u wel voorzitter, ik wil even aangeven dat we onze twee moties over de heffingen hebben aangepast, alleen op rioolbelasting en afvalstoffenheffing, dus dat wil ik toch even aangeven. En de Smart City motie hebben wij ook aangepast. Die is nu toch iets milder. Het gaat ons echt even om de surveillance, de camera's, de innovatieve technologie die daarbij komen kijken. Dus ik hoop dat ik daarmee misschien meerdere partijen kan aanspreken met die motie.

Verder heb ik de motie Asieldrang is wrang. Daar ga ik nu wat verder op in. We worden namelijk in de gemeente Haarlemmeer geconfronteerd met meer en meer asielzoekers en statushouders en het wordt

tijd om serieus na te denken over de gevolgen van de Spreidingswet die er hoogstwaarschijnlijk aan gaat komen. Deze wet zal een enorme impact hebben op onze lokale autonomie en democratie. Dwang vanuit het rijk zorgt niet voor draagvlak onder onze burgers en zal alleen maar leiden tot meer weerstand. En terecht. Dus ja, ik ben benieuwd...

De VOORZITTER: Ik kijk wie daarop wil reageren. Ik zie mijnheer Beusenberg opstaan en mevrouw Van de Meeberg. Even kijken wie het eerste bij de microfoon is. Dat is mijnheer Beusenberg.

De heer M.L. BEUSENBERG: Dank u voorzitter. Ik wil mevrouw Antolini vragen of het misschien geen goed idee is om alleen in de Haarlemmermeer, want wij zijn volksvertegenwoordigers van de gemeente Haarlemmermeer, een referendum te houden over dit punt. Ik denk dat voor de inwoners en voor de raad de uitslag heel duidelijk kan zijn. Dus ik zou graag horen van mijn collega's hoe ze daar instaan en ik hoop dat mevrouw Antolini het daarmee eens is.

De VOORZITTER: Ik kom zo bij haar terug, maar ik haal eerst op wat er nog meer staat. Dan kom ik bij u terug, mevrouw Antolini. Ik ga naar mevrouw Van de Meeberg.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Dank u wel voorzitter. Ik hoor mevrouw Antolini zeggen dat – ik moet het even goed terughalen in mijn hoofd – ze niet wil dat er vluchtelingen hiernaartoe komen. Mijn vraag is eigenlijk: waar bent u nou zo bang voor? Wat is nou het probleem eigenlijk? Daar ben ik oprecht benieuwd naar.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. Die Spreidingswet is met name bedoeld om gemeenten te stimuleren die niet echt hun autonomie of hun verantwoordelijkheid nemen. Laten wij dat in Haarlemmermeer nu juist wel doen. Dus ik ben niet zo bang voor die Spreidingswet.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Ik ben wel bang voor de Spreidingswet. Maar laat ik beginnen met mijnheer Beusenberg bij te vallen, Forza! is altijd voorstander van directe inspraak van onze inwoners dus dat voorstel zullen wij zeker steunen. Maar wij hebben net ook heel goed gehoord van de wethouder dat die zegt dat als de meerderheid van de raad zegt 'luister, ga nu over de statushouders, met name die voorrang bij de toewijzing van woningen, eens een keer tegen de provincie in en zeg nou gewoon eens een keer 'njet, het is genoeg'... Ik denk dat we daar het gesprek een keer over moeten hebben in de raad.

De VOORZITTER: Ik ga naar mevrouw Antolini voor een eerste reactie en dan ga ik naar mijnheer Rip. Gaat uw gang.

Mevrouw ANTOLINI: Dank u voorzitter. Ten eerste over het referendum. Ja, FVD is absoluut, uiteraard en groot voorstander van een referendum dus ik zou zeggen, laten we het daar zeker een keer over hebben en gewoon handtekeningen gaan verzamelen.

En wat betreft D66 'waar ben je bang voor?' Ik wil oprecht aangeven, ook deze situatie met Israël en Palestina nu, dat is verschrikkelijk. Ik heb daar absoluut geen woorden voor. Alleen wij zijn nu op een punt gekomen dat dit land het niet meer aankan. Dat is een beetje mijn punt. Op een gegeven moment is het dweilen met de kraan open en dat wordt vaker aangegeven. We hebben nu ook crisissen in ons land en op een gegeven moment wordt het tijd om te zeggen 'we moeten eerst onze eigen problemen oplossen en daarna kunnen we eventueel kijken hoe we eventueel andere landen kunnen helpen'. Maar

op dit moment gaat het niet goed en het wordt alleen maar slechter en mensen zijn ontevreden.

De VOORZITTER: Mevrouw Van de Meeberg.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Ik weet niet wat mevrouw Antolini bedoelt als ze zegt 'we kunnen het niet meer aan' en 'het gaat niet goed'. Waar gaat dat dan over? Even voor de goede orde, even over de cijfers: 1% van de landelijke opvang vindt plaats in Haarlemmermeer. Ik heb eerder van mijnheer Rip van HAP gehoord dat 1% te verwaarlozen is. Dat ging over iets anders, maar dat ging over hetzelfde percentage. Wij hebben in Haarlemmermeer de afspraak met elkaar dat maximaal 35% van alle sociale huurwoningen wordt toegewezen aan bijzondere doelgroepen. Nog niet de helft daarvan is toegewezen aan mensen die een voorrang hebben gekregen omdat ze een status hebben gekregen. Dus Nederlands inwoners zijn. Waarom gaat het hier steeds over? Wilt u het ergens anders niet over hebben misschien?

Mevrouw ANTOLINI: Het is heel discutabel ook als we het hebben over asielzoekers. Ik zou zeggen, ga even langs bij dat Hotel Crowne Plaza, de opvanglocatie, en kijk eens even wat daar rondloopt want we hebben het niet alleen maar over vrouwen met kinderen. We hebben het over volwassen mannen die heel vaak hier in hun eentje komen. Het heeft ook met criminaliteit te maken. Ik ben nog niet klaar. Als we kijken naar het jaarlijkse onderzoek van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, blijkt dat overlast en criminaliteit door asielzoekers in 2022 is toegenomen. Dat is iets wat we niet kunnen ontkennen. Kijk naar Ter Apel, dat gebeurt. Of ziet u dat niet?

De VOORZITTER: Nog één reactie en dan ga ik naar de rest, want het is al bijna zes minuten.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Ik ben inderdaad bij het COA op bezoek geweest op uitnodiging. De gehele raad was daar. Nou, niet iedereen, maar wij waren er wel. We hebben eerder van de burgemeester ook de cijfers over overlast vanuit het asielzoekerscentrum daar gehoord. Dat valt reuze mee. Zeker als je dat afzet tegen de rest van de inwoners van Haarlemmermeer. Nogmaals, waarom steeds die nadruk op deze groep?

De VOORZITTER: Goed, ik ga... U mag nog helemaal aan het eind. De tijd is voorbij, dus ik kijk even of... Want u wilt nog iets over het referendum zeggen?

De heer M.L. BEUSENBERG: Nee. Ik had een vraag aan mevrouw Van de Meeberg.

De VOORZITTER: Dan is het lastig, want de tijd is echt voorbij. Ik zit er al ruim overheen. U heeft uw afronding gemaakt?

Mevrouw ANTOLINI: Het is overduidelijk dat D66 minder geeft om de Nederlander, iedereen moet maar binnenstromen en het is gewoon een feit dat de criminaliteit omhooggaat en dat het niet altijd even veilige situaties zijn. Ik zou nu op dit moment in Hoofddorp ook niet 's avonds over straat lopen. Dus ja.

De VOORZITTER: Ik ga afronden, ik vraag ChristenUnie SGP voor hun zes minuten. Mevrouw Hup, gaat uw gang.

Mevrouw HUP: Dank u voorzitter, ik denk dat ik dan toch nog even terugkom op mijn amendement in de tweede termijn om even uit te leggen waarom we dat hebben gedaan. Want we verzanden een beetje in verband met de tijd. Ik zei net al, het is een beetje mosterd voor de maaltijd en waarom? Wij wisten dus nog niet dat het geagendeerd zou worden. Ik denk dat het heel erg belangrijk is dat we niets van de agenda afhalen als er nog niet over is gesproken. We willen eigenlijk dat er eerst een stuk beleid

komt en dat het dan van de SAR af wordt gehaald. Dat is de normale gang van zaken naar ons idee. Dat het presidium nu een advies heeft gegeven om het eraf te halen omdat we er toch over gaan praten, dat kan, maar als we bijvoorbeeld kijken naar de vorige week, zouden we het over het nieuwe raadhuis hebben maar daar kwam een storm tussen en toen hadden we het er ook niet over. Ik probeer maar even te zeggen, het kan ook volgende week gebeuren dat er iets gebeurt. En dan is het toch van die agenda af. Het is echt heel technisch. Ik roep toch op om daar even naar te kijken. Het is meer een formaliteit dat het op de agenda staat, dat we het daarover gaan hebben, want het zou raar zijn als ik met iemand volgende week koffie drink en ik zeg 'prima, ik haal het uit mijn agenda, want we hebben toch al afgesproken dat we koffie gaan drinken'. Ik denk dat het een beetje gek is om dat er zo snel af te halen. Dat begrijpen we gewoon niet. Dat is in ieder geval wat ik nu nog even wil meegeven. Daar kan misschien debat over worden gevoerd, maar nogmaals, het is meer een technische formaliteit nu en de toelichting staat in het amendement.

De VOORZITTER: Helder, volgens mij roept dat geen reacties op. Ik zie wel een beweging van mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter, anders wordt het zo heel stil. Ik denk dat we misschien allebei een ander idee hebben bij de bedoeling van de SAR. Zoals wij het zien, is de SAR bedoeld om dingen op de agenda te zetten die niet al door het college gepland zijn. Hier zien we dat het college dit heeft opgepakt, dit gaat doen. Wat ons betreft, is het daarom overbodig om het nog op de SAR te laten staan.

De VOORZITTER: Mevrouw Woolthuis.

Mevrouw WOOLTHUIS: Dank u wel voorzitter. Via u, wij hebben als partij zelf gevraagd om dit ook op de SAR te zetten, juist omdat wij ook als gemene deler hebben, en er zijn meerdere partijen hier die dat vinden, dat dit onderwerp besproken moet worden en niet constant voor ons uitgeschoven moet worden. Dus daar kunt u ons vinden, maar er komt een heel debat aan, aankomende week. Dus hopelijk kunnen we dan verder en dan gaan we daarna weer kijken 'wat zijn de vervolgstappen?'

De VOORZITTER: Ja, ik zie de heer Boerman.

De heer BOERMAN: Dank u voorzitter. Ik heb wat moeite om namens het presidium te spreken, maar ik denk dat ik dat toch maar doe op dit moment. Het kan er gewoon op. Volgens mij kan het gewoon op de SAR, dat maakt voor de rest niet uit. Dan staat het daarop en halen we het een volgende keer eraf. Maar het belangrijkste is gewoon dat het besproken wordt en volgens mij heeft het presidium dat al geagendeerd.

De VOORZITTER: Mevrouw Hup, nog behoefte om te reageren?

Mevrouw HUP: Bij dat laatste wil ik inderdaad geheel aansluiten. Dat is ook het nut en de noodzaak. Ik denk dat we dan lichtelijk van mening verschillen, als ik mevrouw Van Straten net hoorde. En HAP laat het een beetje – als ik dat mag zeggen – in het midden. Ik weet niet of we dan niet op de steun kunnen rekenen. Ik laat het aan jullie over. Ik denk dat we er gewoon over gaan stemmen. Ik laat het nog steeds staan. Dat was voor nu denk ik even wat ik wilde inbrengen. Als ik nog tijd heb, kan ik een tweede onderwerp in brengen.

De VOORZITTER: U mag een tweede onderwerp inbrengen als u dat wilt, maar dan heeft u weinig tijd voor een debat, dus ik weet niet hoeveel zin dat heeft.

Mevrouw HUP: Hoeveel minuten heb ik nog?

De VOORZITTER: Nog 2,5 minuut.

Mevrouw HUP: Nou, normaal heb ik altijd twee minuten. Nu word ik even overvallen. Ik moet dan wel even mijn stuk erbij pakken. Sorry, dat duurt weer. Het duurt lang. Ik ga het niet uit mijn hoofd doen. Leuk is dat, dan heb ik weer wat geleerd voor de volgende keer. Oké, heel leuk dit. Goed. Ik ben er weer. Ik wil het dan denk ik hebben over sport. Dat moet voor iedereen toegankelijk zijn, ongeacht hun financiële situatie of fysieke beperkingen. In de programmabegroting viel ons heel erg op dat het woord 'gehandicapt' slechts eenmaal wordt genoemd. Wat op zich al opmerkelijk is, want wij herinneren ons dat er ergens werd vermeld dat het college aandacht wil besteden aan sportmogelijkheden voor mensen met een handicap, maar desondanks ontbreekt hierover enige vermelding in de programmabegroting. Dat vinden we toch wel zorgwekkend omdat het de indruk wekt dat er onvoldoende aandacht wordt besteed aan inclusieve sportinitiatieven voor mensen met een handicap. Het is van groot belang dat de gemeente actief beleid ontwikkelt en financiële middelen reserveert om ervoor te zorgen dat de sportmogelijkheden voor deze groep niet over het hoofd worden gezien en daadwerkelijk worden bevorderd. Dus het gebrek aan expliciete vermeldingen in de programmabegroting vonden wij afbreuk doen aan het streven naar inclusiviteit en toegankelijkheid in de lokale sportwereld. En ik vroeg me even af wat mijn raadscollega's daarvan vinden. Ik denk dat de twee minuten nu wel een beetje zijn opgebruikt...

De VOORZITTER: Ik heb een minuut. Wie? Als u snel loopt, dan kunt u reageren. Kijk. Mevrouw Gumbert, gaat uw gang.

Mevrouw GUMBERT: Dank u wel voorzitter. Ik heb dan een vraag: heeft u met een zoekfunctie gezocht op 'handicap' of op 'beperking'?

Mevrouw HUP: Ja, natuurlijk ken ik control F.

Mevrouw GUMBERT: Maar welke zoekterm heeft u dan gebruikt? Handicap of beperking?

Mevrouw HUP: Ja, daar kom ik dan straks even op terug.

De VOORZITTER: Mijnheer Rip nog?

Mevrouw HUP: Dan wil ik nog even aanvullen, 'gehandicapt' of 'handicap'. Niet 'beperking'.

De heer RIP: In onze fractie praten we altijd over 'mensen met een beperking'. Maar ik ben blij dat u dat punt aanhaalt want ik proef in ieder geval steun voor onze motie want daar zit ook ruimte in om dit soort gesprekken te voeren over dit onderwerp.

De VOORZITTER: Dan ga ik het afronden want we zijn ruim over de zes minuten. Dank u wel voor het inbrengen en dan gaan wij naar D66, mevrouw Knikker. O nee, de getrouwde mevrouw Van der Veldt. Ik heb u niet gezien sinds u... U ziet er goed uit en u ziet er gelukkig uit, laten we hopen dat dat zo blijft.

Mevrouw VAN DER VELDT: Voorzitter, de feestdagen naderen en dat betekent een gezellige tijd met vrienden en familie en helaas gaat deze periode voor veel mensen ook gepaard met overlast als gevolg van vuurwerk. De overlast begon dit jaar al in de zomer in Hoofddorp en Badhoevedorp. Maar nu het einde van het jaar nadert, horen we ook steeds hardere knallen in Nieuw-Vennep. Mijn collega Gerdien Knikker stelde hier al eerder een actualiteitsvraag over. De reactie van de burgemeester was toen als

volgt, en net eigenlijk weer, 'er is weinig aan te doen want als de politie op een melding van illegaal vuurwerk af gaat, zijn de daders al vertrokken'. Er is ook nog genoeg vuurwerk dat het hele jaar mag worden afgestoken, bijvoorbeeld op bruiloften, en daarvoor moet er volgens de burgemeester een landelijke discussie worden gevoerd.

Maar voorzitter, zoals u D66 kent, helpen wij graag een handje mee om ook vanuit Haarlemmermeer deze landelijke discussie aan te zwengelen. En omdat sommigen van onze collega's graag slim volgen, hebben wij even rondgekeken bij andere gemeenten. Zo experimenteert gemeente Amersfoort met een vuurwerkdetectiesysteem dat per smartphone aan handhavers en de gemeente doorgeeft waar vuurwerk wordt afgestoken. Geluidsmeters op daken herkennen knallen van vuurwerk en geven die door aan een centraal platform dat gemeentelijke handhavers inseint over de afsteekplaats. Hoewel de tijd tussen de melding van de knal en ter plaatse zijn vaak te lang duurt, kan het systeem wel informatie opleveren die weer waardevol is voor de aanpak van overlast het jaar erop. Het gaat hierbij dus niet om het aantal handhavers, maar het gaat om dataverzameling om vervolgens als politiek wel gerichte maatregelen te kunnen nemen.

Verder is de gemeente Waalwijk gestart met het genereren van een groot maatschappelijk debat over vuurwerk. Zo wordt er onder andere door een enquête naar de mening van inwoners gevraagd, niet om er op de korte termijn een besluit over te nemen, maar wel om er op de korte termijn met elkaar over te praten. Een groot stuk bewustwording dus. Mensen laten nadenken over dit onderwerp is wat ons betreft een mooi voorbeeld van wat we als gemeente wel kunnen doen. Inwoners zijn zich vaak niet volledig bewust van hoe vuurwerk geluidshinder en luchtvervuiling kan veroorzaken. Bewustwording kan leiden tot positieve gedragsverandering en kan de betrokkenheid van onze inwoners bij dit probleem vergroten. Bij zo'n bewustwordingscampagne kun je verder denken aan een campagnefilmje vanuit de gemeente. Of kan de gemeente misschien wel aan de jongerengemeenteraad vragen om samen op te trekken op dit thema?

Genoeg ideeën dus en ook ideeën die niet veel hoeven te kosten. Onze motie vraagt niet om alles te doen, maar om te onderzoeken wat de kosten zijn van de verschillende mogelijkheden. Voorzitter, als we dit probleem voor ons blijven uitschuiven en het gesprek niet voeren, verandert er niets. Dus nogmaals als reactie op de burgemeester, het is wat ons betreft belangrijk dat we deze politieke keuzes wel maken en een maatschappelijk debat hier in Haarlemmermeer starten. D66 wil deze tijd daarom graag gebruiken om van collega's te horen hoe zij staan tegenover deze ideeën en onze ingediende motie. En ik heb even de tijd genomen om onze motie goed uit te leggen, dus hopelijk is er nog ruimte voor.

De VOORZITTER: Mijnheer Schaap.

De heer SCHAAP: Ja, dank u wel voorzitter. Een eigen lokale campagne? Ik zie het niet zitten. Wij hebben landelijk meer dan genoeg campagnes die dat al aankaarten, bijvoorbeeld SIRE, dat is landelijk bekend. Ik zie het meer als een pure vorm van betutteling om steeds mensen te laten opdragen wat ze wel en niet zouden mogen zeggen daarin. En over die vuurwerkdetectors. U komt met Amersfoort aan. Ik heb even gekeken bij de gemeenten Gorinchem en Sliedrecht. Die hebben dat ook ingevoerd. Die waren daar trots op. Die zijn daarmee gestopt, want ze hebben heel veel last van technische problemen, vooral in de decembermaanden. Dan kunnen ze er niets mee omdat die systemen dan vastlopen. Daarnaast is het onmogelijk. Sliedrecht had zelfs een toename van handhaving, wat wij niet hebben. Wij hebben minder capaciteit. Zij kregen in die tijd verhoogde capaciteit. Ze kunnen niet naar heterdaadjes toe gaan. Dat is onmogelijk, zelfs met zo'n systeem; op het moment dat ze daar aankomen, zijn de heterdaadjes afgekoeld. De daders zijn sneller.

Mevrouw VAN DER VELDT: Dat geef ik ook aan inderdaad, dat het daar niet over gaat, maar gaat om dataverzameling om vervolgens gerichte maatregelen te nemen. De gemeente Amersfoort zegt juist dat het wel werkt en dat ze positieve effecten zien.

De VOORZITTER: Mijnheer Schaap nog?

De heer SCHAAP: Wat moeten we nou precies met die dataverzameling gaan doen?

Mevrouw VAN DER VELDT: Dan kun je kijken op welke plekken het precies is om vervolgens maatregelen te nemen om precies op die plekken de handhaving die je dan hebt, in te zetten. Zodat ze niet overal heen moeten bij elke melding, want dat kan inderdaad niet.

De VOORZITTER: De laatste vraag.

De heer SCHAAP: Ik dacht dat ik niet meer mocht van die microfoon, maar ik doe het toch bij dezen. Maar het is ook net wat ik heb gezegd, dat Sliedrecht en Gorinchem hetzelfde hebben. Die hebben ook gemeten op welke plek en die hebben daar ook meer handhaving in gezet. En daar is het ze ook niet gelukt, de afgelopen jaren, zelfs met die gegevens, zijn de klachten hetzelfde gebleven.

De VOORZITTER: Dank u wel, ik ga naar de heer Beusenberg en dan naar mevrouw Antolini.

De heer T.M. BEUSENBERG: Dank u wel voorzitter. Mijn partij is geen voorstander van een vuurwerkverbod of iets dergelijks, laten we dat vooropstellen, maar wij zijn wel voorstander van onderzoeken naar mogelijkheden en wat die met zich mee kunnen brengen. Dus vandaar dat u steun krijgt voor uw motie.

De VOORZITTER: Mevrouw Antolini.

Mevrouw ANTOLINI: Dank u voorzitter. De mensen die vuurwerk aan het afsteken zijn, waar we ook de laatste tijd veel overlast van ondervinden, houden zich niet aan de regels en overtreden soms zelfs de wet. Ik vraag me dus af, of eigenlijk vraag ik het me niet af, maar denk ik gewoon niet dat een voorlichtingscampagne iets gaat veranderen aan hun gedrag want ze houden zich al niet aan de regels. Daarbij gaat een voorlichting niet helpen. Ze weten dat wat ze doen niet mag. Er wordt wel veel bezuinigd op bijvoorbeeld politie-inzet en dat soort dingen. Zou het dan niet beter zijn om daar meer geld in te stoppen, zodat je dan meer blauw op straat hebt? Eventueel handhaving in plaats van al die nieuwe technologische dingen waar u het over had? Want dat kost ook allemaal geld.

Mevrouw VAN DER VELDT: Mag ik daarop reageren?

De VOORZITTER: Nee, want Ik ga echt even het rondje af en ik eindig bij u. Ik ga bij mevrouw Van Straten en mevrouw Gumbert nog ophalen en dan kom ik bij u terecht.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. Ik herken de overlastproblematiek met betrekking tot vuurwerk. En wij vinden natuurlijk ook dat dat aangepakt moet worden als mensen dat illegaal doen. We zien ook hoe moeilijk Het is. De suggesties die u, D66 hier doet om een bewustwordingscampagne op te zetten, daarvan denken wij niet dat je de mensen bereikt die dit doen. Door een enquête te houden denken we ook niet dat je antwoorden krijgt van de mensen die dit doen. Dus ik bewonder uw zoektocht, maar ik heb nog geen oplossing gehoord.

De VOORZITTER: Mevrouw Gumbert.

Mevrouw GUMBERT: Dank u wel voorzitter. Eerst wil ik nog even reageren op de heer Schaap die zei dat het betuttelend is om het over vuurwerk te hebben. Ik denk dat het ook betuttelend is om het niet

over vuurwerk te kunnen hebben. En ik hoor een hoop voorstellen. Er zitten een hoop voorstellen bij die D66 nu noemt waarvan ik denk 'daar zouden we prima een keer een sessie over kunnen houden om te bespreken in welke richting we hiermee verder kunnen met dit onderwerp'.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Van der Veldt, afrondend.

Mevrouw VAN DER VELDT: Ik hoor inderdaad verschillende signalen. Ik denk dat het voor nu wellicht goed is om de motie even aan te houden en er wellicht een andere keer over door te spreken.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan ga ik met u naar de SRH. Mijnheer Beusenberg.

De heer T.M. BEUSENBERG: Dank u wel voorzitter. Ik wilde het in eerste instantie over het preventieve fouilleren hebben, maar ja, u heeft ons net verteld dat dat niet mogelijk is.

Ik zag net al een vurige discussies opkomen over het huisvesten van statushouders en de voorrangsregels daarin. Dat wil ik nu niet weer in zes minuten proppen, maar ik wil even kijken hoe mijn collega's er tegenover staan om daar een keer met zijn allen over te praten in een sessie. En dan is het niet een sessieverzoek dat ik nu doe, want ik denk dat dat een beetje kort door de bocht is, maar ik denk dat we gewoon informatie nodig hebben van het college die daarbij relevant is zodat we dan op een goede manier het gesprek met elkaar aan kunnen gaan. Ik wil mijn collega's oproepen om naar de microfoon te gaan en te zeggen 'dat gaan we doen', dan kan het presidium dat gaan inplannen.

De VOORZITTER: Mijnheer Rip.

De heer RIP: Ik ben altijd nieuwsgierig naar collega's die een sessie willen houden over een onderwerp, maar wat wilt u nu precies bereiken? Want ik wil het wel ergens over hebben, maar het gaat over een doelgroep statushouders. Het gaat over huisvesten. Wat wilt u bereiken met deze sessie?

De heer T.M. BEUSENBERG: Mag ik het woord, voorzitter, om dat duidelijk te maken? Dank u wel. De intentie van die sessie zou moeten zijn: kijken hoe we omgaan met het voorrang geven aan statushouders op bijvoorbeeld sociale huurwoningen. Er staan honderden, misschien wel duizenden van onze inwoners te wachten tot zij recht krijgen op een sociale huurwoning. Die discussie laaide net ook op omdat er nog steeds statushouders zijn die voorrang krijgen op zo'n woning. Ons standpunt zou zijn dat ook die mensen netjes op hun beurt mogen wachten en dat onze eigen inwoners daarvoor kunnen komen. Dat is wat ik in die sessie dan met jullie zou willen bespreken, maar ik denk dat het nu wat kort door de bocht is om dat in zes minuten te proppen.

De VOORZITTER: Dat lijkt mij ook. Iedereen krijgt een of twee zinnen, dan kunnen we het met elkaar redden binnen zes minuten. Mijnheer Rip.

De heer RIP: Ik wil mijnheer Beusenberg blij maken, want dat doen we namelijk al. Dat staat in de WBR Wonen. Daar staat keurig beschreven hoe we het verdeeld hebben. En ik wil u wijzen op een artikel in het Haarlems Dagblad van afgelopen weekend, waarin heel duidelijk naar voren kwam dat de suggestie dat huurwoningen heel veel naar statushouders gaan, helemaal niet klopt.

De VOORZITTER: Goed, dank u wel, dan ga ik naar de heer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Wij zijn heel erg voor dat gesprek. Zoals mevrouw Van de Meeberg net al terecht opmerkte, het zijn gewone inwoners en gewone inwoners in deze gemeente komen op een wachtlijst te staan, sluiten achteraan op de wachtlijst en wachten geduldig op hun woning. Dat doen alle inwoners, dus statushouders ook. Daar moeten we het een keer over hebben.

De VOORZITTER: Ik dacht dat u het goede voorbeeld zou geven, met die twee zinnen. Mevrouw Gumbert.

Mevrouw GUMBERT: Ja, dank u wel voorzitter. Ik wil aan de heer Beusenberg vragen of hij in de illusie verkeert dat ons college in dit opzicht meer doet dan strikt noodzakelijk is.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Hup.

Mevrouw HUP: Voordat we in debat treden, ook wij kunnen inderdaad instemmen met wat Forza! hier net zei, dat de statushouders achteraan in de rij kunnen aansluiten, net als andere woningzoekenden. Dus wij kunnen ons helemaal vinden in de oproep om het erover te hebben.

De VOORZITTER: Mevrouw Van de Meeberg.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Ik blijf me verbazen over de inzet van de ChristenUnie-SGP vanavond. Ik dacht dat het de partij van de naastenliefde was, maar goed.

Woonbeleid, woonverdeelbeleid, dat is gewoon besproken en er zijn afspraken over. Ik word er een beetje moe van dat we het steeds opnieuw over dit onderwerp hebben, terwijl het eigenlijk helemaal niet onze grootste problemen zijn. Laten we het nou hebben over dingen die ons allemaal aangaan. Waar we allemaal last van hebben en dingen waar we met zijn allen ook echt wat aan kunnen doen. Het opvangen van statushouders is niet echt een heel groot probleem en het verdelen van die woningen, ik heb het net al met cijfers onderbouwd, dat was totaal niet aan de orde en ook niet nu.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Antolini.

Mevrouw ANTOLINI: Dank u voorzitter. Ik sta zo te kijken van D66, het is zo bijzonder! 'Het is geen probleem'? We hebben een ontzettend groot woonprobleem, een wooncrisis. Er komen honderdduizenden mensen binnen per jaar, maar er is absoluut geen probleem. Absoluut geen probleem! Ik zou zeggen, mevrouw Van de Meeberg, misschien heeft ze nog ruimte thuis, vang wat op.

De VOORZITTER: Ik ga naar mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. Ik zou de heer Beusenberg wel willen aanraden dat u zich voor u het gesprek aangaat even inleest. Want de automatische voorrang van statushouders is door het vorige college al afgeschaft.

De VOORZITTER: Mevrouw Denie.

Mevrouw DENIE: Ja, dank u wel. Nog even los van de inbreng van mijnheer Beusenberg op dit moment wil ik u toch allemaal een beetje tot de orde roepen, want jullie zouden je kapot moeten schamen. We hebben hier allemaal een bijdrage gedaan waar we allemaal startten met 'o, wat vinden we het erg en wat erg wat er in de wereld speelt'. En dan durven we hier nu een discussie te voeren over dat mensen hier maar gewoon niet mogen komen, terwijl de bommen op onschuldige kinderen vallen? Schaam je!

De VOORZITTER: Ik ga naar de heer Van der Peet

De heer VAN DER PEET: Ik zit nog even te denken wat er allemaal gepasseerd is, maar volgens mij is er helemaal geen sessieverzoek gedaan door mijnheer Beusenberg maar gevraagd om een informatiebijeenkomst. Daar kan volgens mij klip-en-klaar een keer uitgelegd worden hoe het nou

precies zit, want laten we het alsjeblieft over de feiten hebben en niet allerlei dingen uit het verband halen.

De VOORZITTER: Ik ga naar de afronding, want ik zit aan de zes minuten. Mijnheer Beuseenberg. U bent gevraagd, bevraagd en uitgedaagd, dus gaat uw gang.

De heer T.M. BEUSENBERG: Ik kan er kort over zijn, voorzitter. Ik heb gevraagd om het er een keer met elkaar over te hebben om alle informatie te kunnen krijgen. Waar ik al bang voor was, is ook gebeurd, dat er toch weer een inhoudelijke discussie werd gehouden. Maar op het moment dat dat mogelijk is, denk ik als ik die zes minuten zo bekijk, dat het toch wel een keer handig is om informatie te krijgen en daarover met elkaar te gaan praten. Dank u wel.

De VOORZITTER: Goed, dan gaan wij voor het woord namens de PvdA naar mevrouw Denie.

Mevrouw DENIE: Dank u wel voorzitter, de PvdA wil toch even aanhalen dat bezuinigen vanaf 2025 in principe niet nodig is, aangezien dit ook ten koste gaat van ondersteuning en hulp voor jong en oud en dat het ook zo blijkt te zijn dat college en raad hier niet vanaf willen wijken. Zoals ik al eerder heb benoemd, pakken wij de handschoen op. We hebben uit het Dashboard Minima gezien dat de regelingen worden onderbenut, zo vastgesteld door het college. Wij bieden vervolgens aan te zeggen 'er moet aanvullend beleid komen, want de armoedecijfers lopen op'. We komen met een motie voor energiezuinige koelkasten om die regeling te verbreden en vervolgens ontraadt het college dit. Het is overbodig. We weten dat er 900 aanvragen zijn binnengekomen en de suggestie die we krijgen van het college is om dan maar te gaan werken met loting, waardoor dus niet alle mensen die het nodig hebben, uiteindelijk die koelkast krijgen. En daar heb ik het toch graag over met de raad, want het kan de mensen ontzettend helpen.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Voorzitter, dank u wel. Ik heb net waarschijnlijk helemaal verkeerd geluisterd naar de uitleg van het college, want die vertelde dat het zo'n succes was dat ze Europees moesten aanbesteden. Dan kan ik me voorstellen. Ik hoor nu dat het om 900 koelkasten gaat. Is mevrouw Denie het dan met me eens dat het juist een enorm succes is en dat het college het heel goed oppakt en dat het het Europees aanbesteedt en dat uw doelgroep straks allemaal zo'n mooie energiezuinige koelkast heeft? En waar wilt u het dan nog verder over hebben?

De VOORZITTER: Mevrouw Antolini.

Mevrouw DENIE: Dank u wel, we zijn superblij dat het college het goed oppakt, maar het college gaf ook aan 'we moeten dan eventueel gaan werken met loting, waardoor dus uiteindelijk niet iedereen een koelkast krijgt'. Fijn dat het Europees wordt opgepakt, maar als we gaan werken met loting, krijgen niet alle 900 mensen die er een hebben aangevraagd er uiteindelijk een, want als dat zo zou zijn, hoeven we ook niet te loten.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Vergeef me, voorzitter, dat ik een rol oppak die eigenlijk niet bij mijn thuishoort, die van het college, maar het college heeft geen spreektijd meer. Het wordt niet Europees opgepakt. Het wordt Europees aanbesteed. En Europees aanbesteed betekent dat het zo'n succes is, dat het om zo'n groot bedrag gaat dat we het niet zomaar die koelkasten kunnen inkopen en weggeven.

De VOORZITTER: Ik heb nog geen reactie van de heer Wehkamp.

De heer STAAL: Staal, graag.

De VOORZITTER: Ja, de heer Staal, excuus.

De heer STAAL: Er zit een paar jaar tussen. Maar niet veel.

De VOORZITTER: U heeft helemaal gelijk, excuus.

De heer STAAL: Ik heb een beetje dezelfde onduidelijkheid als de rest van de raad, denk ik, want ik heb het college ook horen zeggen dat we gaan loten. Dus dan zou ik ook graag opgeklaard willen hebben hoe het zit. Het is een succes. Gaan we daar dan mee door en kan iedereen die recht heeft op zo'n energiezuinige koelkast er dan ook een krijgen? Want dat is goed voor de portemonnee en goed voor het klimaat. Ik zou daar wel duidelijkheid over willen hebben.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Van de Meeberg.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Ik kan de passie van mevrouw Denie vandaag enorm waarderen, maar ik denk dat ze in haar zin eigenlijk niet doorheeft dat ze eigenlijk precies krijgt wat ze wil. Misschien moeten we nog even... Het is jammer dat het college geen spreektijd meer heeft, maar mijnheer Vermeulen heeft dat heel goed opgepakt. Eigenlijk krijgt u ook precies wat u wilt.

De VOORZITTER: Dan ga ik naar mijnheer Rip en dan mag u afronden.

De heer RIP: Ja, ik probeer het ook even voor het college op te nemen. Dat is niet zo erg. Maar wat het college heeft gezegd, was dat het nadenkt over de uitvoering en daarbij heeft het een voorbeeld. U pakt het precies vast, als moeten, maar nee, het college heeft gezegd 'we gaan nadenken over de uitvoering'. Het heeft het gewoon als voorbeeld genoemd, dus ik denk dat het wel helemaal goed komt met uw koelkasten.

De VOORZITTER: Ja, dan mag u als laatste reageren.

Mevrouw DENIE: Dank u wel. Ik versprak me inderdaad zojuist over het Europese gedeelte, excuus. Het is fijn dat we onze zin krijgen, maar ik hoor dus ook dat de HAP zojuist zei 'we gaan erover nadenken'. Dat is nu precies het probleem dat ik de hele tijd heb gehoord en wat ik heb aangehaald in mijn eerste termijn. Het college denkt na 'we gaan iets doen', maar wanneer gaat u iets doen? Loting is een voorbeeld. Kom dan met een stuk naar de raad. Ik mis ook daarin toch creativiteit en een beetje daadkracht.

De VOORZITTER: Dank voor uw bijdrage, dan ga ik voor het woord namens de VVD naar mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter, u heeft in mijn inbreng al gehoord dat de VVD zich zorgen maakt over de belastingdruk in onze gemeente. Die behoorde lange tijd tot lager dan het landelijk gemiddelde. Die zien we nu naar het landelijk gemiddelde kruipen en wat ons betreft, is dat een plafond. Ik zou graag van mijn collega's willen horen – want ik heb de meeste collega's hier horen zeggen dat ze wel bereid zijn om die lastendruk te verhogen als we gaan kijken om een begroting sluitend te maken – of ze dan ook bereid zijn om boven het landelijke gemiddelde uit te komen met betrekking tot de belastingdruk.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Dank u voorzitter. Dan wil ik daar de vraag aan toevoegen of de collega's het belangrijker vinden dat onze inwoners krijgen wat wij voor ze besluiten, of dat de inwoners krijgen wat ze voor zichzelf besluiten? Kortom, gaan we bij die inwoners dan geld weghalen om te doen wat wij belangrijk vinden of laten we ze ook nog wat geld, zodat ze kunnen doen wat ze zelf belangrijk vinden?

De VOORZITTER: Ik zag de heer Spijker.

De heer SPIJKER: Dank u wel voorzitter, wij zijn inderdaad tegen belastingverhoging, net als u. Absoluut. Wij hebben ook in eerdere inbreng al ingebracht 'het gaat om kostenverlaging'. Laten we daar eens naar kijken, gewoon aan knoppen gaan draaien. Er is al een prachtig dashboard gegeven waar we aan gaan werken. Waar kunnen we minderen? En dan met wijsheid want met belastingverhoging maken we onze inwoners echt niet blij want die voelen het nu al.

De VOORZITTER: Mijnheer Boerman.

De heer BOERMAN: Ja voorzitter, dank. We zijn ook een gemiddeld welvarende gemeente. We hebben ook gemiddeld hoge inkomens en dure huizen, dus we denken gewoon dat we wat dat betreft in lijn mogen lopen met wat andere gemeenten doen. Dat doen we ook. Ik denk dat we een heel goed voorstel hebben om binnenkort te praten over de ombuigingen en dan gaan we kijken naar de inkomsten, en de uitgaven, maar ook met name de inkomsten. Ik wil daar toch wel even bij opmerken: we hebben een eerste termijn ombuigingen gehad, twee jaar geleden. Dan is de hele raad in ieder geval voor één belastingverhoging, de reclamebelasting, en dan moeten we daar een jaar op wachten. Dat vind ik wel jammer.

De VOORZITTER: Mevrouw Smand.

Mevrouw SMAND: Dank u wel voorzitter. Ik wil graag nog even aanhaken op wat onze fractievoorzitter in haar inleiding ook gezegd heeft en dat is dat we ook wel degelijk rekening moeten houden met het indirecte effect voor onze inwoners van belastingverhogingen. Bijvoorbeeld, als je belastingen verhoogt voor ondernemers, dan betaalt die inwoner daar ook de prijs voor. Met name bij de middeninkomens die naast de toeslagen en andere regelingen grijpen, komt een dubbele rekening te liggen en daar willen wij nogmaals aandacht voor vragen. Belastingverhogingen moeten heel goed doorgerekend worden.

De VOORZITTER: De heer Beusenberg.

De heer T.M. BEUSENBERG: Ja, dank u wel voorzitter. Zoals wij in onze eerste termijn ook hebben gezegd, zijn we ook niet voor de belastingverhoging. Wat ons betreft, was dat plafond 13,7% geleden al.

De VOORZITTER: De heer Van Laar.

De heer VAN LAAR: Ja voorzitter, de VVD gaf in de eerste termijn aan hard te willen bezuinigen op de zachte kant, die € 18 miljoen die genoemd wordt, moet eruit. Ik wil vragen of de VVD boter bij de vis kan leveren. Laat ons dan een overzicht zien van die € 18 miljoen. Wat moet er nou precies weg en wat is het u waard dat die belastingen niet omhooggaan? Dan kunnen we een debat hebben over 'wat is het ene waard en wat het ander?'

De VOORZITTER: Mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Ja, dank u wel voorzitter. Ik noemde het in mijn eerste termijn ook. Wij zijn best geschrokken van die toename want we zaten eerst onder de lijn en we zitten er nu ineens boven, maar dit onderwerp is zo belangrijk dat we dat in een hele brede afweging moeten pakken en dat kunnen we niet even zo eruit pikken en apart behandelen. Dat werkt niet, dus wij kijken uit naar het debat dat gaat komen en daar zal dit zeker terugkomen.

De VOORZITTER: Er is een heleboel gezegd, wilt u reageren?

Mevrouw VAN STRATEN: Ja, dank u wel voorzitter. Ik ben toch blij dat als ik er direct naar vraag, mensen toch een iets genuanceerder antwoord geven dan ik in de eerste inbreng hoorde en sommige partijen niet reageren. Net zoals mijnheer Van der Peet kijk ik ook uit naar debat. Ik ga nu geen lijstjes geven, daar moeten we ons eerst goed op voorbereiden en dat gaan we samen doen met die werkgroep ook. En dan gaan we het debat hebben. Dan zullen wij ook aangeven waar wij de mogelijkheden zien.

De VOORZITTER: Helder, dank u vriendelijk, dan ga ik naar Forza! De heer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Wij hebben geen motie, maar we willen het graag hebben over de gevolgen van het neerzetten van dure gebouwen waarin wij onze verbonden partijen huisvesten. Met name over wat voor gevolgen dat kan hebben als we ombuigingen hebben. We waren met de raad op locatie in Nieuw-Vennep en ik liep samen met Juriaan Kos die helaas inmiddels onze gemeente verlaten heeft, daar het marktplein op en Juriaan zei 'ik zie al waar het probleem zit'. En daarmee doelde hij op de huisvesting van Cpunt. Als je naar die huisvesting kijkt, dan zie je met welke problemen wij onze verbonden partijen opzadelen. Wij geven onze verbonden partijen mooie, dure huisvesting. Dat geldt trouwens ook voor onderwijshuisvesting. En dan geven we een subsidie zodat ze de huur kunnen betalen, plus nog wat extra geld voor hun activiteiten. Op het moment dat wij gaan bezuinigen, bezuinigen we op die activiteiten, maar we kunnen niet bezuinigen op de huurprijs waar we ze mee opgezadeld hebben. De oproep die ik wil doen aan de hele raad is eigenlijk om veel kritischer te zijn als wij budgetten vrijgeven voor nieuwbouw van nieuwe projecten omdat we daarmee onbedoeld onze verbonden partijen opzadelen met enorme kosten die niet om te buigen zijn op het moment dat het wat minder gaat. Ik wil graag van mijn collega's horen hoe zij daarover nadenken.

(De burgemeester heeft haar plek als voorzitter voor korte tijd verlaten. De vicevoorzitter mijnheer Rip heeft haar plaats overgenomen.)

De VOORZITTER: Gaat uw gang.

Mevrouw GUMBERT: Dank u wel voorzitter. We gaan gelukkig binnenkort, als ik het goed heb, volgende week of over twee weken spreken over het Protocol Grote Projecten. Dat is wat mij betreft een geschikt moment omdat we het dan gaan hebben over 'hoe gaan we met projecten om, hoe zorgen we dat dingen niet uit de hand lopen?' Maar voor de rest vraag ik me ook wel af of mijnheer Vermeulen denkt dat lelijke gebouwen goedkoper zijn dan mooie gebouwen.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen, neemt u de inbreng van mijnheer Spijker in een moeite mee, of zullen we ze een voor een behandelen? Wat wilt u?

De heer VERMEULEN: Ik zou graag een voor een behandelen, met uw permissie. De vraag of gebouwen mooi of lelijk zijn, is van nul en generlei belang. Als wij zeggen in deze gemeente 'we geven heel veel uit aan cultuur', dan bedoelen we 'we geven heel veel uit aan de huisvesting van cultuur'. Dus

als wij een gebouw neerzetten op het Raadsplein en dat Cpunt noemen, en daar zit De Meerse in en de bibliotheek, en we zien wat voor huur daar betaald moet worden en wat voor subsidie wij daaraan geven, betekent dat, dat op het moment dat wij verplicht zijn om om te buigen, wij niet aan die huurprijs komen want we zijn via de Wet Markt en Overheid verplicht om kostendekkend te verhuren. Dat betekent dat alles wat wij ombuigen, wat wij van het budget afhalen, direct ten laste komt van de activiteiten zelf. Daarom zou mijn voorstel zijn om onze verbonden partijen veel goedkoper te huisvesten dan we nu doen. Zodat als er omgebogen wordt, dat niet ten laste gaat van hun activiteiten, maar dat ze hun activiteiten gewoon kunnen blijven voortzetten.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Vermeulen. Ik ga heel even naar mijnheer Spijker en daarna naar mevrouw Van Straten.

De heer SPIJKER: Dank u wel voorzitter. Ik ben het volledig eens met mijnheer Vermeulen. Ik heb natuurlijk al het raadhuis aangehaald, Cpunt is ook een bekend gebouw. Zo zijn er veel meer gebouwen in de gemeente. We moeten inderdaad niet meer al die luxueuze gebouwen neerzetten. Alleen maar om het uiterlijk. Het kan ook volgens 'keep it simple and special'. We kunnen nu moeilijk een instelling uit een gebouw halen en ze in een hutje zetten, maar voor alle nieuwbouwplannen, zoals u ook zegt, 'houd het minder'.

De VOORZITTER: Ik constateer geen vraag, maar meer een bevestiging. Mevrouw Van Straten, gaat uw gang.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. Ik kan de zoektocht van mijnheer Vermeulen begrijpen, dat 'kan het niet efficiënter? Kan het niet beter?' Volgens mij gaan we dat met dit college ook aanpakken. We hebben een nieuw beleid voor maatschappelijk vastgoed en we zetten dat ook in. 'Ga meer met elkaar samenwerken, ga meer met verschillende organisaties in één gebouw zitten'. Ik heb net ook al aangegeven als VVD, de laatste ombuigingen hebben toch ook wat samenwerking die voorheen niet mogelijk was, in gang gezet. Dus wat ons betreft, zijn daar echt wel mogelijkheden te vinden. Maar ik ben ook blij te zeggen dat het college daar ook op inzet.

De VOORZITTER: Mevrouw Gumbert.

Mevrouw GUMBERT: Dank u wel voorzitter. Ik wilde eigenlijk alleen nog maar even zeggen dat de woorden over heel mooie gebouwen van de heer Vermeulen zelf kwamen. Ik ben het ermee eens dat het niet ten koste moet gaan van de cultuur, maar het lijkt mij dat het in ieder geval voor Cpunt nu niet relevant is om te zeggen 'goh, dat gebouw is te duur, laten we daar iets aan doen'. Dat kan niet meer.

De VOORZITTER: Goed, mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Ja voorzitter, dank u wel. Dan zal ik ook gelijk afronden. Als ik bijvoorbeeld kijk naar het project dat we in Nieuw-Vennep een nieuwe bibliotheek willen neerzetten die dan kaal € 4,5 miljoen kost en dan komen daar nog kosten bij. Dat soort dingen. Daar kan je nu nog op ingrijpen en straks niet meer. En als dan straks weer omgebogen moet worden, staan die kosten vast. Dus alle kosten die wij maken, staan voor de langere termijn vast en daar willen we graag wat aan doen.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan gaan we naar de een-na-laatste, GroenLinks. Mijnheer Staal.

De heer STAAL: Wij willen het graag hebben over onze motie Voorkom een bouwdep in Haarlemmermeer. Dat is denk ik een onderwerp dat nog niet veel besproken is vandaag, de wooncrisis. We hebben gewoon echt een tekort aan betaalbare woningen. Ik heb het vele partijen ook afgelopen

verkiezingscampagne weer horen zeggen 'de overheid moet de regie nemen'. Dat betekent ook wij als gemeente. We zien nu dat de rentes stijgen. We zien stijgende materialenkosten, we zien arbeidstekorten. Dat betekent dat straks onze woningbouwprojecten voor betaalbare woningen in de knel komen. Wij vinden dat daar een kader op gemaakt moet worden waarin wij als raad zeggen wanneer wij financiële impulsen geven om te voorkomen dat die bouwprojecten stil komen te staan. We hebben het vaak gezien. Straks zijn we gewoon te laat, dan komt het in de knel. De wethouder heeft ook aangegeven 'ik zie het afbrokkelen, ik zie het om me heen bij bepaalde gemeenten al gebeuren.' De gemeente Rotterdam heeft een kader. De gemeente Haarlem heeft een kader. Laten we nu niet doen alsof het ons niet kan overkomen, laten we dit nou eens voor zijn als raad en gewoon een kader afstemmen met elkaar voor wanneer wij instappen en wanneer niet. Ik zou graag de mening van de rest van de raad willen horen.

De VOORZITTER: Wie? Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Voorzitter, ik zou graag willen weten hoe wij dan instappen; met geld, of gaan we huizen bouwen, of wat is de bedoeling?

De heer STAAL: Ja, dat is met een financiële impuls. Dat gaat er dan vooral om als een bouwproject al bezig is en je ziet dat er een onrendabele top ontstaat en dat daardoor, in de fase dat al wel het bestemmingsplan en alles geregeld is en het project naar de markt of naar de verhuurders gaat, er gewoon niet genoeg inbreng is om dat project echt tot die paal te laten komen. Het gaat erom dat als je dan zo'n geval hebt, omdat in die tussentijd de materiaalkosten zijn opgelopen, de arbeidskosten zijn opgelopen, je dan zegt als gemeente 'wij gaan dit project niet laten vallen, dit is belangrijk, wij hebben huizen nodig, we hebben betaalbare huizen nodig, we stappen in'.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen nog.

De heer VERMEULEN: Dan begrijp ik dus heel goed dat u eigenlijk voorstelt dat inwoners die al een woning hebben en daar elke maand hun hypotheek op betalen, ook nog een keer via de belasting bij gaan dragen aan de woningen die nog gebouwd moeten worden voor een ander om eigenlijk alleen de winsten van projectontwikkelaars daar met belastinggeld te betalen. Begrijp ik dat goed?

De heer STAAL: Gelukkig roept de motie op om tot een afwegingskader te komen. Als het aan GroenLinks ligt, is dat zeker voor betaalbare woningen, wellicht voor de woningbouwcorporaties, lokale initiatieven of natuurlijk marktpartijen die tegen lage marges met een open boekhouding laten zien dat de betaalbaarheid in het geding komt. Dan hebben wij in ieder geval het college al een handreiking gegeven 'als deze kwestie zich voordoet, is dit uw afwegingskader'. Ons voorstel is om met uw raad na te gaan 'wat is ons afwegingskader?' En dan kunnen we inderdaad daarmee voorkomen dat dat zomaar extra rendement is voor een ontwikkelaar. Want dat willen we natuurlijk allemaal niet.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. Regeren is vooruitzien en gelukkig hebben wij de vorige periode ook al een schaalsprong Wonen ingesteld, waardoor we de woningbouw echt een impuls zullen geven. Daar hebben we ook al kaders over afgesproken, hoe we dat in gaan zetten. Wat mij betreft of wat de VVD betreft, is dat voorlopig voldoende. En waarom? Ik snap uw zorg, maar ik wil ook oppassen dat we het ontwikkelaars niet te makkelijk maken. We willen ze ook uitdagen om gewoon aan ons woonbeleid te voldoen. En op het moment dat het echt niet kan, weet ik zeker dat onze wethouder zal vechten voor ons woonbeleid. En als het echt niet kan, weet ik dat hij bij ons terugkomt. Maar de VVD ziet er niets in om vooraf al kaders mee te geven aan ontwikkelaars over wanneer ze kunnen

komen om geld te vragen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Er staan meerdere mensen die ik allemaal ruimte wil geven. De heer Van Laar.

De heer VAN LAAR: Voorzitter, de PvdA steunt het voorstel van GroenLinks. Elke betaalbare woning is er één. Wij zien in het land ook voorbeelden dat corporaties juist projecten van projectontwikkelaars overnemen, omdat corporaties nog wel geld hebben en ontwikkelaars de woningen niet meer kwijtraken. Dus dat zou ook nog een mooi ingrediënt kunnen zijn. En in Haarlemmermeer hebben we ook gezien dat het toevoegen van betaalbare woningen soms ertoe leidt dat projecten weer wel rondkomen en rendabel worden. Dus ook daar graag aandacht voor.

De VOORZITTER: Mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Ja, dank u wel, voorzitter. Mevrouw Van Straten stipte een mooi punt aan, de schaa sprong Wonen. We hebben eigenlijk dus al vooruitgekeken. Toch vind ik het wel een sympathieke gedachte. Alleen denk ik wel dat als je ontwikkelaars dit in het vooruitzicht stelt, ze de onderhandelingspositie toch iets anders inschatten. Laten we nu gewoon afspreken dat als de wethouder echt in de problemen komt, hij naar de raad toekomt, dan is dat in ieder geval voor onderhandelingen het beste uitgangspunt denk ik.

De VOORZITTER: Mevrouw Smand.

Mevrouw SMAND: Dank u wel voorzitter. Ik sta een beetje in dubio, moet ik heel eerlijk zeggen, maar mijn vraag is: wat is er nu al vastgelegd om te voorkomen dat we in zo'n situatie terechtkomen? Als er inderdaad een bouwproject van start gaat, alle handtekeningen zijn gezet, dan gaan we ervan uit dat alles is dichtgetimmerd wat dat betreft. Dus dat die situatie niet voor kan komen. Dat heb ik ook begrepen uit de laatste sessies en de gesprekken die we hierover hebben gehad, dat we eigenlijk voorzorgsmaatregelen nemen.

De VOORZITTER: Goed, ik ga naar de heer Rip en dan de heer Vermeulen en dan eindigen we bij u.

De heer RIP: Ja, mooi onderwerp. Ik wil u eigenlijk even meenemen naar een motie die een aantal weken geleden in Den Haag is aangenomen om woningen te bouwen onder de € 250.000,00. Bent u op de hoogte van die motie? Want volgens mij is dat precies wat u wilt. Dat wordt vanuit Den Haag inmiddels al geïnitieerd en het heeft een breed draagvlak onder de Tweede Kamerleden.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan eindig ik bij de heer Vermeulen en dan ga ik naar de heer Staal.

De heer VERMEULEN: Dank u voorzitter. Ik wil het volgende meegeven, want het ziet ernaar uit dat PvdA-GroenLinks straks zomaar deel uit zou kunnen gaan maken van een kabinet. Bent u het met mij eens dat als je nieuwbouwwoningen bouwt en je wilt zo graag de volkshuisvesting oplossen, maar er vervolgens 21% btw op zo'n nieuwbouwwoning zit, dat u misschien een lobby zou kunnen voeren binnen uw eigen partij om in een volgende kabinetsperiode gewoon die btw op huizen omlaag te brengen? Want dan krijg je betaalbare woningen.

De VOORZITTER: Dan eindig ik bij u.

De heer STAAL: Ik heb verschillende dingen gehoord. Ik wil graag beginnen met de schaa sprong.

De VOORZITTER: Ik wil u wel vragen om een of twee zinnen want u bent al echt over uw zes minuten heen. Dus echt afrondend.

De heer STAAL: Heel kort. Dat ging echt uit van andere marktomstandigheden. Met die schaa sprong hadden we niet deze rente, hadden we niet deze materiaalkostenstijgingen, hadden we niet dit arbeidstekort. Het was er wel, maar het is allemaal toegenomen. Dus dat we eruit komen door middel van de schaa sprong, dat betwijfel ik echt. Ik merk ondertussen ook dat dat we volgens mij hier niet over uitgepraat zijn, dus ik overweeg om de motie aan te houden en misschien een sessieverzoek te doen. Ik weet niet hoe de andere partijen daarin staan, maar misschien kunnen we het daar straks nog even over hebben.

De VOORZITTER: Ik ga afrondend naar de heer van der Peet, namens het CDA.

De heer VAN DER PEET: Heel goed dat ik me zichtbaar maakte. Na het optreden van de basketballer van net. Het is altijd leuk om het bal te openen, maar ook om het te sluiten. Dan moet je even goed nadenken welke onderwerpen er allemaal gepasseerd zijn en wat er nog openstaat. Wij hebben een amendement gemaakt op het raadsvoorstel omdat het er volgens ons procesmatig nu even niet juist staat omdat de Raadswerkgroep ondertussen geïnstalleerd is. Dus ik hoop dat iedereen daarin meegaat, maar ik kan me niet voorstellen dat de leden dat niet doen. Maar misschien ook nog in het verlengde daarvan, we gaan dus nog een debat houden in de raad, precies over waar het net over ging, om die kaders mee te geven. Hoe gaan we ombuigen en in welke mate gaan we ombuigen? Dus ik zie iedereen al vurig aan het warmdraaien vanavond, maar laten we dat bewaren voor het debat dat volgens mij nog dit jaar gepland staat. Tussen nu en vier weken ongeveer.

De VOORZITTER: Dan rond ik hiermee de tweede termijn af. Wij gaan een kwartiertje pauzeren. In dat kwartiertje kan ik me voorstellen dat u als fractie even nakijkt welke moties en amendementen u wilt handhaven. Ik wil u meegeven dat FVD een aantal moties heeft aangepast. Er moet nog even worden gekeken naar het dictum, of dat aangepast moet worden. Daarover leggen we nog even contact met u. En ik begrijp dat D66 motie 8 al heeft ingetrokken. Maar ik hoorde net ook een aantal andere mensen die dat willen. Zou u aan het eind van de schorsing, dat is dus om 22.20 uur, even hier willen komen om aan te geven welke moties u eventueel in wenst te trekken. Had ik dat verkeerd begrepen bij motie 8?

Mevrouw VAN DER VELDT: We willen hem aanhouden en niet intrekken.

De VOORZITTER: U heeft helemaal gelijk. U wilt hem aanhouden. Mijnheer Rip.

De heer RIP: U had het over aangepaste moties. Mag ik daaruit concluderen dat we dan ook nog een reactie van het college krijgen op de aanpassing?

De VOORZITTER: Ik ga kijken want ik moet even vragen of dat iets betekent met de aanpassing van het dictum. En als dat zo is, ga ik dat ook navragen. Ja? Dank u wel. Goede vraag trouwens, dank u wel daarvoor. Ik schors de vergadering tot 22.20 uur.

Schorsing

4. Stemmingen

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Voor de notulist is het van belang te noteren dat de heer Achterbergh aanwezig is. Voordat we verdergaan met de agenda, heb ik van een aantal aanwezigen het verzoek gekregen om even het woord te voeren over de motie die zij hadden ingediend en een

daarvan is de heer Staal.

De heer STAAL: Ja, we houden motie 13 over de bouwdip aan. Volgens mij was het gewoon te kort om in zes minuten met elkaar een goede afweging te maken, dus ik zou daar graag een sessieverzoek van willen maken.

De VOORZITTER: Goed. Het voorstel is om Voorkom een bouwdip in Haarlemmermeer als onderwerp te agenderen voor een sessie. Wil iemand daar nog een vraag over stellen, of kunnen we dat meteen in stemming brengen? Dat kunnen we meteen in stemming brengen? Wie is voor een sessieverzoek? Ik zie meer dan dertien handen, dus daarmee kunt u de motivatie sturen naar het presidium en dan wordt het geagendeerd. Dan wenst de heer Zuyderwijk nog het woord te voeren?

De heer ZUYDERWIJK: Ja, dat klopt. We willen motie 10 intrekken. De motie Onderzoekt voor gij begint. Wij gaan schriftelijke vragen stellen naar de twintig onderzoeken die zijn gehouden. Die gaan we opvragen en we willen vragen tot die tijd het kappen niet te laten gebeuren, zodat we vragen kunnen stellen en antwoorden krijgen.

De VOORZITTER: Ja, dat wordt wel heel lastig. Dat laatste wordt heel lastig. Ik kijk even of de wethouder daarop kan reageren. Kunt u het kappen schorsen? U gaat dat navragen en u komt er nog even bij mijnheer Zuyderwijk op terug. Zullen we het zo afspreken? We horen wat u graag zou willen en we gaan kijken of dat een mogelijkheid is en als het niet zo is dan hoort u het. Dan is daarmee 10 ook ingetrokken. Dan ga ik nog even ter informatie, want dat ben ik vergeten te vragen tijdens de schorsing, naar mevrouw Antolini. U heeft een aantal moties aangepast, maar niet het dictum aangepast, toch? Alleen de overwegingen, of de...

Mevrouw ANTOLINI: Van de Smart City motie is het dictum niet aangepast, maar wel van die over de belastingen.

De VOORZITTER: En dan kijk ik even, dat is welk nummer? Dat is motie 6. Dan vraag ik even aan de wethouder om naar het dictum te kijken en aan te geven of hij dan anderszins zou adviseren.

Wethouder NOBEL: Nee voorzitter, ik moet constateren dat ik niet van standpunt ben gewijzigd, we moeten hem nog steeds ontraden.

De VOORZITTER: Goed, dan weet u het standpunt van het college. Dat had ik de heer Rip toegezegd en dan ga ik naar de heer Boerman.

De heer BOERMAN: Ja dank, voorzitter. Het gaat even over motie 14 Baat het niet, dan schaadt het niet. Daar ging het over volgens mij. Daar hebben we eerder een discussie over gehad. Die gaan we voortzetten in een sessie. Het lijkt me een goed idee om de motie vandaag niet in te dienen. Ik wil wel het college meegeven om goed te kijken naar het dictum van de motie. Dan kunnen we het daarna erover hebben in de sessie.

De VOORZITTER: Goed, motie 14 is ingetrokken. Dan heb ik voor de rest als het goed is, een stemmingslijst waarin alles verwerkt is wat is binnengekomen aan inhoudingen en intrekkingen. Dan gaan we nu over tot de stemming.

**Amendement CDA D66 inzake 'Raadswerkgroep ombuigingen in positie' bij RV
Programmabegroting 2024-2027 (8267212)**

De VOORZITTER: En ik begin als eerste bij het amendement bij de programmabegroting. En dat amendement is ingediend door het CDA en het...

Mevrouw VAN DER VELDT: Voorzitter? Sorry. Wij zouden ook nog een sessieverzoek doen. Dat hadden we aan de griffie doorgegeven.

De VOORZITTER: Oké, excuus, dat heb ik niet begrepen, maar dat gaan we dan nu meteen in stemming brengen. Dat was naar aanleiding van uw inbreng waarbij u zei 'ik trek mijn motie in, maar ik wil wel graag een sessieverzoek doen'. Kunt u nog even...

Mevrouw VAN DER VELDT: Dat klopt, we houden hem aan. We hebben het idee dat we er te weinig over hebben kunnen spreken, ook omdat mijn uitleg best lang was, dus we zouden graag een sessieverzoek doen om hier langer over door te spreken. Over het beperken van vuurwerkoverlast dus.

De VOORZITTER: Het onderwerp is dus het opsporen van vuurwerkgebruik en de vraag is wie voor deze sessie is. Ik ga even kijken hoeveel dat er zijn. Twee, vier, zes, acht, tien, twaalf, ik zie er meer dan dertien dus daarmee is het sessieverzoek aangenomen. Als u een motivatie stuurt, dan kan het worden geagendeerd.

Dan geef ik even voor de zekerheid, voor de notulen aan dat afwezig zijn: mijnheer Meijer, mijnheer Sulmann, mevrouw Kliphuis, mijnheer Sidali en mijnheer Blom en dat betekent dat de fracties BVNL en GEZOND Haarlemmermeer niet aanwezig zijn.

Dan kom ik nu wel bij het amendement. Ik heb begrepen dat u op het amendement geen reactie van het college heeft ontvangen omdat het college niet op de hoogte was van de tekstwijziging. Dat was 'te wijzigen in 6, daar raadde u af en toen gaf mijnheer Van der Peet aan 'maar dan heeft u het niet gelezen want we hebben een ander tekstvoorstel'. Heeft u al kans gehad om daarnaar te kijken?

Wethouder NOBEL: Ja, voorzitter, dat heb ik en ik zou een suggestie aan de indiener willen doen, na overleg met Financiën, om van 'raadswerkgroep' 'raad' te maken, want dan komt het besluit ook daar waar het zou moeten komen te liggen, in de raad.

De heer VAN DER PEET: Volgens mij staat dat er ook want dat is wat de raadswerkgroep voorlegt aan de raad, want dat is inderdaad helemaal juist. Dus volgens mij bedoelen we hetzelfde.

De VOORZITTER: Er staat inderdaad dat de raadswerkgroep de ombuigingen aan de raad zal voorstellen met de wijzigingen en aanpassingen. Dan ga ik het amendement nu in stemming brengen, maar niet voordat ik heb opgehaald of er nog stemverklaringen over moeten worden afgelegd door een van de partijen. Wethouder?

Wethouder NOBEL: Ik snap wat er staat, maar het gaat om de zin ervoor. Ik vraag het niet voor niets. De raadswerkgroep gaat over het proces en in het beslispunt staat dat het besluit is genomen in het vorige programma over het beleid, daarna komt er een voorstel over een procesvoorstel, maar dat slaat op het beleid dat u heeft vastgesteld. Dus ik vraag het niet omdat ik niet achter de strekking van het amendement sta, het gaat me erom dat u uiteindelijk dat besluit in de raad moet nemen en niet in die raadswerkgroep. Daar gaat u over het proces dus u kunt best daar zeggen 'laten we het in de raad erover hebben'. Maar het feit dat u komt tot een andere afweging dan een niet-sluitende meerjarenbegroting, zou u in de raad moeten bespreken.

De VOORZITTER: Ik ga naar de heer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Daarover zijn we het volledig eens, dus volgens mij gaat dit beslispunt ook

niet over het feit dat we dat moeten doen, want dat hebben we vorig jaar al besloten. Dit gaat over het procesvoorstel dat ergens in de bijlage zat, met wanneer we erover worden geïnformeerd als raad. En die raads werkgroep gaat ook alleen maar over het proces. Dus niet over de inhoud. De inhoud gebeurt hier.

De VOORZITTER: Goed. Dan heeft in ieder geval de heer Van der Peet aangegeven waar we over gaan stemmen en ik begrijp dat de heer Nobel het namens het college ontraadt. Dan heeft mijnheer Vermeulen nog een vraag.

De heer VERMEULEN: Voorzitter, ik wil inderdaad voorkomen dat we iets aannemen dat weer niet de bedoeling is van wat we willen hebben. De heer Nobel geeft heel duidelijk aan dat het een beslissing van de raad moet zijn, en dat dus moet die hele raad zijn, tenzij de raad anders besluit. Dat is wat je ervan maken moet, maar verandert die zin dat dan? Als we dit zo aannemen? Kunnen we hier de stemming van uitstellen zodat het toch nog een keer aangepast wordt en we dit laatste doen?

De VOORZITTER: De heer Van der Peet gaat over zijn eigen amendement.

De heer VAN DER PEET: Ik denk dat we hem even aanscherpen, want we bedoelen hetzelfde en om misverstanden te voorkomen lijkt me dat verstandig.

De VOORZITTER: Nu is het zo dat ik de begroting alleen maar in stemming kan brengen als het amendement behandeld is want ik kan dat niet achteraf doen.

De heer RIP: Voorzitter, kunnen we een moment schorsen, dan gaan we dat even rechtekken.

De VOORZITTER: Ja, ik schors voor vijf minuten.

Schorsing

De VOORZITTER: Dan heropen ik de vergadering en het amendement wordt mondeling geamendeerd. Ik ga even vragen aan de heer Van der Peet of hij de tekst leest, of zal ik die voorlezen? Ja. Dan is de tekst geworden bij 6. 'Gezien het bij Programmabegroting '23-'27 vastgestelde beleid dat maximaal de laatste twee jaar van het meerjarenbeeld negatief mogen staan, in te stemmen met het procesvoorstel om te komen tot een sluitend meerjarenbeeld onder voorbehoud van eventuele wijzigingen waar de raad toe beslist'. Dat is het amendement. De heer Van der Peet wil daar nog iets over zeggen.

De heer VAN DER PEET: Een kleine toelichting, want ik had graag de raads werkgroep genoemd, maar ik kan me voorstellen dat we er niet op voorhand van uit kunnen gaan dat wij ons daar tot het proces kunnen beperken en dat mogelijk daar toch de inhoud naar voren komt. Dat moeten we dan niet hebben, dus laten we het maar zo oplossen.

De VOORZITTER: Goed dan is dus de wijziging 'waar de raad toe beslist', aan het eind. Dat betekent dat als het voor iedereen helder is – want het is belangrijk dat u weet waar u over stemt – ik dit amendement in stemming ga brengen. Is er iemand die daar nog iets over wil zeggen? Ja gaat uw gang, mevrouw Denie.

Mevrouw DENIE: Ja, dank u wel, sorry. Het is me toch nog niet helemaal duidelijk, dus nog even een verhelderende vraag: begrijp ik het nou goed dat de heer Van der Peet stelt dat ze nu al tot het inzicht zijn gekomen dat de raads werkgroep zich niet alleen maar kan beperken tot het proces en mogelijk inhoud naar de raad toe komt brengen? Begrijp ik het dan goed?

De VOORZITTER: Nee, dat is niet wat mijnheer Van de Peet bedoelt. Die kan dat even uitleggen.

De heer VAN DER PEET: Nee, dat is inderdaad niet wat ik bedoel. Ik bedoel dat wij in de eerste raads werkgroep hebben besloten om een extra debat te houden. Dat debat staat niet in het procesvoorstel van het college. Daarom wilde ik dat aanpassen en daar kan wat uitkomen. Dat is dan een besluit wat hier in het amendement staat.

De VOORZITTER: Goed. Het verbetert de positie van de raad, mevrouw Denie, in dit proces. Dat is de intentie. Mag ik het zo samenvatten? Dat het altijd in de raad moet gebeuren en niet in de raads werkgroep. Dat is de samenvatting, mijnheer Vermeulen, dan gaan we het nu in stemming brengen. Wie is voor dit amendement? Ik zie dat dat breed wordt gedragen door eenieder? Ja, unaniem aangenomen, dan is het amendement aangenomen.

4.1 RV Programmabegroting 2024-2027 (8267212)

De VOORZITTER: Dat wil zeggen dat de programmabegroting met het aangepaste punt 6 in stemming wordt gebracht en voordat ik dat in stemming breng, wil ik vragen wie er een stemverklaring wil afleggen. Niemand? Dan ga ik het in stemming brengen. Dat gaat om de Programmabegroting 2024-2027. Met een amendement op 6, want dat heeft u net aangenomen, ga ik nu in stemming brengen en wie wil daarover een stemverklaring afleggen? Dat is de heer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Ja voorzitter, de fractie van Forza! gaat instemmen, met uitzondering van punt 5 en omdat punt 6 geamendeerd is, stemmen we daar wel mee in.

De VOORZITTER: Goed, nog anderen? Mevrouw Antolini.

Mevrouw ANTOLINI: Ik ben blij met de stemverklaring van de heer Vermeulen, want ik ben het daar helemaal mee eens. Ik lette even net even niet goed op. Dezelfde stemverklaring.

De VOORZITTER: Dank u wel. Nog anderen? Nee, dan breng ik nu de programmabegroting in stemming. Wie is voor deze programmabegroting? En ik zie dat het unaniem is en dat betekent dat de programmabegroting is aangenomen met het voorbehoud dat de punt 5 niet gesteund wordt door Forza! en FVD. Daarmee is dit voorstel aangenomen.
Dan gaan we naar de moties.

MO1 Motie PvdA GroenLinks Deelname aan de Nationale Klimaatweek

De VOORZITTER: We beginnen met motie 1, Deelname aan de Nationale Klimaatweek. Is er iemand die daar een stemverklaring over wil afleggen? Wie is voor deze motie? Voor stemmen GroenLinks, D66 en PvdA. Daarmee is de motie verworpen.

MO2 Motie PvdA GroenLinks Verruiming regeling energiezuinige koelkasten

De VOORZITTER: We gaan naar motie 2 ingediend door GroenLinks en PvdA, Verruiming regeling energiezuinige koelkasten. Is er iemand die daar een stemverklaring over wil afleggen? Wie is voor deze motie? Voor stemmen GroenLinks en PvdA. Daarmee is de motie verworpen.

MO3 Motie EEN Haarlemmermeer FVD Forza! Verlies geen landbouwgrond aan dure en nutteloze zonneakkers

De VOORZITTER: Dan heb ik een motie van EEN Haarlemmermeer, FVD en Forza! Verlies geen landbouwgrond aan dure en nutteloze zonneakkers. Is er iemand die daar een stemverklaring over wil afleggen? Ja, gaat uw gang, mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Dank u wel voorzitter, we hebben de beantwoording van de wethouder gehoord en daarom zullen we tegen dit voorstel stemmen. Maar we willen wel heel kritisch gaan kijken naar de volgende stappen in de ladder want daar heeft het nieuwe beleid van het rijk betrekking op. Dus laten we dat te zijner tijd dan weer in een sessie behandelen.

De VOORZITTER: Goed. Dan heb ik alle stemverklaringen opgehaald. Wie is voor motie 3? FVD, ChristenUnie-SGP, Forza!, EEN Haarlemmermeer en SRH en daarmee is de motie verworpen.

MO4 Motie FVD Forza! Asildrang is wrang

De VOORZITTER: Dan is motie 4 aan de orde, van FVD en Forza!, Asildrang is wrang. Is er iemand die daar een stemverklaring over wil afleggen? Wie stemt voor deze motie? Voor stemmen FVD en Forza! en daarmee is de motie verworpen.

MO5 Motie FVD Smart city ramp

De VOORZITTER: Dan de motie van FVD Smart city ramp. Is er iemand die daar een stemverklaring over wil afleggen? Wie is voor deze motie? Voor zijn ChristenUnie-SGP, FVD en Forza! en daarmee is die verworpen.

MO7 Motie FVD Forza! Onderzoek de energie van de toekomst 'SMR'

De VOORZITTER: Motie 7 is ingetrokken.

MO8 INGETROKKEN

De VOORZITTER: Motie 8 is ingetrokken.

MO9 Motie GroenLinks PvdA Tijd voor rust in de gymzaal

De VOORZITTER: Motie 9 is van GroenLinks en PvdA, Tijd voor rust in de gymzaal, is er iemand die daar een stemverklaring over wil afleggen? Mevrouw Gumbert.

Mevrouw GUMBERT: Dank u wel voorzitter we hebben vanmiddag pas antwoord op onze vragen gekregen, maar ondanks dat het heel kort is, hebben we al wel gelezen dat de gemeente niet bereid is om de kosten van de aanpassingen te financieren. Maar omdat we als gemeente verantwoordelijk zijn voor een veilige werkomgeving dienen we deze motie in.

De VOORZITTER: Helder, dan zie ik de heer Vermeulen nog.

De heer VERMEULEN: Voorzitter wij gaan tegen stemmen en dat is omdat de gemeente verantwoordelijk is voor de huisvesting maar niet voor de hele inrichting. Scholen hebben geld genoeg dus die kunnen dat zelf betalen.

De VOORZITTER: Dan heb ik alle stemverklaringen opgehaald, wie is voor deze motie? Voor hebben

gestemd GroenLinks, EEN Haarlemmermeer, PvdA en daarmee is die verworpen.

De heer T.M. BEUSENBERG: Voorzitter, wij stemmen ook voor.

De VOORZITTER: SRH ook, maar helaas is die dan nog steeds verworpen.

MO10 Motie GroenLinks PvdA Forza! Onderzoekt voor gij begint

De VOORZITTER: Dat betekent dat we naar motie 10 gaan, maar die is ingetrokken.

MO11 Motie GroenLinks D66 PvdA HAP Duurzaamheidslening Woningeigenaren #2

De VOORZITTER: Motie 11 van GroenLinks, D66, PvdA, HAP gaat over Duurzaamheidslening Woningeigenaren. De vraag is of iemand hier een stemverklaring over wil afleggen? Nee, wie is voor deze motie? Voor stemmen CDA, GroenLinks, SRH, D66, PvdA en HAP en EEN Haarlemmermeer. Dat lijkt me zo maar een meerderheid. Dat klopt? Dan is de motie aangenomen.

MO12 Motie GroenLinks PvdA D66 Aansluiten bij VNG Gemeenten4GlobalGoals netwerk

De VOORZITTER: Dan ga ik naar motie 12, GroenLinks, PvdA en D66 Aansluiten bij VNG Gemeenten4GlobalGoals netwerk. Is er iemand die daar een stemverklaring over wil afleggen? Wie is voor deze motie? Voor deze motie zijn GroenLinks, D66 en PvdA en daarmee is die verworpen.

MO13 Motie GroenLinks PvdA Voorkom een bouwdip in Haarlemmermeer

De VOORZITTER: Dan ga ik naar motie 13, die is aangehouden.

MO15 Motie HAP Forza! In Rijsenhout moet nu worden gebouwd

De VOORZITTER: We gaan naar motie 15, 14 is ook ingetrokken. Motie 15 van HAP en Forza! In Rijsenhout moet nu worden gebouwd. Is er iemand die daar een stemverklaring over wil afleggen? Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Voorzitter, we zijn mede-indiener dus we zijn uiteraard helemaal voor deze motie alhoewel wij vinden dat dezelfde aandacht ook naar heel veel andere dorpskernen uit zou moeten gaan en niet beperkt zou moeten blijven tot Rijsenhout.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik zie mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Dank u wel voorzitter. We hebben van de wethouder gehoord dat hij de tijdlijn die gevraagd wordt gewoon simpelweg niet kan geven. Maar aangezien de wethouder zowel van RO is als van Woningbouw, bestempelen we bij dezen wethouder Nobel tot wethouder Rijsenhout.

De VOORZITTER: Mevrouw Denie.

Mevrouw DENIE: Dank u wel. We stemmen volmondig voor en we hopen dat dit het college wel eens aan gaat zetten tot actie in Rijsenhout.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Knikker.

Mevrouw KNIKKER: Wij zullen tegen stemmen voorzitter. Ik heb het idee dat we het hier in de raad heel vaak hebben over Rijsenhout en wij dragen dat zeker een warm hart toe. We hebben afgelopen zomer nog opgeroepen om tot een goed en concreet voorstel te komen. Daarvan heeft het college gezegd 'dat pakken we op'. Ik heb het idee dat dat echt bovenaan het prioriteitenlijstje staat. Ik vind deze motie dan ook overbodig en ik vertrouw erop dat de raad zo snel mogelijk wordt geïnformeerd als er wel een doorbraak is.

De VOORZITTER: Dan ga ik de motie in stemming brengen. Motie 15, wie is voor deze motie? Voor zijn GroenLinks, PvdA, EEN Haarlemmermeer, HAP, Forza!, ChristenUnie-SGP en FVD en SRH. Op de een of andere manier valt u zo in GroenLinks weg, ik weet het niet. Maar hij is aangenomen met 21 voor.

MO16 Motie HAP, FVD, VVD Samen Beter

De VOORZITTER: Dat brengt ons bij motie 16 van HAP FVD en VVD Samen beter. Is er iemand die hier een stemverklaring bij wil afleggen? Ja, mijnheer Rip.

De heer RIP: Voorzitter, we hebben de reactie van het college gehoord en we willen deze motie graag aanhouden. We gaan de ontwikkelingen heel nauwkeurig volgen met de BGH. We hebben volgend jaar weer een speeddate en ik ga ervan uit dat we dan positieve berichten krijgen vanuit die doelgroep.

De VOORZITTER: Goed, dat betekent dat de motie is aangehouden.

MO17 Motie HAP Forza! Wie een aanvraag heeft gedaan, wil niet voor de rechter komen te staan

De VOORZITTER: Motie 17 is aangehouden en dat betekent dat ik alle moties heb afgerond.

4.2 RV Belastingvoorstellen 2024 (8302591)

De VOORZITTER: Ik ga over naar de belastingvoorstellen, 4.2. Mijnheer Schaap, ben ik iets vergeten, mijnheer Schaap?

De heer SCHAAP: Volgens mij motie 17.

De VOORZITTER: 17 is ingetrokken. O, aangehouden, u heeft helemaal gelijk. Dat klopt. Dan gaan we naar de belastingvoorstellen 2024. Is er iemand die hier een stemverklaring over wil afleggen? Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Voorzitter, we gaan gedeeltelijk instemmen, we stemmen in met e. f. en j. Zoals we al bij de voorjaarsrapportage tegen iedere vorm van belastingverhoging waren, zijn we dat nu nog steeds en daardoor kunnen we met geen een belastingverhoging instemmen.

De VOORZITTER: Voor de helderheid: e. Eduard, f. Ferdinand, g. Gerard.

De heer VERMEULEN: Eduard, Ferdinand, Johannes.

De VOORZITTER: Johannes, maar goed dat ik het check. FVD, mevrouw Antolini.

Mevrouw ANTOLINI: Dank u voorzitter. Ook wij zijn niet voor de belastingverhoging maar zullen wel

meestemmen met e. f. en j. Eduard, Ferdinand, Jan.

De VOORZITTER: U gaat tegen e. en f...?

Mevrouw ANTOLINI: Nee, hetzelfde als Forza!, dus overal tegen behalve e. f. en j.

De VOORZITTER: Helder. Mijnheer Beusenberg.

De heer T.M. BEUSENBERG: Dank u wel voorzitter. Zoals we ook al hebben gezegd, ook wij zullen tegen de belastingverhogingen stemmen en daarom stemmen we wel voor Eduard, Ferdinand en Johannes en voor de rest zullen we tegenstemmen.

De VOORZITTER: Mijnheer Spijker.

De heer SPIJKER: Dank u wel voorzitter. We sluiten ons aan bij de woorden van Forza! Wij zijn tegen de belastingvoorstellen behalve e., f. en j.

De VOORZITTER: Mijnheer Boerman.

De heer BOERMAN: Voorzitter, ik vind veel goed, echt waar, en ik laat ook heel veel gebeuren. Maar nu krijgen we toch wel een heel rare figuur. We hebben net over de begroting gestemd, die begroting is volgens mij sluitend en dan vind ik het heel raar dat een aantal partijen hier nu zegt 'dan gaan we tegen de belastingvoorstellen stemmen'. Dat kan niet, je kunt niet zomaar zo'n enorm gat in de begroting schieten. Wij zijn voor de belastingvoorstellen.

De VOORZITTER: Dat is helder. Ik ga de voorstellen in stemming brengen, wie is voor dit voorstel? Voor zijn alle partijen. Ik vraag u uw handen neer te laten en ik ga voor de duidelijkheid toch... Want u zei, mijnheer Vermeulen, 'wij zijn voor dit voorstel, behoudens e., f. en j.' U zei hetzelfde en toen zei u 'nee, wij zijn tegen het voorstel, behoudens...' Dus toen ging het mis. Ik wil nu helderheid want u stemt nu voor. Bent u nu voor deze voorstellen behoudens e., f. en j.? Maar u niet. U bent... Maar ik wil helderheid want u maakt uitzonderingen en dat maakt het complex. (Mijnheer Vermeulen spreekt zonder gebruik van de microfoon.) Dan moet u tegen stemmen, maar u stemde voor. Dat maakt het complex. U stemt tegen, maar u heeft aangegeven dat u voor e., f. en j. voor stemt, maar u gaat dus tegen stemmen, dat heeft u gezegd. Dan wil ik uw handen ook niet omhoog zien. U heeft gelijk, mijnheer Boerman maar dat kan ik niet bepalen. Dat is hun eigen stemgedrag.

De heer BOERMAN: Dat geef ik meteen toe, het is bijna borreltijd, maar dit is echt gratis bier.

De VOORZITTER: Ik ga nog een keer vragen: wie is voor dit voorstel? Voor is iedereen behalve SRH, Forza! en FVD want zij zijn alleen voor e., f. en j. En EEN Haarlemmermeer. Daarmee is het aangenomen.

MO6 Motie FVD Forza! EEN Haarlemmermeer Proportionele gemeentelijke heffingen

De VOORZITTER: Dan ga ik naar motie 6 van FVD, Forza! en EEN Haarlemmermeer Proportionele gemeentelijke heffingen. Is er iemand die daar een stemverklaring over wil afleggen? Wie is voor dit voorstel? Voor dit voorstel is... U wilt toch een stemverklaring? Mijnheer Boerman.

De heer BOERMAN: Dank voorzitter, ik moest even schakelen maar ik wil graag een stemverklaring geven want hier wordt onzes inziens een beetje vooruitgelopen op wat we net hebben besloten, dat we

nog een integrale afweging gaan doen als het gaat om de ombuigingen. Volgens mij zou ik de indieners moeten aanraden om hem in ieder geval daarop aan te houden. Als ze dat niet doen, dan zijn we tegen.

De VOORZITTER: Ik kijk naar de indieners. U wilt hem gewoon in stand houden? Dan breng ik hem in stemming. O, mevrouw Denie.

Mevrouw DENIE: De PvdA sluit zich aan bij GroenLinks.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik breng de motie in stemming want ik hoor niet dat hij wordt ingetrokken. Ik vraag wie voor de motie zijn. Voor zijn EEN Haarlemmermeer, SRH, FVD en Forza! en daarmee is de motie verworpen.

MO14 Motie GroenLinks PvdA Baat het dan schaadt het niet

De VOORZITTER: Motie 14. Die is ingetrokken?

De heer BOERMAN: Die is ingetrokken en onderdeel geworden van een sessieverzoek.

De VOORZITTER: U heeft helemaal gelijk, maar hij staat er bij mij nog in.

4.3 RV Eerste wijziging Programmabegroting 2024-2027, septembercirculaire 2023 Gemeentefonds (8356207)

De VOORZITTER: We gaan naar de Eerste wijziging Programmabegroting 2024-2027, septembercirculaire 2023 en de vraag is wie hier een stemverklaring over wil afleggen. Is iemand tegen dit voorstel? Nee, dan is het aangenomen.

AM01 Amendement D66 CDA inzake Voortgangsrapportage aangenomen moties en toezeggingen van het college bij RV Vaststellen Strategische Agenda van de Raad bij de Programmabegroting 2024-2027 (8399715)

De VOORZITTER: Dan gaan we naar de amendementen bij de SAR. Als eerste amendement 1 van D66 en CDA inzake Voortgangsrapportage aangenomen moties en toezeggingen van het college. Die heeft u gehandhaafd, begrijp ik. Wie is voor dit voorstel? Voor dit voorstel zijn CDA, GroenLinks, D66, PvdA, HAP, Forza!, EEN Haarlemmermeer, FVD, dan heb ik iedereen gezien. Ik heb SRH genoemd? Ja. Dan is het aangenomen.

AM02 Amendement ChristenUnie-SGP inzake Locaties voor woonwagenstandplaatsen bij RV Vaststellen Strategische Agenda van de raad bij de Programmabegroting 2024-2027 (8399715)

De VOORZITTER: Dan het amendement 2 ChristenUnie-SGP inzake Locaties voor woonwagenstandplaatsen. De vraag is wie daar een stemverklaring bij wil afleggen. Mevrouw Denie.

Mevrouw DENIE: Dank u wel. Zoals we allemaal weten draagt de PvdA de woonwagenbewoners een heel warm hart toe en vinden we het heel belangrijk, maar uit de verklaring is gebleken dat het onnodig is om op dit moment voor te stemmen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Nog anderen die een stemverklaring willen afleggen? Nee, wie is voor dit voorstel? Voor zijn ChristenUnie-SGP en FVD en daarmee is het verworpen.

4.4 RV Vaststellen Strategische Agenda van de Raad bij de Programmabegroting 2024-2027 (8399715)

De VOORZITTER: Dan gaan we naar het Vaststellen Strategische Agenda van de Raad bij de Programmabegroting 2024-2027. Is er iemand die hier een stemverklaring over wil afleggen? Nee, is iemand tegen dit voorstel? Niet, dan is het aangenomen.

4.5 RV (GEHEIME BIJLAGEN) Anterieure overeenkomst en koopovereenkomst Equilis Hoofddorp I B.V. en het autoriseren en vrijgeven van het Voorbereiding, Toezicht en Administratie (VTA)-budget (8302549)

De VOORZITTER: Dan gaan we naar Anterieure overeenkomst en koopovereenkomst Equilis Hoofddorp. De vraag is wie hier een stemverklaring over wil afleggen. Wenst iemand tegen te stemmen? Niet het geval, dan is het aangenomen.

4.6 RV Gedeeltelijke opheffing geheimhouding Verwervingsstrategie Spoorzone Hoofddorp (8325681)

De VOORZITTER: Dan ga ik naar Gedeeltelijke opheffing geheimhouding Verwervingsstrategie Spoorzone Hoofddorp. Iemand die hier een stemverklaring over wil afleggen? Wenst iemand tegen te stemmen? Niet het geval, dan is het aangenomen.

4.7 RV Verklaring van geen bedenkingen voor de realisatie van een transformatorstation aan de Kromme Spieringweg 74 in Zwanenburg (8356338)

De VOORZITTER: Dan de verklaring van geen bedenkingen voor de realisatie van een transformatorstation aan de Kromme Spieringweg 74 in Zwanenburg. Is er iemand die daar een stemverklaring over wil afleggen? Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Voorzitter, de fractie van Forza! gaat tegenstemmen omdat we daar in de bufferzone tijdelijk een bouwwerk neer gaan leggen in de vorm van zonnepanelen maar dit is geen tijdelijk bouwwerk, dit is een definitief bouwwerk dat er voor altijd staat en daarom zijn we ertegen want dat hoort groen te blijven.

De VOORZITTER: Nog anderen met een stemverklaring? Wie is voor dit voorstel? Voor stemmen CDA, GroenLinks, SRH, D66, VVD, PvdA, HAP, EEN Haarlemmermeer en dan gaan de handen al weer omlaag terwijl ik ze nog niet allemaal gezien heb. Dan zie ik nog ChristenUnie-SGP. Daarmee lijkt het me aangenomen.

4.8 RV Wijziging gemeenschappelijke regeling Beschermd Wonen Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer (8356374)

De VOORZITTER: Dan gaan we naar Wijziging gemeenschappelijke regeling Beschermd Wonen Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer onder 4.8. Iemand die hier een stemverklaring over wil afleggen? Wenst iemand tegen te stemmen? Dan is het aangenomen.

4.9 RV Wijzigingsbesluit regelingen Mandaatbesluit Griffier, Verordening Werkgeverscommissie griffier en Instructie Griffier (8323172)

De VOORZITTER: Dan ligt voor het Wijzigingsbesluit regelingen Mandaatbesluit Griffier, Verordening Werkgeverscommissie griffier en Instructie Griffier. Daar wilt u allemaal het woord over voeren volgens mij. Is er iemand die tegen wil stemmen? Nee, dan is het aangenomen.

4.10 Vaststellen van de agenda's van het Raadsplein van 16 november, 23 november en 30 november 2023.

De VOORZITTER: Dan ga ik met u de agenda's van het raadsplein van 16 november, 23 november en 30 november 2023 bespreken. Daar hebben we aan het begin al over gesproken. Aangezien de vorige vergadering vanwege de storm niet door kon gaan, kunnen we ons voorstellen dat in de Vragensessie op 16 november a.s. een actualiteitsvraag die u toen wilde stellen en die nog steeds heel actueel is, dan stelt. Is die niet actueel, dan verzoek ik u te wachten tot een week later, de formele actualiteitsvragensessie. Maar als u niet kunt wachten, is er de mogelijkheid om het op die avond te doen. Anders gaat het te lang duren voor een echte actualiteitsvraag. Het is aan de voorzitter om dan te kijken of het ook echt die actualiteit heeft, dat heeft ermee te maken dat we maar een halfuur hebben. Dus de kans dat het dan allemaal aan bod kan komen, dat is aan de voorzitter die dat leidt. Kunt u daarmee instemmen met de agenda's en de wijze van actualiteitsvragen behandelen, dat is het geval? Niemand tegen? Dan heeft u dat bij dezen vastgesteld.

Dan wil ik u feliciteren met de begroting, dat is toch een belangrijk punt in de lokale democratie.

5. Sluiting

De VOORZITTER: Ik wens u een fijne voortzetting van deze avond en ik sluit de vergadering.

Sluiting 23.02 uur